

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 07.04.2022 kl. 09:30

Møtested: Stavanger bispedømmekontor, Lagårdsveien 44

Arkivsak: 19/04931

Mulige forfall meldes snarest til Gunnar Rønnestad, gr575@kirken.no.

, 31.03.2022

Liv Heidrun Skaar Heskestad
Leder

Gunnar Rønnestad
Sekretær

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 07.04.2022 kl. 09:30

Møtested: Stavanger bispedømmekontor, Lagårdsveien 44

Arkivsak: 19/04931

Eventuelt forfall må meldes snarest.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

11/22 19/04931-95 Saksliste Stavanger bispedømmeråd 2020-2023
07.04.2022

Saker til behandling

12/22 22/00673-5 Gjennomgang og refleksjon over årsrapporten for 2021
13/22 22/01356-1 Strategi 2023-
14/22 20/05118-8 Regnskapsrapport 2021 - Stavanger bispedømmeråd
15/22 22/01333-1 Orientering om diakoni
16/22 22/00774-4 Oppnevning av to representanter og et varamedlem til
representantskapet for Kirkens Bymisjon Rogaland.
Høring: Regler for valg av menighetsråd og leke
17/22 22/00781-2 medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet
(kirkevalgreglene) og tilhørende endringer i kirkeordningen
18/22 22/01074-2 Høring: Rekrutteringsstilling i Den norske kirke
19/22 22/01030-2 Høring: Fjerning av regler om registrering av tilhørige –
høring

Orienteringssaker

20/22 17/02948-73 Stiftsdirektørens rapport april 2022

Tilsettingssaker

21/22 22/00141-14 Tilsetting av sokneprest i Ryfylke prosti med Jelsa sokn og
Erfjord sokn som tjenestested - Unntatt etter
offentlighetsloven Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1
22/22 22/00889-9 Tilsetting av sokneprest i Stavanger domprosti med St.
Johannes sokn som tjenestested - Unntatt etter
offentlighetsloven Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1

Liv Heidrun Skaar Heskestad
Leder

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	104	22/00673-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

Gjennomgang og refleksjon over årsrapporten for 2021

Vedlegg:

Årsrapport for 2021.pdf

Saksorientering

Biskop og bispedømmeråd har nå levert årsrapporten for 2021.

Årsrapporten skal legge et godt grunnlag for bispedømmerådets beslutninger. Rapporten for 2021 ligger ved, så rådets medlemmer kan sette seg inn i denne.

Rammeverket for rapporten kommer hovedsakelig fra Kirkerådet, men metodikk og noen rapporteringskrav følger også av det staten forventer av de som mottar tilskudd.

Årsrapporten er disponert for å svare på de spørsmålene Kirkerådet har stilt, blant annet gjennom å fastsette mål og indikatorer for å følge med på utviklingen i forhold til viktige satsingsområder. Årsrapporten setter derfor søkelyset på resultater, situasjonsanalyse og strategi.

Når årsrapporten nå foreligger, kan bispedømmerådet oppdatere seg på situasjonen gjennom å lese rapporten. Det gir også grunnlag for en samtale om hvilke utfordringer det er viktig å ta tak i. Dette kan så tas med i videre prioriteringer og justeringer av tiltak. I samtalen om saken kan bispedømmerådet se på:

- Hvilke resultater og vurderinger merker medlemmene seg ved lesingen av rapporten?
- Hvilke satsingsområder og tiltak viser rapporten at det er viktig å prioritere framover?

I møtet kan også biskop, bispedømmerådets leder og stiftsdirektør orientere fra utviklingssamtalen.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet har drøftet årsrapporten for 2021. Rådets observasjoner og vurderinger i møtet vil legge grunnlaget for videre planlegging av virksomheten i bispedømmet.

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: Årsrapport for 2021.pdf

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl. § 15 1. ledd andre punktum

DEN NORSKE KYRKJA

Stavanger bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	100	22/01356-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

STRATEGI 2023-

Vedlegg:

Strategi for den norske kyrkja 2022-2029 nynorsk
Strategi for Stavanger bispedømme 2019-2022

Saksorientering

Stavanger bispedømme har ein strategi som gjeld ut 2022.

På Kyrkjemøtet i 2021 blei ny strategi for Den norske kyrkja for 2022-2029 vedteken. Denne ligg ved.

Etter strategien blei vedteken, har både prostar og dei tilsette på bispedømmekontoret sett seg inn i han. Både prostar, styret i kyrkjeverjelaget og rådgjevarar på bispedømmekontoret har teke godt imot strategien. Inntrykket er at strategien dekker behovet for ein overordna visjon og overordna mål for Den norske kyrkja, på ein måte som ikkje gjer det like aktuelt for bispedømmet å ha eit eige, parallelt strategidokument.

Bispedømmeråd og biskop treng likevel å arbeida med langsiktige satsingsområde og med korleis strategien skal setjast ut i livet. Dette vil både prostar og rådgjevarar arbeida med, men det ligg til bispedømmerådet å vedta og leggja dei overordna føringane for dette.

Her er bispedømmerådet i eit ope landskap, der ein med utgangspunkt i det ein ser av situasjonen i kyrkja og kjenner til av behova blant medlemmar og i samfunnet kan peika på kva det er viktig å prioritera, satsa på og gjera i tida framover. Det breitt forankra strategiarbeidet i Kyrkjemøtet, årsrapporten for 2021 og vedtekne mål, satsingar og planar er ressursar og rammer for dette, men å arbeida vidare med strategi er eit viktig høve for bispedømmerådet til å peika ut viktige målgrupper, satsingsområde og tiltak i tida som kjem.

Drøftinga i dette bispedømmerådsmøtet bør vera ein overordna samtale om kva som blir viktig for kyrkja framover. Ut frå det som kjem fram i samtalen vil administrasjonen arbeida vidare med å utforma planar for kva overordna mål og satsingar bispedømmerådet vil samla seg om i tida framover.

Strategien skal gjelda frå 2023. men rådet bør vedta ein strategi som gjeld ut 2026. Rådet som blir valt i 2023 kan revidera strategien tidleg i sin periode, men bygga på det arbeidet dette bispedømmerådet gjer.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd ber administrasjonen arbeida vidare med strategi frå 2023-2026, med utgangspunkt i det bispedømmerådet kom fram til gjennom samtalen i møtet. Rådet vil arbeida vidare med strategi og vedta ny strategi for bispedømmet før utgangen av 2022.

Meir himmel på jorda

Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.

Strategi for Den norske kyrkja for 2022–2029	 Kyrkja opnar rom for tru	 Kyrkja er der livet vert levd	 Kyrkja er meir for fleire
 Kyrkja for den enkelte	Forkynner evangeliet til menneske gjennom heile livet	Styrkjer kyrkja som kulturarena og forvaltar av kulturarv for alle generasjonar	Gjev tilhøyrsløse og skapar gode møteplassar og fellesskap fysisk og digitalt
 Kyrkja i samfunnet	Fremjar verdiar som utfordrar og som byggjer eit godt samfunn for alle	Bidreg til å verkeleggjere berekraftsmåla – lokalt, nasjonalt og globalt	Motverkar utanforskap og utforskar nye måtar å vere kyrkje på
 Kyrkja som organisasjon	Styrkjer gjennom si organisering ei levande og nærverande folkekyrkje	Samhandlar med organisasjonslivet, andre trus- og kyrkjesamfunn, offentlege, private og ideelle aktørar	Skapar ein mangfaldig, rekrutterande og inkluderande arbeidsplass og frivilligarena

Mer himmel på jord

Strategi for Stavanger bispedømme 2019-2022

Vi vil være en kirke som

TROR

Vi vil inspirere til å søke kilder til tro ved å

- ❖ Snakke sant om livet og forkynne at Jesus lever
- ❖ La Bibelen bli brukt aktivt
- ❖ Invitere til gudstjenester, dåp og hellige handlinger som åpner for erfaringer av Guds nærvær
- ❖ Møte åndelig lengsel ved å skape rom for bønn, refleksjon, stillhet og estetikk

BRYR SEG

Vi vil se, engasjere oss og vise omsorg ved å

- ❖ Være til stede for mennesker i krevende livssituasjoner og for dem som opplever utenforskap
- ❖ Være til stede lokalt, bl.a. gjennom samarbeid med organisasjoner og det offentlige
- ❖ Skape endring i møte med klimatrusselen
- ❖ Tilby flere møteplasser for ungdom og unge voksne

ÅPNER

Vi vil være en kirke med rom for alle ved å

- ❖ Åpne kirkene
- ❖ Styrke medlemmenes tilknytning til kirken
- ❖ Satse på kirkelig kulturvirksomhet
- ❖ Styrke kirkens nærvær i sosiale medier og i det offentlige rommet

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømme

DELER

Vi vil være engasjerte, livsnære og tydelige formidlere ved å

- ❖ La barn og unge vokse i tro, få ressurser til livsmestring og utfordres til engasjement
- ❖ Skape engasjement for misjon, religionsdialog og globalt fellesskap
- ❖ Bruke et mangfold av uttrykk
- ❖ Ta menneskers liv, spørsmål, lengsel og erfaringer på alvor.

INVITERER

Vi vil skape gode fellesskap ved å

- ❖ Inspirere til frivillig medarbeiderskap
- ❖ Fremme god samarbeidskultur
- ❖ Legge grunnlag for rekruttering, trivsel og vekst
- ❖ Bidra til gode prosesser i arbeidet med ny organisering

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Jorunn Kraft Vistnes	1	20/05118-8	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

Regnskapsrapport 2021 - Stavanger bispedømmeråd

Vedlegg:

Nye prestestillinger i Stavanger bispedømme - oppdatert 9.9..docx
Økonomirapport, første halvår 2021

Saksorientering

[Skriv inn teksten her.](#)

Regnskapet for 2021 inngår som en del av årsrapport fra bispedømmerådet ved årets slutt.

Årsrapporten er sendt rådet i en orienteringssak.

Totalt for 2021 er regnskapet gjort opp med et merforbruk på kr 831 000.

Tildelingen på drift var på kr 105 381 000. Bokførte kostnader var på kr 106 206 966.
På drift var det et merforbruk på kr 826 000.

Tildelingen i 1B på 51,5 mill. kr er øremerkede midler til trosopplæring, diakoni, undervisning kirkemusikk og tilskudd fra OVF. På tilskudd var det et merforbruk på kr 5 100.

I tillegg til å bruk disse midlene gjorde bispedømmerådet et vedtak om å bruke ubrukte driftsmidler til å støtte prosjekt i menighetene. **Sak 44/21 – se vedlegg**

Merforbruket er regnskapsført på gruppe 1.

Merforbruket på gruppe 1 er gjort opp mot 1A i balansepostering 2021.

På gruppe 1A – drift står det kr 5 058 000 i saldo pr. 31.12.2021 i balansepost. Dette er akkumulert mindreforbruk fra tidligere år.

Økt tildeling til prestatjenesten

I 2020 og 2021 fikk bispedømmerådet økt tildeling til prestatjeneste i tråd med ny nasjonal fordelingsnøkkel. Stillingene er opprettet i tråd med vedtak i Stavanger bispedømmeråd. Alle stillingene er nå besatt. **Sak 39/19 – se vedlegg**

NØKKELTAL**PR****31.12.21****260 Stavanger, totalt resultat – både gruppe 1 og gruppe 2**

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-704 592	-196 000	508 592	259
Tilskudd mv	53 204 286	51 762 000	-1 442 286	-3
Lønn og godtgjørelser	94 679 578	94 512 015	-167 563	0
Andre driftskostnader	10 594 794	10 864 985	270 191	2
Sum	157 774 066	156 943 000	-831 067	-1

260 Stavanger, total driftsrapport - utan tilskot

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-704 592	-196 000	508 592	259
Tilskudd mv	1 637 186	200 000	-1 437 186	-719
Lønn og godtgjørelser	94 679 578	94 512 015	-167 563	0
Andre driftskostnader	10 594 794	10 864 985	270 191	2
Sum	106 206 966	105 381 000	-825 967	-1

260 0000 Kyrkjeleg administrasjon

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-251 919	-196 000	55 919	29
Tilskudd mv	1 437 186		-1 437 186	
Lønn og godtgjørelser	11 562 113	11 638 751	76 638	1
Andre driftskostnader	4 598 159	5 093 400	495 241	10
Sum	17 345 539	16 536 151	-809 388	-5

260 4000 Prestetenesta

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-452 673		452 673	
Tilskudd mv	200 000	200 000		
Lønn og godtgjørelser	83 117 465	82 873 264	-244 201	0
Andre driftskostnader	5 996 635	5 771 585	-225 050	-4
Sum	88 861 427	88 844 849	-16 578	0

<i>Beløp i hele tusen</i>				
Nøkkeltall for årsregnskapet	2018	2019	2020	2021
Antall årsverk, m/fråtrekk eksternt finansierte	110	118,8	111,1	115,55
-herav prestetjeneste	95	98	97,4	106,2
Samlet tildeling budsjettgruppe 1	102 259	99 971	100 449	105 381
Netto driftskostnader	97 220	100 660	100 218	106 206
Lønnsandel av driftskostnader	90,60 %	88,00 %	88,90 %	89,10 %
Andel lønn brukt i prestetjenesten	79,00 %	78,80 %	79,70 %	79,50 %
Lønnskostnader pr årsverk	801	797	802	819

For mer detaljert informasjon se **vedlegg Rapport frå Felles økonomieng (FØ)** i Den norske kyrkja.

Regnskapet for Stavanger bispedømmeråd inngår i det samlede regnskapet for rettssubjektet Den norske kirke, og revideres av eksternt revisjonsfirma. Den formelle regnskapsavslutningen skjer på nasjonalt nivå.

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

Stavanger bispedømmeråd tar regnskap for 2021 til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	200	19/03675-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2017-2019	11.09.2019

Nye prestestillinger i Stavanger bispedømme

Vedlegg:

Nye prestestillinger i Stavanger bispedømme

Saksorientering

Innledning

I sak 9/19 vedtok Kirkemøtet ny fordelingsnøkkel for prestatjenesten i bispedømmene. Dersom bevilgningene ellers forblir uendret, vil Stavanger bispedømmeråd i 2020 få tidelt 3,8 millioner mer til prestatjeneste enn i 2019. Dette vil gi mellom 4,5 – 5 nye stillinger, avhengig av lønnsnivå.

Det er bispedømmerådet som avgjør hvor nye stillinger skal plasseres. Denne saken vil se på hvordan det kan skje. Den vil se på ressursituasjonen i prostiene og på behov bispedømmerådet nå får en mulighet til å møte.

Hvordan fordele ressurser

Bispedømmerådet har de siste ti årene fordelt prestestillinger ut fra en fordelingsnøkkel som likner den nasjonale fordelingsnøkkel som nå er vedtatt i Kirkemøtet.

Kort oppsummert betyr dette at ressurser fordeles gjennom å se på oppgavene i prestatjenesten, reisetid, antall menigheter og demografiske data, som medlemstall, befolkning og levekår. Alt dette finnes det tilgjengelig statistikk for. Det gjør det mulig å sammenlikne ressursituasjonen i soknene. Like forhold i ulike sokn behandles likt, i tråd med hvordan prestatjenesten er tenkt og faktisk ser ut.

Måten de ulike oppgavene vektet på er nå forankret i Kirkemøtets vedtak. Konkret fordeles nå presteressurser nasjonalt på denne måten:

2/3 av ressursene tildeles til de faste oppgavene i prestatjenesten, som i stor grad er sammenliknbare fra sted til sted:

- Gudstjenester (30 %)
- Kirkelige handlinger (dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd – 30 %)
- Reisetid (7 %).

1/3 av ressursene tildeles på basis av:

- Medlemstall (15 %)
- Ikke-medlemmer (5 %)
- Antall kirker (8 %)
- Levekårsindeks for området (5 %).

Dette innebærer noen endringer i forhold til nøkkelen Stavanger bispedømmeråd har brukt til nå. Det er nytt å vektlegge ikke-medlemmer og levekårsindeks. Det er også noen forskjeller i detaljnivået i datagrunnlaget når det gjelder konfirmasjon. Antall kirker brukes i stedet for antall menighetsfelleskap hver prest betjener og vektlegges mindre enn bispedømmets modell har gjort.

Det vil være hensiktsmessig med stor grad av samsvar mellom nasjonale og regionale prinsipper for ressursfordeling. Administrasjonen har derfor basert seg på den nasjonale fordelingsnøkkelen i kartleggingen av ressursituasjonen i prostiene.

Tilpasning av den nasjonale fordelingsnøkkelen

Noe av fordelingsnøkkelen kan slå annerledes ut på bispedømmenivå enn den gjør nasjonalt. Administrasjonen mener det er hensiktsmessig å øke presisjonsnivået på to områder.

Antall kirker hver prest betjener er et uttrykk for hvor mange lokalmenigheter og lokalsamfunn hver prest forholder seg til og hvor mange steder det skal drives menighetsarbeid. Det er ikke et én til én samsvar mellom soknestrukturen og hva som i realiteten er et eget menighetsfelleskap. Flere gudstjeneste- og menighetsfelleskap kan være samlet i et sokn, som for eksempel Gand og Julebygda (Malmheim), Høyland og Sviland, Vår Frelzers menighet og Røvær, Dirdal, Oltedal og Gjesdal, og så videre. Både Julebygda og Sviland er for eksempel større enn noen av de minste soknene i bispedømmet.

Derfor er det mer presist å ta utgangspunkt i antall kirker enn antall sokn. På nasjonalt nivå er dette et passende presisjonsnivå. På bispedømmenivå er det imidlertid både mulig og hensiktsmessig å øke presisjonsnivået. I Gand sokn samles for eksempel Ganddalen menighet, med sikte på å etter hvert bli en egen menighet. I Hå finnes det et gudstjenestefelleskap i Stokkelandsmarka, der det etter hvert vil bo flere tusen mennesker. På Figgjo bor det over 2000 mennesker i et avgrenset lokalsamfunn, med gudstjenester annen hver søndag. Ingen av disse stedene har egne kirker, men er i realiteten menighetsfelleskap som utløser behov for prestatjeneste på linje med ordinære kirker og sokn.

Administrasjonen foreslår derfor å erstatte «antall kirker» som variabel med «antall menighetsfelleskap / gudstjenestefelleskap». Dette er det enkelt å gjøre ved å se på gudstjenesteforordningen i bispedømmet og ta med de gudstjenestestedene som er knyttet til et eget lokalsamfunn, avgrenset fra andre kirker i soknet, med forordnede gudstjenester minst en gang i måneden. Dette vil sikre at det også tildeles ressurser til prestatjeneste i f.eks. Ganddalen menighet.

For det andre tar den nasjonale fordelingsnøkkelen ikke hensyn til om presten har konfirmantansvar alene, eller deler dette med kateket eller menighetspedagog finansiert av bispedømmerådet eller kirkelig fellesråd. Dette har stor innvirkning på ressursituasjonen i prestatjenesten og både stillinger finansiert av bispedømmerådet og av fellesrådet er stabile og gir menigheten ressurser som har sitt opphav i offentlige bevilgninger.

Administrasjonen foreslår derfor å justere antall konfirmanter hver prest har ansvar for ut fra en gjennomsnittsberegning av hvor mange konfirmanter en kateket gjennomsnittlig tar hovedansvar for (cirka 80). Det legges inn et uttrykk for at prestatjenesten skal være til stede i konfirmantundervisningen i alle sokn, men man unngår at det tildeles like mye ressurser til

konfirmantundervisning der det er flere som deler på oppgavene som der presten i utgangspunktet er alene. Ressurser menigheter samler inn via givertjeneste eller andre egne midler fører ikke til reduksjon i tildelingen fra bispedømmerådet.

Prosti- og fellesrådsnivå

Den siste endringen som følger av overgangen til den nasjonale fordelingsnøkkelen, følger av hvilke tall som er tilgjengelige. Foreløpig har det bare vært mulig å framskaffe statistikk for levekår og ikke-medlemmer på kommunenivå. Det betyr at fellesrådsnivået blir det laveste nivået der all statistikk finnes.

Dette skaper ikke utfordringer i forhold til ressursfordeling. Tidligere har bispedømmerådet sammenliknet ressurser på prostinivået. Det vil også være hensiktsmessig nå, og det er det fullt mulig å gjøre på basis av tall som går ned til fellesrådsnivå.

Fortsatt finnes det flere tall på soknenivå. På sikt kan det være mulig å kjøpe eller skaffe flere tall til veie, til bruk som grunnlag for fordeling av ressurser internt i prostiene. Tidligere data fra ressursfordelingsmodellen fram til nå, eksisterende statistikk på soknenivå og konkret kjennskap til situasjonen i soknene gir likevel allerede tilstrekkelig grunnlag for å ta beslutninger om hvor nye stillinger kan plasseres, slik saksframlegget etter hvert vil skissere. Den konkrete plasseringen av stillinger vil alltid også måtte handle om en helhetsvurdering, basert på både statistiske beskrivelser av oppgavemengde, strategiske behov, personalsituasjon og konkrete muligheter.

Oppgavebasert og strategisk fordeling

Det er sjelden bispedømmerådet får tildelt nye midler til prestatjeneste. Når det skjer, må bispedømmerådet vurdere både fordelingen av presteressursene og strategiske behov. Til en viss grad kan disse hensynene også ses sammen.

Kirkemøtets visjon peker på gudstjenesteliv, dåp og trosopplæring, kultur, samfunnsengasjement, frivillighet og rekruttering som satsingsområder. Bispedømmets strategi bygger på Kirkemøtets visjon og fokuserer på hellige handlinger, diakoni, ungdom, kultur, kommunikasjon, misjon, trosopplæring og rekruttering.

Mye av dette er relevant også for prestatjenesten, selv om det faglige ansvaret ligger på andre stillingsgrupper. I andre deler av budsjettet finnes det nysatsing på diakoni og andre fagområder.

Det er særlig ungdom som peker seg ut som en målgruppe kirken ikke når langt nok i forhold til i dag. Kirken står svakest blant eldre tenåringer og unge voksne. Menighetene gir for få tilbud til disse gruppene. Stillinger rettet mot ungdom er først og fremst menighetsfinansierte. Ny forskning¹ setter ord på at prester i liten grad er til stede i ungdomsarbeid og har for lite kontakt med ungdom til å kunne rekruttere til prestatjeneste. Det sterke ønsket om å være en kirke som er til stede for ungdom kommer i for liten grad til uttrykk i konkret ressursbruk.

Dette er viktig både for hvordan vi bruker eksisterende ressurser og hvordan vi plasserer nye. Administrasjonen mener økt tildeling byr på en viktig anledning til å komme denne utfordringen i møte. Nye stillinger bør i størst mulig grad rettes inn mot ungdom som målgruppe. Rådet bør benytte anledningen til å jevne ut større forskjeller mellom prostiene, men både innenfor og ut over dette bruke en del av de nye ressursene på prestatjeneste rettet mot ungdom.

En positiv sideeffekt av dette er at det også kan gi bispedømmet større variasjon i typen stillinger, siden vi i dag har svært mange allround-stillinger som sokneprester, men få

¹ Therese Bue Kessel, «Rekruttering – prestens ansvar?» i *Tidsskrift for praktisk teologi 1-2019*.

kapellaner og ingen ungdomsprester. Endring på dette punktet kan også gi nye muligheter for rekruttering.

Ressurssituasjonen ut fra oppdatert fordelingsnøkkel

Med oppdatert statistikk og ut fra prinsippene i den nasjonale fordelingsnøkkel, justert slik saksframlegget foreslår, ser ressurssituasjonen i prostiene slik ut. Oversikten tar utgangspunkt i kommunestrukturen i 2019, siden det pr. i dag vil være vanskelig å regne ut fra endringene som kommer i 2020.²

Siden vi ikke pr. i dag har tilgang til alle tall på soknenivå i Stavanger, ses ressursene i Domprostiet og Ytre Stavanger prosti sammen.

Prosti	Stillinger i dag	Stillinger etter modell	Endring etter modell
Dalane	5,7	5,9	+ 20 %
Domprostiet og Ytre Stavanger	19,95	21,7	+ 170 %
Haugaland	12,0	12,3	+ 25 %
Jæren	11,8	13,0	+ 120 %
Karmøy	8,0	8,1	+ 5 %
Ryfylke	7,6	7,0	- 60 %
Sandnes	11,4	13,1	+165 %
Tungenes	10,1	10,3	+ 15 %

Vi ser at ny tildeling gir det mulig å gi åtte av ni prostier økte ressurser til prestatjeneste, i noe ulik grad.

Vi ser også at den nasjonale fordelingsnøkkel, slik Kirkemøtet har tenkt, styrer ressurser i retning storbyutfordringer. Vi ser at kirken står sterkere relativt sett i distriktene enn den gjør i byene. Det er her kirken svekkes mest og først.

Vi kjenner igjen både situasjonen og de ressursmessige konsekvensene på nasjonalt nivå. Det blir særlig tydelig i Ryfylke, men vises også i at Dalane, Haugaland og Tungenes ikke får grunnlag for like stor økning som Sandnes og Stavanger.

Administrasjonen mener ikke det er aktuelt å redusere bemanningen i noen prostier. Ryfylke prosti ikke kunnet gjennomføre gjeldende gudstjenesteforordning eller betjene dagens soknestruktur med svekkede ressurser. Det er ikke grunnlag for å flytte ressurser herfra til andre prostier. Resultatene på dette området bør til en viss grad leses i lys av at distriktenes behov kommer svakere til uttrykk i den nye fordelingsnøkkel.

Det vil være enklest å løse dette ved å være lett tilbakeholdne med å gi Stavanger og Sandnes full uttelling for de nye tallene.

Plassering av nye ressurser

Generelt vil vi som før fokusere på ressursbehovene på prostinivå. Internt i prostiene avhenger utforming og plassering av nye stillinger både av ressurssituasjonen på soknenivå, personalkabal og hvor nysatsing kan forventes å gi resultater. Bispedømmerådet kan vedta overordnede rammer for tildelingen av de nye ressursene. Så vil det være hensiktsmessig å la den konkrete plasseringen skje etter god dialog mellom bispedømme, prost, fellesråd og menigheter, med bakgrunn i mulighetene og behovene internt i prostiene.

² Disse endringene kan gjøre det vanskelig å beregne fordelingen mellom Stavanger og Tungenes prosti framover, siden noen sokn i Stavanger kommune vil høre til her også etter 2020.

Den følgende gjennomgangen tar utgangspunkt i ressursbildet og ser på overordnede muligheter og behov i hvert prosti.

Stavanger

Fordelingsnøkkelen tilsier at Stavangerprostiene bør få tilført opp mot 170 % ny stillingsressurs.

I Domprostiet har det ikke vært menigheter som har pekt seg ut med spesielt behov for nye ressurser ut fra fordelingsnøkkelen. I Ytre Stavanger prosti er det heller ikke menigheter som utpeker seg ved ubalanse mellom oppgaver og ressurser.

I Stavanger er det stort behov for å styrke kirkens nærvær blant ungdom. Med enkelte unntak er det lite ungdomsarbeid i menighetene. Stavanger kirkelige fellesråd og Det norske misjonsselskap har derfor startet opp et prosjekt i U-kirke. Menighetene i sentrum har også startet et samarbeid om konfirmantarbeidet. Noen menigheter ellers har stillinger som retter seg mot ungdom.

Administrasjonen vil derfor foreslå at Domprostiet og Ytre Stavanger prosti tilføres 150% stillingsressurs med fokus på å styrke kirkens tilbud til ungdom. Minst 50 % bør gå til hvert av prostiene, mens det inntil videre kan være åpent om det bør opprettes en hel stilling eller flere nye samarbeidsstillinger der bispedømmet bidrar med en andel. Det må være et mål med stillingene å bidra med noe nytt ut over eksisterende arbeid.

De resterende 20 prosentene i forhold til modellen bør beholdes som en ressurs i Ryfylke prosti.

Tidligere har det vært vurdert nedskjæringer i Kampen sokn, både i forhold til presteressurs og soknestruktur. Det oppdaterte ressursbildet gjør at dette ikke lenger er nødvendig. Eventuelle framtidige endringer kan ses i sammenheng med eventuelle endringer i soknestruktur og samordning av oppgavene i prestatjenesten. Slike planer trenger ikke lenger begrunnes i ressursituasjonen

Sandnes

I Sandnes er det også grunnlag for tilførsel av opp til 165 % ny stillingsressurs.

Her er også den grunnleggende ressursfordelingen mellom menighetene mer ujevn. Noen menigheter har mer ressurser enn gjennomsnittet, mens andre har flere faste oppgaver per prest enn det som er vanlig.

Ut fra forrige ressursmodell mangler Bogafjell 30 % ressurs for å ha like mye prestatjeneste tilgjengelig som gjennomsnittet. Siden prostiet som helhet har vært i balanse, har det vært mulig å løse noe av dette med tjenesteutveksling. Likevel er Bogafjell grunnleggende sett et sokn som ut fra størrelsen vil trenge noe mer ressurser enn et gjennomsnittlig sokn.

Sandnes sokn mangler også noe ressurser i forhold til gjennomsnittet, men har i praksis hatt en del av prostens ressurs plassert i soknet.

Mange ungdommer i Sandnes er knyttet til frikirker og bedehus. Det finnes ungdomsmiljøer i flere av menighetene også, men særlig i sentrum mangler det tilbud til ungdom i regi av Den norske kirke. Det er ikke problematisk at frikirker og bedehus lykkes med ungdomsarbeid, men Den norske kirke har muligheter overfor bredden av sine medlemmer som bør utnyttes i større grad.

I Sandnes prosti er det derfor både grunnlag for å opprette en stilling som ungdomsprest og for å vurdere om prestatjenesten i noen sokn bør styrkes.

Ganddalen menighet har 50 % presteressurs fra bispedømmerådet pr. i dag og finansierer ellers prestatjenesten selv. Det er satt av tomt og arbeides med å få til ny kirke og nytt sokn.

50 % prest vil være for lite til å betjene et sokn av den størrelsen som planlegges, og spørsmålet er om det ville være klokt å sette av noe av de nye ressursene til dette.

Også her bør cirka 15 prosent av den anslåtte økningen holdes av til å opprettholde dagens presteressurs i Ryfylke.

Jæren

I Jæren prosti er det grunnlag for 120 % styrket ressurs til prestatjeneste. Den eksisterende ressursen omfatter 30 % stilling i form av penger som ikke er knyttet til en person, noe som gir mulighet til å opprette opp til 150 % stilling.

Den nye fordelingsnøkkelen gjør det mulig å se på situasjonen på fellesrådsnivå.

- Klepp har behov for en økning på rundt 30 %
- Time har behov for en økning på 80 %
- Hå har behov for en økning på 70 %
- Gjesdal har behov for en økning på 20 %.
- Prostiet har fellesressurs i prost og prostimidler på 80 %, som kan brukes til å dekke noen av disse behovene. Prostetsetet ligger i Time.

I Hå er det noen flere gudstjenester enn det normalt ville vært grunnlag for, fordi fellesrådet finansierer 50 % av stillingen som sokneprest i Ogna, blant annet for å få flere gudstjenester enn sokn av samme størrelse normalt har. Disse gudstjenestene viser i årsstatistikken og blir en del av ressursbehovet. Tallet for Hå er derfor noen prosent høyere enn det ellers ville vært.

I Stokkelandsmarka i Hå planlegges det et nytt boligområde, som på sikt skal kunne romme 8000 mennesker. Her er det startet menighetsarbeid, med egenfinansiert prest og gudstjenester annen hver søndag. På sikt vil dette også kunne utvikle seg til et eget sokn, selv om det foreløpig lokalt mer er ønske om et menighetssenter enn en kirke.

I Jæren prosti er et altså mulig å styrke prestatjenesten noe i de fleste fellesråd, men også her bør nysatsing rettes inn mot ungdom. 10-15 % kan holdes av til å opprettholde prestatjenesten i Ryfylke.

Haugaland

Haugaland prosti har hatt en prostipreststilling på 50 % den siste tiden. Den er regnet med som en del av prostiets faste ressurs.

På toppen av dette gir tallene grunnlag for å tildele prostiet 20 % ekstra ressurs. Menighetene i Haugesund ønsker å sette av mer presteressurs til å satse på ungdom, og nye midler kan gjøre dette mulig. Det finnes ulike måter dette kan organiseres på.

5 % av den potensielt økte ressursen bør holdes av til prestatjenesten i Ryfylke.

Tungenes, Dalane og Karmøy.

Tungenes har grunnlag for 15 prosent økt ressurs. Dalane og Karmøy har grunnlag for henholdsvis 20 prosent og 5 prosent økt ressurs. 5-10 prosent av den samlede nye ressursen i disse prostiene kan gå til å opprettholde prestatjenesten i Ryfylke. Ellers vil det også her være fornuftig å plassere nye midler inn i dialog med prost og menigheter.

Iverksettelse

Administrasjonen foreslår at stiftsdirektøren gis fullmakt til å iverksette tildelingen av nye ressurser, i tråd med forslagene i saksframlegget. De fleste stillingene vil det være hensiktsmessig å gå i dialog med prost, fellesråd og menigheter om hvordan de bør legges opp. Det er nødvendig å kartlegge i hvilken grad det er aktuelt å inngå samarbeid om eksisterende eller nye stillinger. En forutsetning for slikt samarbeid er at det blir forutsigbart

økonomisk, ryddig i forhold til arbeidsgiveransvar og rettes inn mot å møte behovet kirken har for økt oppslutning blant ungdom og styrking av prestedtjenesten i menighetene.

Dersom det skulle bli redusert tildeling til prestedtjeneste i bispedømmene, vil en tilsvarende del av grunnlaget for nye stillinger falle bort. Stiftsdirektøren mener signaler til nå tilsier at det kan planlegges ut fra eksisterende tildeling, men vil treffe nødvendige tiltak dersom situasjonen skulle endre seg.

Med samme tildeling til prestedtjeneste på nasjonalt nivå neste år, vil det være grunn til glede over nye muligheter i Stavanger bispedømme.

Forslag til vedtak

1. Stavanger bispedømmeråd ser fram til at prestedtjenesten i Stavanger bispedømme vil bli styrket, som en konsekvens av ny fordelingsnøkkel for tilskudd til menighetsprestedtjeneste nasjonalt.

2. I sin egen fordeling av midler til prestedtjeneste, vil bispedømmerådet benytte prinsippene fra den nasjonale fordelingsnøgkelen. I stedet for antall kirker brukes tall på gudstjenestesteder med gudstjenester mer enn én søndag i måneden. Det tas hensyn til at bispedømmeråds- og fellesrådsfinansierte undervisningsstillinger bidrar i konfirmantundervisningen.

3. Siden den nasjonale fordelingsnøgkelen bevisst vektlegger storbyutfordringer, vil bispedømmerådet forhindre uheldige konsekvenser av dette ved å ikke svekke prestedtjenesten i distriktene. Dette betyr at det ikke skal kuttes i prestedtjenesten i Ryfylke prosti som en konsekvens av endret fordelingsnøkkel. Ingen av prostiene skal miste presteressurs når det nå tildeles nye midler.

4. Bispedømmerådet vil benytte muligheten til å styrke prestedtjenesten blant ungdom i bispedømmet. Det skal vurderes om alle nye stillinger kan rettes inn mot ungdom.

5. Ut fra ressursituasjonen vil bispedømmerådet styrke prestedtjenesten

- I Domprostiet og Ytre Stavanger prosti med 150 %, med minst 50 % til hvert prosti, i tråd med saksframlegget.
- I Sandnes prosti med 150 %, i tråd med saksframlegget.
- I Jæren prosti med opp til 120 %, i tråd med saksframlegget
- I Haugaland prosti med 25 %, i tråd med saksframlegget.
- I Tungenes prosti med opp til 15 %, i tråd med saksframlegget.
- I Dalane prosti med opp til 15 %, i tråd med saksframlegget.
- I Karmøy prosti med 5 %, i tråd med saksframlegget.

Til sammen gir dette en økning på 4,85 stillinger, som er det forventet økt bevilgning vil gi rom for, gitt dagens gjennomsnittlige lønnskostnader.

6. Stiftsdirektøren gis fullmakt til å lyse ut nye stillinger, inngå nødvendige avtaler og innlede dialog med proster, fellesråd og menigheter om hvordan stillinger best kan opprettes for å nå mål om styrket prestedtjeneste og kirkelig oppslutning blant ungdom.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Jorunn Kraft Vistnes	1	20/05118-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	24.08.2021

Økonomirapport, første halvår 2021

Saksorientering

Felles økonomienhet har nå levert halvårsrapporten for Stavanger bispedømmeråd sitt arbeid. Denne viser et mindreforbruk på kr 3.007.000 så langt i år.

Arbeidet for bispedømmerådet er blitt sterkt preget av pandemien. Noen prosjekter har vært vanskelige å starte i koronatiden, de fleste reiser er avlyst og mange arrangementer har måttet endres ut fra hva som har vært anbefalt eller lov å arrangere. Dette betyr at regnskap og budsjett spriker i større grad i år enn i normale år.

Rammer for mindreforbruk

Rammene for mindreforbruk i bispedømmerådene fastsettes av Kirkerådet. Nye rammer for dette ble vedtatt 27.-28. mai 2021:

1. Det settes en øvre grense for aggregert mindreforbruk for enhetene på tre prosent av siste års samlede tildeling.
2. For bispedømmeråd som allerede i regnskapet for 2020 har mer enn tre prosent av sin tildeling i oppsparte midler, vil et ytterligere mindreforbruk i 2021 og 2022 legges til ubunden egenkapital, og ikke tilflyte bispedømmet.
3. Ordningen med en øvre grense for aggregert mindreforbruk på maksimalt tre prosent trer fullt ut i kraft fra regnskapsåret 2023.

Stavanger bispedømmeråd har pr. i dag et oppspart mindreforbruk på 5.889.000. Dette er høyere enn Kirkerådets grense. Dersom vi skulle få et mindreforbruk i 2021 vil det på grunn av dette legges til Den norske kirkes ubundne egenkapital. Alle midlene bispedømmerådet har fått er tiltenkt virksomheten i bispedømmet og det bør være et mål å utnytte mulighetene dette gir best mulig.

Planer for høsten 2021

Det kan se ut til at den kommende høsten blir lettere å planlegge. Vi er kommet lengre i vaksineutrullingene. Arrangementer som var tenkt i første halvår er flyttet til andre, og det er lagt opp

til flere større samlinger. Blant annet skal det være to større samlinger i hvert prosti, en for tillitsvalgte og en for tilsatte.

Vi vet likevel ikke hvor stort et endelig mindreforbruk kan bli før vi også ser hvor mange arrangementer som faktisk kan gjennomføres i høst.

Ut fra det vi vet i dag, legger administrasjonen her fram et forslag til hvordan et anslått mindreforbruk kan benyttes. Det vedtatte målet er at tildelte midler og utgifter skal være i balanse i årets regnskap.

Rådgivere på ulike områder har derfor sett på hvilke prosjekter som kan settes i gang og gjøre nytte fra i høst av, ut fra budsjettmidler som ikke er brukt i vår.

Her er det en oversikt over planlagte tiltak og kostnad. Disse er i størst mulig grad konkretiseringer av vedtatte strategiske satsingsområder og behov hos kirkens medlemmer og i kirkene lokalt.

Tiltak	Beløp
Prostisamlinger for menighetsråd ifbm. høring ny kirkelig organisering	60 000
Prostisamlinger for ansatte	220 000
Utviklingsprosjekter	
Trosopplæring for voksne: Sju portaler til tro.	200 000
Støtte til menigheter som ønsker å ha ettåring, tilknyttet nytt studietilbud på VID	100 000
Haugejubileum – kulturarrangement i november.	200 000
Digikirke – prosjekt for å utvikle kirkens digitale nærvær	250 000
Lyse ut innovasjonsmidler til menigheter, opp til én million mer enn restmidler	1 000 000
Frivillighetsprosjekt	50 000
Innkjøp	
Digitale hjelpemidler	50 000
Soknebudsett til to proster	50 000
Kunst til kontoret. (Kunsten vi har nå er på utlån).	100 000
Økte personal- og vikarutgifter	
Personal, diverse	130 000
Større vikarressurs der det over tid har vært sykemeldte i Covid-tiden	400 000
Nettverkssamling for kvinnelige prester	35 000
ABV-gruppe for diakoner	40 000
Ny veileder på Kirkens samtalesenter	150 000
Samling for prostesekretærer	10 000
40-timerskurs i HMS	20 000
Avstå fra fakturering av deltakere i arbeidsveiledning	50 000
Jule-/nyttårssamlinger	120 000
Dekning av hele misjonsrådgiverstillingen	100 000
Delsum nye tiltak	3 335 000
Tilskudd til prestestillinger vi har samarbeid omkring (BDR 50%, er arbeidsgiver og KF/VID 50%) (11 stillinger)	2 327000

Denne lista gir en oversikt over realistiske og mulige planer pr. i dag. Det kan bli behov for å justere beløp og noen tiltak underveis.

Det siste punktet på lista handler om at bispedømmerådet samarbeider med andre fellesråd og utdanningsinstitusjoner om 11 stillinger, der bispedømmerådet er ansvarlig for fra 20 %-70 % av stillingene. Dette gjør at vi får mer prestetjeneste i vårt bispedømme enn det midlene fra staten gir.

Dersom det mot slutten av året viser seg at vi pga. pandemien ikke får brukt alle midlene bispedømmerådet er tildelt dette året, anbefales rådet å vurdere å bruke resterende midler til å dekke opp en noe større prosent av disse prestestillingene dette året. Arbeidet de utfører er

innenfor det som er bispedømmerådets oppdrag, slik at det i seg selv ikke er problematisk at bispedømmerådet dekker en større andel av utgiftene til stillingene.

De foreslåtte tiltakene er tilpasset det administrasjonen har kapasitet til å sette i verk i høst. De følger også opp gjeldende årsplan og noen nye behov som har blitt konkrete i løpet av året, for eksempel utgifter som følger av prosessen rundt kirkelig organisering. Andre erstatter tiltak som har falt bort i Covid-tiden. For eksempel legges det opp til prostivise samlinger for ansatte, fordi det ikke ble arrangert felles medarbeiderdag eller prestesamling i 2020.

De stadig endrede vilkårene under pandemien gjør som sagt at det er vanskelig å styre balansen mellom budsjett og regnskap helt presist. Med de foreslåtte planene vil bispedømmerådet likevel være i stand til å sørge for at de tildelte midlene blir brukt til de formålene de er gitt, innenfor dette året.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd ber administrasjonen følge opp regnskapsrapporten for første halvår gjennom å benytte ubrukte midler til mulige og prioriterte prosjekter i tråd med saksframlegget og innspill som kom fram i møtet.

Rapport frå Felles økonomieining (FØ) i Den norske kyrkja

260 Stavanger bispedømme – rekneskap pr 31.12.2021

Vedlegg: Driftsrapport detaljert – utan tilskot

OPPSUMMERING

Stavanger bispedømmeråd har for 2021 eit samla meirforbruk på kr 831 000. I prosentavvik 1% av budsjettet.

Driftsresultat utan tilskot – gruppe 1 - viser eit meirforbruk på kr 826 000.

Resultatet for tilskot – gruppe 2 – viser eit meirforbruk på kr 5.100.

Stavanger sitt budsjett for 2021 var same beløp som tildelinga 2021, altså det var ikkje disponert noko av akkumulert mindreforbruk.

Resultatet for 2021 vil bli gjort opp mot akkumulert mindreforbruk. Stavanger har ein saldo på kr 5 889 000. Dersom resultatet for 2021 blir ståande slik det er pr dato, vil Stavanger for 2022 ha ein inngåande saldo i balansen på kr 5 058 000.

ANALYSE AV DRIFTA – GRUPPE 1

Kommentarer av avvik på kontoklassenivå, jfr vedlagt driftsrapport.

3xxx Inntekter, meirinntekt kr 508 000.

Avviket her er samansatt, men til dels er det husleietrekk prestebustader, der inntekta har kome på inntektskonto, medan utgifta på konto 6300. Dette er ei ordning som skal gå i null, med mindre det er ein bustad bispedømmerådet har for vikarer. Frå 2022 går inntekt husleigetrekk på konto 6300, det lettar avstemming og vil gje eit rettare bilete.

Intern overføring, kr 86 000 til diakoni, er også del av avviket.

46xx Tilskudd, meirutgift kr 1 437 000.

Avviket gjeld tilskot utbetalt i desember 2021. Tilskotet blei utbetalt etter vedtak i bispedømmerådet.

5xxx Lønn og godtgjørelser, meirutgift kr 167 000.

Det vesentlege avviket er på tilleggsløn. Her var det for lite lagt inn i budsjettet. Det er retta opp i budsjett 2022. Det historiske bildet på NAV-refusjonar er som følgjer:

2018: kr 2 395 000

2019: kr 1 730 000

2020: kr 2 378 000

2021: kr 3 424 000

Det høge refusjonsbeløpet i 2021 har samanheng med tiltak knytt til pandemien. Frå starten av pandemien, og fram til 01.10.21 fekk ein sjukepengerefusjon frå dag 4 for sjukefråvær

grunna korona. I to månader, oktober – november, var det vanleg arbeidsgjevarperiode, 16 dagar. Frå 1.desember innførte ny regjering refusjon frå dag 6 for sjukdom grunna korona.

Refusjon lønskostnader, konto 5999, viser meirinntekt. Det gjeld inntekt på samarbeidsstillingar, og kan sjåast opp imot meirutgiften på faste stillingar.

Det totale bildet for løn og godtgjersler viser altså rimeleg balanse mellom rekneskap og budsjett. Eit meirforbruk på kr 167 000 er eit prosentavvik på 0-null. Stavanger må likevel merka seg at her er det ingen slakk. Det er den høge sjukepengerefusjonen som gjer at ein i 2021 går rimeleg i balanse på lønskostnader.

6xxx Andre driftskostnader, mindretgift kr 439 000.

Det store avviket gjeld avlyste møter/kurs grunna korona. Så er det noko redusert grunna innkjøp av datautstyr og inventar

7xxx Andre driftskostnader (reiser), meirutgift kr 167 000.

Det er grunn til å anta at dette handlar om tilsette som har kome ajour med sine reiserekningar grunna innskjerpa retningslinjer frå sentralt hald. Reiseutgifter har eit spenn på frå kr 70 000 i mai, til kr 453 000 i desember. God kultur på innsending av reiserekningar fortløpande lettar økonomistyringa.

ØKONOMISTYRING 2021 – TRAFF VI MED PROGNOSEN PR 30.06.?

Felles økonomieining meldte pr 30.06. at Stavanger styrte mot balanse for 2021. Det var etter at det var utarbeid nye tiltak for kr 3.335.000, herav 1 million i innovasjonsmidlar til kyrkjelydane. Prognosen blei oppretthalden pr 30.09. og pr 31.10.

Frå FØ si side vil vi nemna følgjande vi har avdekkja i ettertid:

- Pensjon på samarbeidsstillingar var ikkje lagt i budsjettet, kr 423 765
- Løn vikarer – det var betydeleg meir utbetalt 2.halvår enn 1.halvår. Differansen er kr 600 000, med høgaste utbetaling i desember, kr 512 000.

Kulepunkt 1 handterer FØ – det er lagt inn i budsjett 2022. For kulepunkt 2 går utfordringa til Stavanger med å få inn krav på variabel løn fortløpande.

God økonomistyring betingar god dialog mellom FØ og aktuell eining. Felles økonomieining vil gje uttrykk for at vi opplever å vera på rett spor.

Ein prognose skal sei noko om retning, slik at leiinga kan gjera tiltak på grunnlag av kva prognosen viser. For Stavanger var det vesentleg å gjera tiltak dersom ein ville unngå at midlar blei trekt inn til sentralt hald.

NØKKELTAL PR 31.12.21**260 Stavanger, totalt resultat – både gruppe 1 og gruppe 2**

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-704 592	-196 000	508 592	259
Tilskudd mv	53 204 286	51 762 000	-1 442 286	-3
Lønn og godtgjørelser	94 679 578	94 512 015	-167 563	0
Andre driftskostnader	10 594 794	10 864 985	270 191	2
Sum	157 774 066	156 943 000	-831 067	-1

260 Stavanger, total driftsrapport - utan tilskot

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-704 592	-196 000	508 592	259
Tilskudd mv	1 637 186	200 000	-1 437 186	-719
Lønn og godtgjørelser	94 679 578	94 512 015	-167 563	0
Andre driftskostnader	10 594 794	10 864 985	270 191	2
Sum	106 206 966	105 381 000	-825 967	-1

260 0000 Kyrkjeleg administrasjon

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-251 919	-196 000	55 919	29
Tilskudd mv	1 437 186		-1 437 186	
Lønn og godtgjørelser	11 562 113	11 638 751	76 638	1
Andre driftskostnader	4 598 159	5 093 400	495 241	10
Sum	17 345 539	16 536 151	-809 388	-5

260 4000 Prestetenesta

	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-452 673		452 673	
Tilskudd mv	200 000	200 000		
Lønn og godtgjørelser	83 117 465	82 873 264	-244 201	0
Andre driftskostnader	5 996 635	5 771 585	-225 050	-4
Sum	88 861 427	88 844 849	-16 578	0

Nøkkeltal til årsrapport

<i>Beløp i hele tusen</i>				
Nøkkeltall for årsregnskapet	2018	2019	2020	2021
Antall årsverk, m/fråtrekk eksternt finansierte	110	118,8	111,1	115,55
-herav prestatjeneste	95	98	97,4	106,2
Samlet tildeling budsjettgruppe 1	102 259	99 971	100 449	105 381
Netto driftskostnader	97 220	100 660	100 218	106 206
Lønnsandel av driftskostnader	90,60 %	88,00 %	88,90 %	89,10 %
Andel lønn brukt i prestatjenesten	79,00 %	78,80 %	79,70 %	79,50 %
Lønnskostnader pr årsverk	801	797	802	819

AVSETJING I BALANSE – INNGÅANDE BALANSE 2022

Dersom resultatet blir stående slik det viser pr dato vil Stavanger vil ha kr 5 058 000 i inngående balanse 2022. Alt ligg på drift, og kan sjåast på som ein buffer.

Felles økonomieining/ Bergen, 15.02.22

Solfrid Rong
controller

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Asbjørn Finnbakk	700	22/01333-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

Orientering om diakoni

Saksorientering

Innledning

I denne saken vil bispedømmerådet bli orientert om det diakonale arbeidet i Stavanger bispedømme.

Et av Den norske kirkes fire kjennetegn er at den skal være en tjenende kirke. Diakonien hører til kirkens oppdrag. Den skal gjennomsyre hele kirkens liv og tjeneste, og komme til uttrykk i holdning og handling, ord og bønn.

Diakonien har mange bibelske inspirasjonskilder. Å gjøre troen virksom i handling betyr å spørre på ny og på ny: Hvem er min neste? (Luk. 10,25-37) Det er å stille seg til disposisjon både som fellesskap og enkeltperson, og spørre: «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?» (Lukas 18,41). Det er å dele fellesskap og ressurser med marginaliserte, syke, sultne, tørste og isolerte (Matteus 25,35ff). Oppdraget til å gjøre det gode er nedlagt i alle mennesker (Romerne 2,14). Kristus kaller til felles tjeneste med alle mennesker, til det beste for mennesker og jorden.

Det er en sentral side av det kristne menneskesynet at vi som mennesker er skapt i Guds bilde til å være medmennesker. Vi er utlevert til hverandre og vi er avhengige av hverandre og alt annet som lever. Ingen kan helt og holdent leve av seg selv eller for seg selv. Vi er skapt til å tjene hverandre, til å ha omsorg for hverandre.

Hele skaperverket er avhengig av at menneskene tar sitt forvalteransvar på alvor. Med utgangspunkt i troen på Gud har vi ansvar for verden.

Den norske kirkes forståelse av diakoni er uttrykt i plan for diakoni, som Kirkemøtet har vedtatt. Diakonien er kirkens omsorgstjeneste og skal være til stede i alt kirken er og gjør. Plan for diakoni har fire hovedområder: nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.

De fire hovedområdene

Nestekjærlighet

Mennesker er gjensidig avhengige av hverandre. Gjennom hele livet trenger vi å bli møtt med nestekjærlighet og barmhjertighet. Nestekjærlighet i praksis handler om små, enkle handlinger og om store, krevende tiltak. Barmhjertigheten ydmyker ikke mottageren, men ivaretar den andres verdighet. Gjenkjennelsen; "det kunne vært meg", er viktig, likeså gjensidigheten.

Inkluderende fellesskap

Tradisjonelle relasjonsmønstre og fellesskapsformer er i endring innenfor alle aldersgrupper. Ensomhet og mangel på tilhørighet rammer mange. Samtidig etableres det nye fellesskapsformer, blant annet gjennom internett. Dette gjenspeiles også i kirkelige fellesskap. Mennesket er skapt til fellesskap. Det er en diakonal utfordring å styrke bånd mellom mennesker og knytte nye bånd der forhold er gått i stykker. Gode fellesskap gir alle mulighet til både å yte og å ta imot. De har plass til mangfoldet og sørger for at ingen faller utenfor.

Vern om skaperverket

Vern om skaperverket favner alt Gud har skapt, jorden med planter, dyr og mennesker, havet og luften og hele det økologiske samspillet. "For jorden og alt som fyller den, hører Herren til." (1. Kor.10.26). Det gjelder også vårt eget forbruk og livsstil.

Kamp for rettferdighet

Alle mennesker har rett til å leve et verdig liv. Vi kan ikke stille oss likegyldige til mennesker som kjemper for livet. I denne kampen må vi stå på rettferdighetens og medmenneskelighetens side. Som kirke er vi utfordret til å arbeide med rettferdighet og menneskerettigheter i et globalt og lokalt perspektiv. Dette gjelder utfordringer knyttet til globaliseringen, internasjonal handel, gjeld, fattigdom, krig, fred og forsoning, den teknologiske utviklingen, med mer.

Diakoner i Stavanger bispedømme

I Stavanger bispedømme har 74 av 90 sokn diakonal betjening.

Prosti	Diakoner med et eller flere sokn som arbeidsområde	Diakoner med prostiet eller fellesrådet som arbeidsområde
Domprostiet	7	2
Ytre Stavanger	6	
Tungenes	3	
Sandnes	6	1
Jæren	5	
Dalane	3	
Ryfylke	4	
Haugaland	5	1
Karmøy	5	1

Stavanger bispedømmeråd gir tilskudd til diakonstillinger på litt over 10 årsverk. Tilskudd gis til fellesråd som selv stiller med halvparten av finansieringen av stillingen, slik at dette gir litt over 20 diakonale årsverk i menighetene, fordelt på 24 stillinger. I tillegg finnes det diakonstillinger finansiert av fellesråd og menigheter. Det finnes konkret interesse for flere diakonstillinger i menighetene.

På visitaser ser vi også at kommunene ofte er positive til å bidra i diakonale prosjekter, sammen med Den norske kirke.

Diakonale prosjekter.

Her er det en oversikt over hvordan nye diakonale prosjekter i menigheter og i samarbeid med organisasjoner treffer diakoniplanen og bærekraftsmålene. Fyldigere omtale av flere av disse finnes i diakonidelen av årsrapport for 2022 og kan gis i møtet.

Nestekjærlighet	Inkluderende fellesskap	Vern om skaperverket	Kamp for rettferdighet	Samskaping	Samskaping Kirke/helse	Bærekrafts-mål
Samtale-tilbud 13-20 Haugesund	U-kirke i Stavanger tilbyr fellesskap for unge i alderen 15-30 år.	Grønne menigheter (44)	Julegaveaksjonen 15 menigheter	Samarbeid med NAV Egersund om flyktninger	Tasta sykehjem (Kirkelig drevet) Åndelig omsorg ved livets slutt	1: Utrydde fattigdom «Mat onna bronå» (rusprosjekt, Haugesund) Julegaveaksjon «Hjerte for bydelen» (samarbeid med NAV)
VIVAT kurs Både-og-huset	Flyktninger HERO	Bogafjell Grønne Ungdomsmenighet	«Hjerte for bydelen» Gausel/Hinna/Hillevåg	NAV Stavanger (Fattigdom)	Dom/Petri Prosjektet «Tid som gave»	3: God helse og livskvalitet Institusjonsandakter Sorggrupper Tid som gave
Sorggrupper i alle prostier	SESAM Aldrende befolkning. Bekkefaret og St.Johannes menigheter	Bærekrafts-boka	«Mat onna bronå» Rusprosjekt, Menigheter Haugesund	NAV Klepp (Fattigdom)	Digitale andakter for alders- og sjukeheimar	11-13: Bærekraftige byer og lokalsamfunn, ansv. forbruk, produksjon og stoppe klimændringene Grønne menigheter og ungdomsmenigheter
Omsorgsplan Stavanger fellestråd			Mandags-frokost/tordagsmiddag Kirkens Bymisjon / Dom-Petri	Haugesund kommune (Sykehjem og ungdom)	LEVE/LUB Etbarnforlite Prest SUS/ROG Fylkeskommune Se meg Sorgstøttenettverk	Samarbeid med andre aktører NAV Kommuner HERO
Samtale-tilbud Sunde menighet/KRK SOS			Bypresten og sårbar ungdom	Tysvær Ungdom		
«Ventil» Samtaletilbud for pers mellom 18-30				Suldal Flyktninger og helse		
				Ålgård Flyktninger		
				Stavanger Flyktninger		

Diakonal frivillighet.

I menigheter som ikke har diakon, drives diakonien av frivillige. Andre ansatte kan også ha diakonale oppgaver eller ha ansvar for tiltak som har et sterkt diakonalt preg.

Mange menigheter har diakoniuvalg, som leder, koordinerer og driver det diakonale arbeidet. Mange har også en egen plan for diakoni. Framover vil denne bli integrert i helhetlig menighetsplan. I helhetlig menighetsplan vil det bli mulig å markere hvilke tiltak som er diakonal, slik at det fortsatt kan hentes ut en oversikt over diakonien i menigheten.

Den nasjonale planen for diakoni inneholder også gode spørsmål menighetsråd kan jobbe med diakoni gjennom. Den bruker «se-vurdere-handle»-metodikk:

- Se: Hva er situasjonen? Hva er behovene? Hvor er menigheten i dag?
- Vurdere: Hva tenker vi om situasjonen? Hvilke behov kan vi møte?
- Handle: Hvordan setter vi det vi har observert og ønsker oss ut i handling?

I årsrapporten for 2021 ser vi at det er over 1700 frivillige innen diakoni. Tallet har gått ned fra over 2300 før pandemien, etter tre år med vekst. Statistikken viser likevel at det er mellom 20 og 25 frivillige innenfor diakoni i hvert sogn.

Fire viktige satsingsområder framover

Møteplasser

Kjernevirksomheten i kirken har en sterk omsorgsdimensjon. Dette ble tydelig i pandemien. Når gudstjenester, gravferd, babysang, formiddagstreff, ungdomsklubber, sykehjemsbesøk blir borte, forsvinner viktige møtepunkt for mennesker i alle livsfaser.

Pandemien har vært en påminnelse for mange at kirken er til stede, ikke minst for sårbare grupper. Det blir viktig å satse på åpne og inkluderende møteplasser for alle aldersgrupper i tiden fremover og spesielt for ungdom. Å bygge fellesskap for barn og unge er et nasjonalt satsingsområde i 2022.

Bærekraftsmålene

FNs bærekraftsmål er en global arbeidsplan for å utrydde fattigdom, overvinne ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Mottoet er at ingen skal bli igjen alene. De mest sårbare må derfor prioriteres.

Dette er også ein inspirasjon til kirkelig diakoni. Vi ser en økende bevissthet om å fokusere på bærekraftsmål og delta i arbeidet for å nå dem. Kirkens omsorgsarbeid passer godt i dette språket. Målene er en god plattform for å samle ulike aktører. Bispedømmets årsplan er relatert til bærekraftsmålene.

Utenforskap

Utenforskap, å føle seg eller være utenfor, handler om å ikke ha tilknytning til resten av samfunnet. Å kjenne på utenforskap er det motsatte av å kjenne på fellesskap.

Det kan være flere forskjellige årsaker til at noen faller utenfor resten av samfunnet. For noen handler dette om manglende deltakelse i utdanning eller arbeid. Andre kan falle utenfor på grunn av språklige utfordringer eller annerledes kulturell bakgrunn. Sykdom og funksjonshemming kan også være årsaker til utenforskap. Utenforskap har sterk sammenheng med sosiale forskjeller.

Store norske leksikon beskriver det slik: "Mens ensomhet beskriver den individuelle opplevelsen av å mangle og savne sosiale relasjoner og tilknytning, brukes utenforskap mer strukturelt om manglende sosiale koplinger i samfunnet."

Å stå utenfor er for de fleste ikke selvvalgt. Mange hadde heller ønsket å være en del av fellesskapet. Dette kan gjelde både integrering og inkludering av minoritetsspråklige og andre som er dårlig stilt når det gjelder inntekt. Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier kan oppleve en følelse av utenforskap.

Kirken har allerede mange tiltak som motvirker utenforskap. Samtidig vokser disse utfordringene i samfunnet. Det er en utfordring til kirkelige prioriteringer og kirkelig kreativitet.

Samskaping

Ut fra et diakonalt perspektiv kan kirken spille en særlig rolle i å invitere til samskaping for sosial innovasjon om de diakonale utfordringene vi ser rundt oss. «Hjerte for bydelen» og julegaveaksjonen, der menigheter samler inn penger som NAV deler ut til de som trenger det mest er prosjekter i vekst. Flere kommuner bidrar også med midler til diakonstillinger. For eksempel bidrar kommune til de nye diakonstillingene i Karmøy og Tysvær. Stavanger kommune har også nylig gitt tilskudd til en ny diakonstilling.

Ny flyktningekrise.

Menighetene er alt i gang med hvordan kirken kan bidra i møte med flyktningene fra krigen i Ukraina. I Stavanger er det tilsatt en diakon i en prosjektstilling som skal følge opp dette. Menighetene på Jæren har kontakt med mottaket på Nærland. Alle steder der det kommer et mottak finnes det en menighet som kan bidra, og bispedømmet følger med på og bidrar i organiseringen av dette.

Kirken kan bidra med:

- Frivillige og ansatte kan bistå, ulike oppgaver etter behov.
- Den norske kirke har kirkerom i alle lokalsamfunn og menighetshus flere steder.
- Vi har et etablert tilbud om aktiviteter for barn, unge og voksne.
- Vi har informasjonskanaler som når ut til mange.
- Vi har ansatte og frivillige med kompetanse på samtaler.
- Vi har tiltaksformer som passer til situasjonen: Språkkafé, matutdeling, leksehjelp.
- Vi kan bistå i innsamlingsaksjoner og formidle kontakt med organisasjoner som driver bistandsarbeid i Ukraina.
- Vi samarbeider gjerne med andre organisasjoner.

Årsplan

I årsplan for diakoni i 2022 er dette viktige tiltakene:

- Ta bærekraftsboka i bruk i staber og menighetsråd
- VIVAT-kurs for forebygging av selvmord
- Arbeid med å implementere diakoniplan fra 2020.
- Fagdager om grønne menigheter og grønt ungdomsarbeid, sorg, frivillighet i palliasjon og om nye i Norge
- Samarbeid med sorgstøttenettverket
- Delta i samarbeidet om felles omsorgsplan for menighetene i Stavanger og bringe ideen om samarbeid videre
- Delta i regionale samhandlingsfora for diakoni

Diakonirådgiver vil også orientere muntlig i møtet. Bispedømmerrådet inviteres til å snakke om:

- Hvilke diakonale satsingsområder bør prioriteres i arbeidet framover?
- Hvilke ideer fra lokalmenigheter og prosjekter er det særlig viktig å spre?
- Hva er viktigst for å videreutvikle diakonien i kirken?

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmerråd takker for orienteringen om diakoni og ber administrasjonen arbeide videre ut fra vedtatte planer og innspill som kom fram i samtalen i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Asbjørn Finnbakk	700	22/00774-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

Oppnevning av to representanter og et varamedlem til representantskapet for Kirkens Bymisjon Rogaland.

Vedlegg:

211109 bispedømmerådet_oppnevningbrev

Saksorientering

Stavanger bispedømmeråd har to medlemmer i representantskapet for Kirkens bymisjon Rogaland. Medlemmene har et varamedlem. Det skal nå oppnevnes medlemmer og varamedlemmer for perioden 2022-2024.

Bispedømmerådet har signalisert at en plass i representantskapet gjerne kan fylles av et medlem i bispedømmerådet.

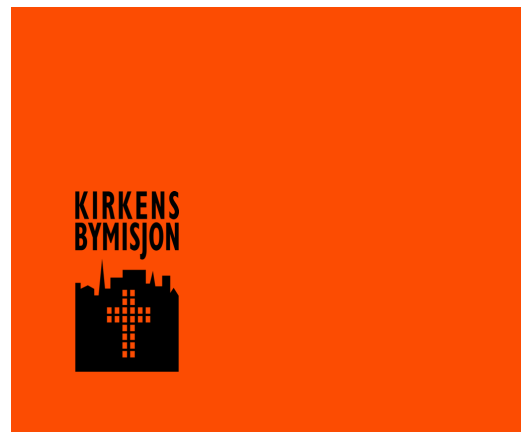
Det har fungert godt i kontakten mellom kirkens diakonale arbeid og Kirkens bymisjon at rådgiver, diakoni, Asbjørn Finnbakk også har sete i representantskapet.

Ut fra dette foreslår administrasjonen at bispedømmerådet oppnevner et medlem av bispedømmerådet som velges i møtet og rådgiver, diakoni, Asbjørn Finnbakk som medlemmer av representantskapet. Diakon i Domkirken og St. Petri sokn, Solveig Braut Tjelle, har sagt seg villig til å stille som varamedlem.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd oppnevner NN og NN som medlemmer av representantskapet i Kirkens Bymisjon. NN oppnevnes som varamedlem.

Stavanger Bispedømmeråd
Lagårdsveien 44
4010 Stavanger

Vår ref.:
[xxxxx]

Deres ref.:
[xxxxx]

Dato:
09.11.2021

Oppnevning til representantskapet for Stiftelsen Kirkens Bymisjon Rogaland

I hht vedtekter for Stiftelsen Kirkens Bymisjon Rogaland er representantskapet sammensatt på følgende måte:

Representantskapet består av 10 medlemmer som oppnevnes slik:

- a) 2 medlemmer med 1 varamedlem oppnevnes av Stavanger Bispedømmeråd.
- b) 2 medlemmer med 1 varamedlem oppnevnes av Stiftelsen Kirkens Bymisjon i Oslo.
- c) 2 medlemmer med 1 varamedlem oppnevnes av styret for SKBR.
- d) 1 medlem med 1 varamedlem oppnevnes av Stavanger KFUK–KFUM.
- e) 2 medlemmer med 2 varamedlemmer velges av og blant de ansatte i SKBR.
- f) Domprosten i Stavanger. Domprosten oppnevner selv sin vararepresentant.

Valgperioden for representantskapsmedlemmer er to år, og følger kalenderåret.

Bispedømmerådet har i inneværende periode hatt 1 representant, Asbjørn Finnbakk, og funksjonstiden utgår 2021. Vi ber derfor om at det oppnevnes representanter og varamedlem for kommende periode som strekker seg fra 2022-2024.

Vennlig hilsen

Inge Takle Mæstad

Daglig leder

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	400	22/00781-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

Forslag til svar på høring om kirkevalgreglene

Saksorientering

Innledning

Kirkerådet har sendt et forslag om endringer i kirkevalgreglene på høring. I utgangspunktet handler høringen om mindre justeringer i valgreglene.

Endringene følger av vedtak i Kirkemøtet. Mange av spørsmålene er godt utredet og har klare og gode forslag. I tillegg kan bispedømmerådet uttale seg om noen enkeltspørsmål i valgordningen, der Kirkerådet skisserer ulike alternativer.

Høringen reiser også et stort spørsmål av prinsipiell karakter. Det presenteres og drøftes før forslaget til svar på høringen.

Veien videre for nominasjonskomiteens liste.

Det viktigste og vanskeligste spørsmålet i høringen gjelder hvilke rammer som skal gjelde for menighetenes nominasjonsprosess og nominasjonskomiteens liste.

Her har Kirkemøtet vedtatt å videreføre ordningen fra 2019, med noen mindre justeringer.

Nytt siden Kirkemøtets vedtak er at det har blitt klart at det vil bli stilt flere lister ved Kirkevalget i 2023. Det er kjent at minst fire grupper ønsker å stille lister ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøte.

I tillegg er det bred enighet om at nominasjonskomiteens liste møter minst to store utfordringer i valget. Listen skal være en samling av enkeltkandidater, foreslått og nominert av menighetsrådene i bispedømmene. Nominasjonskomiteen skal sikte mot bredde i sammensetningen av listen, i ulike dimensjoner. I valget representerer kandidatene på denne lista sine egne standpunkter, ikke et felles program.

Dette gir en asymmetri mellom de ulike listene i valget. Det gjør det mer krevende for velgerne å orientere seg i forhold til nominasjonskomiteens liste. Organisering og valgkamp er også mer krevende for kandidatene på nominasjonskomiteens liste enn for kandidater som representerer en liste med et definert program.

Til tross for disse utfordringene har Stavanger bispedømmeråd i tidligere høringer gått inn for at det fortsatt skal gjennomføres en nominasjonsprosess basert på menighetsrådene. Nominasjonskomiteens liste har fått god oppslutning i tidligere kirkevalg og har mange representanter i bispedømmerådet og i Kirkemøtet. Det er derfor forståelig at Kirkemøtet har vedtatt å videreføre valgordningen fra 2019 i stor grad.

Det oppstår likevel noen spørsmål når det nå viser seg at flere grupper vil stille lister ved det kommende valget. Listene står foran en oppgave med å rekruttere aktuelle kandidater. Det samme vil menighetsrådene gjøre. De som er villige til å stille til valg, vil også da måtte velge om de vil slutte seg til en liste med et definert program, eller om de vil stille seg til disposisjon for nominasjonskomiteens liste.

Spørsmålene er da om menighetsrådene vil få et enda mer krevende oppdrag enn tidligere når de skal konkurrere med fire lister om å rekruttere kandidater. Aktuelle kandidater vil måtte velge mellom de fire listene og nominasjonskomiteens liste.

Så lenge nominasjonskomiteens liste etter valgreglene skal være bredt sammensatt, vil nominasjonskomiteens eneste logisk mulige felles program, være at representanter i bispedømmeråd og Kirkemøtet skal være foreslått og nominert av menighetsråd, ungdomsrådet eller medlemmene i nominasjonskomiteen, som selv er oppnevnt av menighetsrådene.

Å stille til valg på nominasjonskomiteens liste kan også være et uttrykk for at man mener at kirkevalg bør være personvalg, ikke listevalg. Dette er et standpunkt som ikke er uvanlig, men som pr. i dag ikke har flertall i Kirkemøtet.

Ellers er det hva de enkelte representantene på nominasjonskomiteens liste mener om ulike kirkepolitiske spørsmål, som definerer listens program.

Ut fra demokratiske hensyn vil det være naturlig å gi de som i dag er valgt inn i Kirkemøtet fra nominasjonskomiteens liste, mulighet til å uttale seg om hvilke rammer de ønsker valgordningen skal gi dem i 2023. Det kan tenkes at mange nå vil vurdere å stille til valg for programbaserte lister, fordi dette gir større mulighet til å bli valgt. Det kan også tenkes at flere fortsatt mener nominasjonskomiteens liste bør videreføres, blant annet for å sikre forbindelsen mellom menighetsrådene og regionale og nasjonale kirkelige organer.

Hva aktuelle og mulige representanter for nominasjonskomiteens liste mener og gjør vil ha mye å si for hvordan nominasjonsarbeidet som utgår fra menighetsrådene kommer til å fungere.

Spørsmålet er også om det slik situasjonen er nå er like meningsfullt og hensiktsmessig å kreve at representantene på nominasjonskomiteens liste er kirkepolitisk bredt sammensatt. Ville valget fungert bedre dersom denne listen også fikk mulighet til å definere et program og kommunisere dette i valget? Da kirken kun hadde personvalg ut fra én liste, var det demokratisk nødvendig med bredt sammensatte lister, men når bredden kommer til uttrykk gjennom mangfoldet av lister, kan det fungere like godt demokratisk om nominasjonskomiteens liste, ut fra hvem menighetsrådene har foreslått og valgt, får mulighet til å lage et program.

Et eventuelt program vil sannsynligvis bli regionalt, siden det er én nominasjonskomite pr. bispedømme. Det ville i teorien også vært mulig at nominasjonskomiteene samlet seg om et felles, nasjonalt program.

De dilemmaene det foregående peker på, gjør også at det ikke vil være uryddig av Kirkemøtet å vurdere om nominasjonskomiteens liste i det hele tatt skal videreføres.

Administrasjonen vil mene at svaret på dette i stor grad bør være opp til de som i dag er valgt inn på nominasjonskomiteenes lister. Dersom de i stort ønske å fortsette å ha sin identitet i å være nominert og foreslått av menighetsråd, snarere enn å representere et politisk program, vil det kunne ses på som urimelig å blokkere dette via valgordningen. Spørsmålet kan heller avgjøres av hvilke lister velgerne da stemmer på. Dersom det ikke er et tilstrekkelig klart ønske blant nominasjonskomiteens listes kandidater om å videreføre dagens ordning, vil det være en indikasjon på at det er tynt grunnlag for en ny menighetsrådsbasert nominasjonsprosess.

Det kan altså være klokt å åpne for drøfting av disse spørsmålene både blant representantene for nominasjonskomiteens liste og i Kirkemøtet, før en lager ordninger for valget i 2023 som blir vanskelige å gjennomføre, ikke minst for menighetsrådene som skal rekruttere kandidater. Administrasjonen foreslår at bispedømmerådet i høringen presenterer problematikken i tråd med saksframlegget, slik at Kirkemøtet kan gjøre bevisste valg.

Dersom det viser seg at det ikke er grunnlag for nominasjonskomiteens liste ved valget i 2023, vil da det som gjelder menighetsrådenes nominasjonsprosess måtte utgå fra valgreglene. Det vil bety betydelig større endringer enn det Kirkerådet nå foreslår. Kirkerådet vil altså måtte vurdere om det til Kirkemøtet i 2022 også bør legge fram et alternativ ut fra dette scenariet.

Valgregler for rene listevalg er tidligere utredet og har vært på høring, så det bør i prinsippet kunne være mulig å en slik ordning fram for årets Kirkemøte, dersom Kirkerådet får signaler om at det er behov for en slik endring.

Forslag til hørings svar

I det følgende er hørings spørsmålene kort presentert i kursiv, med mulige til svar i uthevet skrift. Administrasjonens forslag er markert med grønt. Bakgrunn for spørsmålene finnes i det vedlagte høringsnotatet.

1.1. Soknetilknytning

Kirkerådet foreslår at kirkeordningen § 6 annet ledd skal lyde: Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.

Hørings spørsmål: Støtter du/dere forslag til endring i § 6 i kirkeordningen?

- a. Ja**
- b. Nei**
- c. Vet ikke**
- d. Ingen mening.**

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Nei.

1.2. Antall varamedlemmer i menighetsråd

Kirkerådet foreslår at kirkeordningen § 9 første ledd skal lyde som følger:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

Høringsspørsmål: Støtter du/dere forslag til endring i § 9 i kirkeordningen?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Vet ikke
- d. Ingen mening.

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Kirkerådet bør vurdere om det er nødvendig og hensiktsmessig å kreve at endringen skal vedtas i menighetsmøte. Dette er en endring det trolig vil være lite lokalt engasjement rundt, så et menighetsmøte om dette temaet vil trolig oppleves som unødvendig merarbeid i de fleste sokn. Avgjørelsesmyndigheten bør ligge til menighetsrådet, som har direkte erfaringsgrunnlag og tilstrekkelig demokratisk legitimitet til å kunne håndtere dette.

2 Modell for listevalg.

2.1. Høringsspørsmål: Støtter du/dere forslaget om at valg av nominasjonskomité kan skje i digitalt møte?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Vet ikke
- d. Ingen mening.

2.2. Støtter du/dere forslaget om å regelfeste at menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet utfordres til å innhente forslag til kandidater til både Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppenes valglister?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Jeg/vi mener at menighetsrådene bare skal foreslå kandidater til Nominasjonskomiteens liste
- d. Vet ikke
- e. Ingen mening.

Her mener administrasjonen disse svaralternativene er spesielt aktuelle:

Svaralternativ c: Jeg/vi mener at menighetsrådene bare skal foreslå kandidater til Nominasjonskomiteens liste

Merknad: Nominasjonskomiteene bør ha som entydig oppgave å rekruttere kandidater til nominasjonskomiteens liste, som i dag.

Svaralternativ d: Vet ikke

Stavanger bispedømmeråd mener framveksten av ulike valglister gjør grunnlaget for nominasjonskomiteens liste usikkert. Det er usikkert om kandidater som i dag har valgt å stille seg til disposisjon for nominasjonskomiteen vil fortsette med dette eller velge å stille på lister definert av et program. Dette kan gjøre nominasjonsprosessen krevende for menighetsråd og nominasjonskomite og for aktuelle kandidater i valget.

Før dagens valgordning videreføres, bør Kirkerådet undersøke om de som i dag representerer nominasjonskomiteens liste ønsker at ordningen opprettholdes, når det nå finnes en større bredde av lister i kirkevalget. Dersom dette ikke er tilfelle, bør Kirkerådet ut fra den endrede situasjonen legge fram for Kirkemøtet i 2022 en valgordning for rent listevalg, basert på tidligere forslag om ordninger for dette.

2.3. Høringsspørsmål: Hvilket alternativ støtter du/dere til for regulering av tillitsvalgt for Nominasjonskomiteens liste?

- a. Alternativ 1
- b. Alternativ 2

- c. Ingen av dem
- d. Vet ikke
- e. Ingen mening.

2.4. Støtter du/dere forslaget om å presisere at Nominasjonskomiteen fastsetter spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål, men at Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte har ansvar for eventuell publisering av disse svarene?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Vet ikke
- d. Ingen mening.

2.5. Hvilket alternativ støtter du/dere til reguleringen av den økonomiske støtten til Nominasjonskomiteens liste?

- a. Alternativ 1
- b. Alternativ 2
- c. Ingen av dem
- d. Vet ikke
- e. Ingen mening.

Merknad:

Stavanger bispedømmeråd mener støtten til nominasjonskomiteens liste bør baseres på at listen organiserer kommunikasjon i fellesskap. Det vil være enklere at listen i fellesskap forvalter sin økonomi og har kommunikasjonsansvar, eventuelt gjennom å videreføre støtten til enkeltkandidater dersom dette blir vanskelig. Å gå motsatt vei vil være tyngre å organisere.

2.6. Har du/dere merknader til organiseringen av Nominasjonskomiteens liste ved valg leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet? Kom gjerne med konkrete forslag.

Stavanger bispedømmeråd mener den sannsynlige bredden i lister som stiller til valg tilsier at det ikke bør regelfestes at nominasjonskomiteen bør tilstrebe kirkepolitisk bredde i sitt kandidatutvalg. Dette vil gjøre det lettere for nominasjonskomiteens liste å stille til valg parallelt med andre lister og for velgerne å orientere seg ut fra listenes kommuniserte profil.

Ut fra dette bør også nominasjonskomiteens liste få anledning til å velge et eget navn.

3 Modell for listevalg.

Høringsspørsmål:

Støtter du/dere forslaget om felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Vet ikke
- d. Ingen mening.

Støtter du/dere forslaget om at valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen.?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Vet ikke
- d. Ingen mening.

Støtter du/dere forslaget om at valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning minst to timer i uken?

- a. Ja
- b. Nei
- c. Vet ikke
- d. Ingen mening.

Har du/dere merknader til reglene om forhåndsstemmegiving?

Nei.

4 Oppfølging av andre vedtak fra Kirkemøtet.

Høringsspørsmål: Støtter du/dere forslaget til endring i bestemmelsen om supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd?

- a. **Ja**
- b. **Nei**
- c. **Vet ikke**
- d. **Ingen mening.**

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Nei.

Støtter du/dere forslaget til paragraf om valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet?

- a. **Ja**
- b. **Nei**
- c. **Vet ikke**
- d. **Ingen mening.**

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Nei.

5. Andre forslag til endringer og forbedringer

Støtter du/dere forslaget til nye frister?

- a. **Ja**
- b. **Nei**
- c. **Vet ikke**
- d. **Ingen mening.**

Har du/dere merknader til forslag til nye frister?

Nei.

Har du/dere merknader til de andre spørsmålene behandlet i kapittel 3?

Nei.

Har du/dere andre merknader til arbeidet med kirkevalgreglene?

Nei.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd sender svar på høringen om endringer i kirkevalgreglene i samsvar med saksframlegget, avstemmer i møtet og eventuelle endringsforslag som kom fram underveis.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Høring om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) og tilhørende endringer i kirkeordningen

Høringsnotat 15. februar 2022

Sammendrag

Kirkemøtet 2021 avklarte noen overordnede problemstillinger ved endring av kirkevalgreglene. Kirkemøtet vedtok også å be Kirkerådet legge frem forslag til nødvendige endringer i kirkevalgreglene for Kirkemøtet i 2022. De foreslåtte endringene følger opp vedtakene fra 2021. I tillegg foreslås det noen mer konkrete bestemmelser på detaljnivå.

I forbindelse med arbeidet med kirkelig organisering vil det kunne komme endringer i valgordningene som eventuelt vil bli gjeldende fra kirkevalget i 2027. Kirkemøtet skal etter planen behandle en sak om kirkelig organisering i 2022. I denne saken legges det derfor kun opp til å foreta mindre endringer i de gjeldene kirkelige valgreglene.

I forbindelse med endring i kirkevalgreglene foreslår Kirkerådet noen endringer i kirkeordningen. Det foreslås et tillegg i paragrafen om overføring av stemmerett til et annet sokn enn der man er bosatt. Dette skal gi mulighet for at personer som allerede er valgt inn i et råd, kan sitte i rådet ut perioden og samtidig være valgbar i et nytt råd i neste periode. Kirkerådet foreslår også en endring i hvor mange varamedlemmer det må være i et menighetsråd, for å gi mer fleksibilitet til små menighetsråd.

I avsnitt 2.1 diskuteres justeringer i regler for Nominasjonskomiteens liste. Dette er oppfølging av Kirkemøtets vedtak om å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer. Det foreslås å åpne for at valg av nominasjonskomité kan gjennomføres i digitalt møte, noen presiseringer om nominasjonskomiteens arbeid og forholdet mellom nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste, og det diskuteres ulike ordninger for listestøtte til Nominasjonskomiteens liste.

Kirkemøtet i 2021 vedtok overordnede føringer for forhåndsstemningen. Avsnitt 2.2 foreslår endringer i tråd med dette. Det foreslås å fastsette ett, felles nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemming, at det skal være forhåndsstemming i forbindelse med en gudstjeneste og at det i tillegg skal være forhåndsstemming minst to timer i uka. Paragrafen om at det bør være forhåndsstemming på institusjoner og på arrangementer rettet mot unge, foreslås videreført.

I avsnitt 2.3 følges Kirkemøtets vedtak om supplerende nominasjon ved menighetsrådsvalg og kommunikasjon om lister og kandidater opp. Kapittel 3 presenterer andre endringer i kirkevalgreglene som foreslås. Dette gjelder blant annet tilkjenning av medlemskap, manntall, frister og valgpresentasjon ved valg av menighetsråd. Det foreslås også en forenkling i reglene for nytt valgoppgjør i perioden, og det foreslås å ta inn en ny paragraf om omvalg ved ekstraordinære hendelser. Kapittel 5 omhandler økonomiske og administrative konsekvenser.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
1. Endringer i kirkeordningen	3
1.1 Endret soknetilknytning og fortsatt medlemskap i menighetsråd	4
1.2 Antall varamedlemmer i menighetsrådet	4
2. Kirkevalgreglene – oppfølging av vedtak fra Kirkemøtet 2021.....	6
2.1 Modell for listevalg – justeringer som følger opp Kirkemøtets vedtak	6
2.2 Forhåndsstemmegivning	14
2.3 Oppfølging av andre vedtak fra Kirkemøtet 2021	19
3 Andre endringer i kirkevalgreglene.....	22
3.1 Stemmerett, manntall, fritak.....	22
3.2 Valgorganene	24
3.3 Stemmesedler	25
3.4 Presentasjon av lister og kandidater til menighetsrådsvalg.....	25
3.5 Rett til assistanse ved stemmegivning.....	26
3.6 Organisering av stemmegivningen på valgtinget	26
3.7 Opptelling, protokollering og oversendelse av materiell	28
3.8 Nytt valgoppgjør i perioden	29
3.9 Omvalg ved ekstraordinære hendelser. Omvalg etter klage	30
3.10 Mindre forenklinger, presiseringer og språklige justeringer	30
3.11 Frister	31
3.12 Fødselsår på stemmesedlene	31
3.13 Andel under 30 år på listeforslag	31
3.14 Tidspunkt for fratredelse av stilling – betydning for valgbarhet.....	32
3.15 Andre endringer.....	33
3.16 Høringsspørsmål.....	33
4. Økonomiske og administrative konsekvenser.....	33

Innledning

Forslagene i denne høringen er en del av den kirkelige demokratiutviklingen som har skjedd over tid, særlig utviklingen som følge av demokratireformen fra og med kirkevalget i 2009. Kirkemøtet 2021 fattet vedtak som avklarte noen overordnede problemstillinger ved endring av kirkevalgreglene. Kirkemøtet vedtok også å be Kirkerådet legge frem forslag til nødvendige endringer i kirkevalgreglene som følger opp vedtakene fra 2021, frem for Kirkemøtet 2022. Dette høringsnotatet følger opp dette, i tillegg til å fremme forslag til noen mer konkrete bestemmelser på detaljnivå.

I forbindelse med arbeidet med kirkelig organisering vil det kunne komme endringer i valgordningene som eventuelt kan bli gjeldende fra kirkevalget i 2027. Kirkemøtet skal etter planen behandle en sak om kirkelig organisering i 2022. I dette høringsnotatet legges det derfor kun opp til å foreta enkelte mindre endringer i valgreglene.

Ved kirkevalget i 2019 var alle valgreglene samlet i regler 16. april 2018 nr. 584 for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene). Kirkerådet foreslo for Kirkemøtet 2021 å dele opp reglene, slik at regler for valg av menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet blir ett regelsett, og de andre valgene til bispedømmeråd og Kirkemøtet blir selvstendige regelsett. En hovedgrunn til dette var å tydeliggjøre hvilke regler som gjelder, for de som skal organisere valget lokalt. Når reglene for valg av prest, lek kirkelig tilsatt, døvemenighetenes representant og samiske representanter skilles ut fra kirkevalgreglene, blir regelverket lokale valgorganer trenger å forholde seg til, mindre omfattende. Kirkemøtet 2021 sluttet seg til dette forslaget gjennom å vedta *forskrift 14. november 2021 nr. 3260 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet*.

De gjeldende kirkelige valgreglene ble vedtatt med hjemmel i kirkeloven. Kirkeloven ble opphevet fra 1. januar 2021 og erstattet av lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke. Av regeltekniske hensyn er det derfor nødvendig å oppheve disse kirkelige regelsettene, for så å vedta dem på nytt – i sin helhet – med grunnlag i den myndighet Kirkemøtet har fra 2021. Selv om hele regelverket vil bli lagt frem til vedtak på Kirkemøtet 2022, er det i hovedsak kun de bestemmelsene som foreslås innholdsmessig endret, som blir behandlet i høringen.

Kirkerådet vedtok på sitt møte 10.–11. februar 2022 å sende saken på høring.

1. Endringer i kirkeordningen

Gjennomføringen av de siste kirkevalgene har vist at det er noen problemstillinger som vil kunne kreve en endring av kirkeordningen for Den norske kirke (det øverste internkirkelige regelverket). Det dreier seg om spørsmål om valgbarhet i forbindelse med overført soknetilknytning og antall varamedlemmer i menighetsrådet.

1.1 Endret soknetilknytning og fortsatt medlemskap i menighetsråd

Medlemskap i Den norske kirke er i utgangspunktet knyttet til det sokn medlemmet er bosatt i. Biskopen kan imidlertid etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i, i henhold til kirkeordningen § 6. Dette er en endring i forlengelsen av den tidligere kirkelovens åpning for å få overført stemmerett, og dermed valgbarhet, til et annet sokn enn bostedssoknet for et begrenset tidsrom.

Ved tidligere kirkevalg har det vært eksempler på at et menighetsrådsmedlem har flyttet ut fra det soknet vedkommende var valgt inn i menighetsrådet, men fått samtykke fra biskopen til å videreføre tilknytningen til soknet ut valgperioden. Valgperioden i menighetsrådet varer ut oktober i valgåret. Et krav for å kunne bli valgt til menighetsrådet er at kandidaten har stemmerett i soknet på valgdagen. Om det aktuelle medlemmet har ønsket å stille til valg i menighetsrådet i det soknet vedkommende har flyttet til, må vedkommende være valgbar i det nye bostedssoknet på valgdagen. Etter kirkeordningen § 7 annet ledd kan ingen ha stemmerett, og dermed heller ikke valgbarhet, i mer enn ett sokn. Derfor har konsekvensen vært at et slikt medlem har tapt valgbarheten i sitt tidligere sokn, og måttet tre ut av menighetsrådet før valgperioden er over, for å kunne stille til valg til det nye menighetsrådet. Dette har gitt noen urimelige utslag, særlig i tilfeller hvor det aktuelle menighetsrådsmedlemmet har ivaretatt lederverv eller lignende. Kirkerådet foreslår derfor å justere kirkeordningen, slik at biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.

Kirkerådet foreslår etter dette at kirkeordningen § 6 annet ledd skal lyde:

Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i.
Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.

Høringsspørsmål:

Støtter du/dere forslag til endring i § 6 i kirkeordningen? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

1.2 Antall varamedlemmer i menighetsrådet

Kirkeordningen fastsetter i dag at det skal velges minst fem varamedlemmer for de valgte medlemmene i menighetsrådet. I høringen om overordnede problemstillinger til endringer i kirkevalgreglene 2020 var det enkelte høringsinstanser som tok opp et ønske om å redusere antallet varamedlemmer i menighetsrådet. At det er samme krav om antall varamedlemmer i et menighetsråd som har ti valgte medlemmer, som i et

menighetsråd som har fire valgte medlemmer, kan virke urimelig. Kirkerådet vurderer derfor om det bør gjøres endringer i antallet varamedlemmer.

KIFO-evalueringsrapporten av kirkevalget i 2019 pekte på følgende:

I 2019 hadde kun 27,8 prosent av soknene flere kandidater enn antallet som skulle velges. Med andre ord hadde nærmere tre fjerdedeler (72,2 prosent) tilstrekkelig antall kandidater på listene til å gjøre menighetsrådsvalget til et reelt valg i 2019.¹

Med antallet som skal velges, menes det antallet medlemmer og varamedlemmer, dvs. minst ni kandidater (fire valgte medlemmer og fem varamedlemmer). Hvis kravet til antall varamedlemmer senkes, vil det muligens gjøre det lettere å sikre et reelt valg ved menighetsrådsvalgene.

Hensynet til at det skal være mulig å rekruttere tilstrekkelig antall kandidater til å få oppfylle kravet, må avveies mot hensynet til å sikre at man har nok varamedlemmer til menighetsrådet til at rådet kan være i funksjon gjennom hele fireårsperioden. I løpet av en fireårsperiode vil erfaringsvis en del menighetsrådsmedlemmer tre ut av rådet på grunn av flytting, fritak eller andre årsaker.

Kirkerådet foreslår å differensiere antallet varamedlemmer det må være, avhengig av hvor mange menighetsrådsmedlemmer det er. Kirkerådet foreslår derfor at dersom det velges fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer.

Kirkerådet foreslår derfor at kirkeordningen § 9 første ledd skal lyde som følger:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. *Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer.* Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

Høringsspørsmål:

Støtter du/dere forslag til endring i § 9 i kirkeordningen? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

¹ Rafoss, Aagedal, Larsen og Rønningen (2020). *Et demokrati i endring - En analyse av kirkevalget 2019*. KIFO Rapport 2020:2, s. 39.

2. Kirkevalgreglene – oppfølging av vedtak fra Kirkemøtet 2021

2.1 Modell for listevalg – justeringer som følger opp Kirkemøtets vedtak

En av de overordnede problemstillingene som Kirkemøtet tok stilling til i 2021, var spørsmålet om modell for listevalg. Spørsmålet var på høring høsten 2020. Kirkemøtet 2021 vedtok følgende:

Kirkemøtet ønsker å beholde dagens modell for listevalg ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen mindre justeringer (modell A).

I det følgende gjøres det rede for forslag til noen mindre justeringer som følger opp Kirkemøtets vedtak.

2.1.1 Valg av nominasjonskomité

Etter gjeldende regler har valgrådet ansvaret for at det blir valgt en nominasjonskomité etter følgende prosedyre: Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valgmøte. Møtet finner sted innen 1. mars i valgåret. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Det velges et lekt medlem og et lekt varamedlem fra hvert prosti i bispedømmet. Valget avgjøres ved simpelt flertall. Ungdomsrådet i bispedømmet oppnevner et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år innen 1. mars i valgåret. I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen innen 1. mars i valgåret.

Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen. Komiteen velger selv sin leder.

Kirkerådet legger til grunn at det ikke bør gjøres større endringer i reglene om valg av nominasjonskomité nå, siden det er forutsatt at ordningen skal videreføres med noen mindre justeringer. Kirkerådet foreslår likevel å endre fristen fra 1. mars til 1. februar, se mer i avsnitt 3.11 nedenfor. I lys av de senere års erfaringer, mener Kirkerådet også at det bør åpnes for at valgmøtet kan gjennomføres som et digitalt møte.

2.1.2 Oppfordring om å fremme kandidater til Nominasjonskomiteens liste og andre valglister

Etter gjeldende regler skal valgrådet sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. mars i valgåret å fremme forslag om inntil fire leke kandidater til bispedømmerådet. Rådene kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.

Kirkerådet foreslår å endre fristen fra 1. mars til 1. februar, se mer i avsnitt 3.11 nedenfor.

På Kirkemøtet 2021 ble forslag om at menighetsrådene skulle utfordres til å innhente forslag til kandidater også til andre nomineringsgruppers valglister, drøftet. Dette var imidlertid i tilknytning til modell C, dvs. en valgordning med utgangspunkt i selvstendige lister, uten Nominasjonskomiteens liste. Komitéflertallet anbefalte at Kirkemøtet skulle vedta at: «Det regelfestes at menighetsrådene utfordres til å innhente forslag til kandidater til nomineringsgruppenes valglister». Komiteen forklarte dette forslaget gjennom følgende merknad:

Komiteen har vurdert et forslag om å erstatte den siste setningen i flertallets forslag til vedtaks punkt 1 til at «Medlemmer av menighetsrådene kan foreslå kandidater til nomineringsgruppenes valglister». Komiteen viser til at det opprinnelige forslaget er foreslått som et tiltak for å gi menighetsråd innflytelse i nominasjonsprosessen i modell C. Komiteen mener det er en verdi at menighetsrådet som organ får en oppgave i nominasjonsprosessen. Komiteen ser samtidig behov for å gjøre noen presiseringer for å klargjøre at menighetsrådet ikke trenger å ta stilling til om det skal støtte enkeltlister. Komiteen mener det må regelfestes at menighetsrådene utfordres til å innhente forslag til kandidater til nomineringsgruppenes valglister. Disse kan oversendes til alle nomineringsgruppene, uten at menighetsrådene trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken liste. Dette vil gi menighetsrådet et oppdrag i nominasjonsprosessen. Komiteen mener at også ungdomsrådene i bispedømmene bør gis anledning til å foreslå kandidater til nomineringsgruppenes valglister på lik linje med menighetsrådene. Det vil være opp til nomineringsgruppene å ta stilling til forslagene og forespørre de foreslåtte kandidatene.

Flertallet i Kirkemøtet valgte likevel ikke å gå for dette, da det var knyttet til modell C, og Kirkemøtet vedtok å videreføre modell A med Nominasjonskomiteens liste og andre lister, med noen justeringer. Nomineringsgrupper vil uansett kunne oppfordre menighetsråd til å komme med forslag til kandidater.

Kirkerådet mener at det likevel kan være aktuelt å regelfeste at menighetsrådene og ungdomsrådene utfordres til å innhente forslag fra menighetsrådene til kandidater til alle nomineringsgruppenes valglister også i en modell med Nominasjonskomiteens liste, ut fra et prinsipp om likebehandling. Forslaget vil gi rådene en styrket rolle i

nominasjonsprosessen også for de andre valglistene, samtidig som de enkelte menighetsråd ikke trenger å ta stilling til hvilke kandidater som er aktuelle for hvilke lister. Kirkerådet foreslår følgende nye paragraf:

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppene valglistene. Forslag til kandidater kan komme fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene, uten at menighetsrådene trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken valgliste.

Paragrafen erstatter dagens bestemmelse i § 6-2 annet ledd om at valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om fremme forslag til kandidater til nominasjonskomiteens liste.

2.1.3 Rammer for nominasjonskomiteens arbeid

Etter gjeldende regler er det fastsatt at nominasjonskomiteen innkalles til ett eller flere møter etter utløpet av forslagsfristen, for å sette opp et listeforslag. Det er regelfestet at nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer dessuten fremme forslag om én kandidat hver.

Kirkerådet foreslår å oppheve begrensningen på at Nominasjonskomiteens medlemmer kun skal kunne fremme forslag om én kandidat hver. Erfaringer fra kirkevalget i 2019, viste at det var enkelte bispedømmer som hadde få innkomne forslag. Nominasjonskomiteens medlemmer bør kunne lage et så godt som mulig listeforslag, uten å at reglene skal sette slike begrensninger. Av pedagogiske hensyn, foreslås det å presisere i reglene at medlemmene kan fremme forslag om kandidater. Det vil være opp til nominasjonskomiteens demokratiske prosesser å avgjøre hvilke foreslåtte kandidater som blir satt opp på listeforslaget.

Fordi nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål, har den innhentet svar på slike spørsmål i forbindelse med nominasjonen. Slik innhenting har også hatt som formål å opplyse velgerne om hva kandidatene står for. Kirkemøtet i 2021 bekreftet prinsippet om at listene selv er hovedansvarlig for informasjon om listen og kandidatene. Dette er nærmere omtalt i avsnitt 2.3.2 nedenfor. Det foreslås derfor å presisere at nominasjonskomiteen fastsetter spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål, men at Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte har ansvar for eventuell publisering av disse svarene, jf. forslag til § 6-2 tredje ledd (endringer i kursiv):

Nominasjonskomiteen innkalles til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag. Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. *Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge spørsmålene til grunn for nominasjonsprosessen samt gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon.* Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

Kirkerådet har mottatt flere tilbakemeldinger om at nominasjonskomiteenes arbeid ble opplevd som utfordrende ved valget i 2019. Det kreves en del administrativt arbeid blant annet med å kalle inn til møter, kontakte foreslåtte kandidater og skrive protokoll. Det vil i de fleste tilfeller være begrenset hvor mye av dette nominasjonskomiteens medlemmer har kapasitet til å ta på seg. Registrerte nomineringsgrupper kan søke intensjonsstøtte til å dekke denne typen arbeid. For å gi nominasjonskomiteene likeverdige rammebetingelser som de registrerte nomineringsgruppene, foreslår Kirkerådet å presisere at nominasjonskomiteene skal få sekretariatsbistand fra bispedømmerådet. Ved valget i 2019 ble det lagt til grunn at denne administrative støtten måtte gis av en annen person enn den som var sekretær for valgrådet. Dette er ofte krevende å få til på bispedømmekontorene. Det foreslås derfor å presisere i regelverket at samme person kan være sekretær både for valgråd og nominasjonskomité. Kirkerådet legger til grunn at rollekombinasjonen som sekretær for nominasjonskomiteen og sekretær for valgrådet, ikke i seg selv vil medføre inhabilitet etter forvaltningsloven § 6 annet ledd eller kirkeordningen § 42. Kirkerådet viser i den sammenheng til at hovedregelen i forvaltningsretten er at inhabilitet ikke inntreffer ved verv- eller rollekombinasjoner.²

2.1.4 Tillitsutvalg. Forholdet mellom nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste.

Ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det etter de gjeldende reglene listetoppen på Nominasjonskomiteens liste som fungerer som listens tillitsvalgte. De fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste fungerer som tillitsutvalg. Ved valg av menighetsråd skal nominasjonskomiteens leder fungere som listens tillitsvalgte, og nominasjonskomiteens medlemmer fungere som tillitsutvalg, med mindre nominasjonskomiteen bestemmer noe annet.

Det er listeforslagets tillitsvalgte som gjennom forhandlinger med valgmyndighetene skal forsøke å bringe listeforslaget i samsvar med reglene dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav. Det innebærer i praksis at hvis nominasjonskomiteen ikke klarer å levere et listeforslag som innfrir reglens krav om f.eks. ungdomsrepresentasjon, vil det være listetoppen, og ikke

² Se Woxholt (2011) *Forvaltningsloven med kommentarer* (5 utg.) Oslo: Gyldendal Norsk Forlag s. 172–179.

nominasjonskomiteen, som får i oppdrag fra valgmyndighetene å forsøke å finne en ungdom til listeforslaget.

På den ene siden er det argumenter som taler for at det er nominasjonskomiteen som har utarbeidet listen, som også bør være den som forhandler med valgmyndighetene. På den annen side er det argumenter som taler for at det er kandidatene på listen selv som overtar ansvaret etter at listeforslaget er levert fra nominasjonskomiteen. Det bør være tydelig at kandidatene eier listen selv, etter at den er levert fra nominasjonskomiteen. Videre er det slik at nominasjonskomiteen er ferdig med sine møter og sitt arbeid når de ferdigstiller listeforslaget. Kirkerådet legger til grunn at nominasjonskomiteen uansett vil arbeide for å tilfredsstille kravene i valgreglene.

Et alternativ (alternativ 1) vil være å videreføre gjeldende ordning. Her vil den tillitsvalgte og varatillitsvalgte (dvs. listetoppen og nest øverste kandidat) være de som forhandler med valgrådet, men Kirkerådet har lagt til grunn at det er naturlig at de tillitsvalgte benytter resten av tillitsutvalget for å få hjelp. Kirkerådet har antatt at det er tillitsutvalget for listen som bestemmer om listen skal suppleres med et nytt navn dersom en kandidat viser seg å være ikke valgbar og/eller blir fritatt.

Et annet alternativ (alternativ 2) vil være å regelfeste at listetoppen og lederen av nominasjonskomiteen, i felleskap, skal forsøke å bringe listeforslaget i samsvar med reglene, gjennom forhandlinger med valgmyndighetene. Et slikt alternativ vil sikre at listens tillitsvalgte ikke blir alene om ansvaret for å bringe listeforslaget i samsvar med reglene, men vil dele ansvaret med lederen av nominasjonskomiteen. Listetoppen og lederen av nominasjonskomiteen vil kunne konsultere hhv. resten av tillitsutvalget og/eller nominasjonskomiteen ved behov. Kirkerådet antar at det da vil være tillitsutvalget, supplert av lederen av nominasjonskomiteen, som må ta stilling til om listen skal suppleres med et nytt navn.

En kunne ha vurdert om kandidatene på listen selv skulle velge sin tillitsvalgte og sitt tillitsutvalg. Samtidig er det slik at de som står øverst på valglisten, har større sjanse for å bli valgt, og det kan tilsi at det også følger et ekstra ansvar med plasseringen på toppen av listen. Kirkerådet foreslår derfor ingen endringer knyttet til dette.

2.1.5 Økonomisk støtte. Organisering av kommunikasjon m.m. for Nominasjonskomiteens liste

Etter gjeldende regler skal Kirkerådet gi støtte til registrerte nomineringsgrupper i form av intensjonsstøtte og listestøtte. Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kirkerådet skal også stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper.

Kirkemøtet 2021 vedtok å innføre «en årlig støtteordning for registrerte nomineringsgrupper som har medlemmer innvalgt i Kirkemøtet, leke medlemmer i

Kirkemøtet valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, døvemenighetenes representant og samiske representanter valgt inn i bispedømmeråd» (sak KM 18/21). Samtidig vedtok Kirkemøtet at «[o]rdningen med intensjonsstøtte og listestøtte knyttet til valgår opprettholdes» med begrunnelsen at «det vil sikre eventuelt nye grupper muligheter til å stille lister ved kirkevalget» (sak KM 18/21). I tråd med denne forutsetningen fra Kirkemøtet foreslår Kirkerådet å videreføre bestemmelsene om intensjonsstøtte og listestøtte i regelverket. Samtidig ser Kirkerådet behov for å foreta enkelte presiseringer i bestemmelsene om de midlene som skal stilles til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste.

I 2019 ble det lagt til grunn at støtten som ble stilt til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste, skulle fordeles likt til hver kandidat på listen. Kandidatene ble selv enige, seg imellom, om at størstedelen av midlene skulle stilles til disposisjon til nasjonale kommunikasjonstiltak for Nominasjonskomiteens liste.

Hvem som er kandidater på Nominasjonskomiteens liste, vil ikke være klart før listeforslaget er levert innen 31. mars i valgåret. De registrerte nomineringsgruppene har derimot kunnet koordinere seg og planlegge kommunikasjonsopplegg m.m. i god tid i forkant. Det vil ta tid for Nominasjonskomiteens liste å områ seg og for førstekandidatene til eventuelt å komme sammen for å ivareta en nasjonal koordinering og planlegge nettside og kampanje.

I spørsmålet om regulering av Nominasjonskomiteens liste er det to hensyn som står mot hverandre. Det ene er selvstendigheten til Nominasjonskomiteens liste i de ulike bispedømmene, og det andre er å ivareta en hensiktsmessig organisering av arbeidet som gir Nominasjonskomiteens liste like vilkår som de andre listene. Det kan tenkes flere alternativer her. En mulighet er å beholde dagens ordning der støtten i utgangspunktet fordeles mellom de ulike kandidatene. Dette viste seg imidlertid krevende i praksis ved valget i 2019, og det vanskeliggjør felles nasjonale tiltak. Uten felles nasjonal kommunikasjon vil Nominasjonskomiteens liste ha et annet utgangspunkt enn de andre listene til å drive valgkamp.

En annen mulighet er at de tillitsvalgte på Nominasjonskomiteens liste i de ulike bispedømmene får mandat til å fastsette hva listestøtten skal brukes til. De bør da samles til et møte (fysisk eller digitalt) kort tid etter at listeforslagene er levert 31. mars. Der kan de vedta et budsjett som både kan inneholde nasjonale tiltak og en sum som stilles til disposisjon til enkeltmedlemmer på listen. Utfordringen da blir hvordan midlene til nasjonale tiltak i praksis kan bli stilt til disposisjon for Nominasjonskomiteens liste.

Hvis Kirkerådet skal betale fakturaer, for eksempel til et kommunikasjonsbyrå for Nominasjonskomiteens liste som de tillitsvalgte har inngått avtale med, så kan det komme i konflikt med anskaffelsesregelverket og eksisterende rammeavtaler Kirkerådet har for kommunikasjonstjenester.

Hvis Kirkerådet skal kunne utbetale støtten, tilsvarende som til nomineringsgruppene, må det være en enhet med organisasjonsnummer som sier seg

villig til å håndtere midlene, stå ansvarlig for og rapportere på dem.³ Dette kan være en eksisterende enhet eller en som blir opprettet i forbindelse med valget. Det legges til grunn at det vil være mulig å opprette en forening i Enhetsregisteret med dette formålet.

Det er vanskelig å se for seg at Kirkerådet eller bispedømmerådene skal kunne ta en mer aktiv rolle i å legge til rette for kommunikasjonsarbeidet for Nominasjonskomiteens liste uten at det kommer i konflikt med prinsippet om likebehandling. For å sikre et minimum kunne det være aktuelt at Kirkerådet tilbød å stille nettsider til disposisjon for alle listene. Innholdet på siden vil likevel måtte komme fra kandidatene på listen selv.

Det er altså to hovedalternativer her. Forskjellen mellom dem er hva som er standardordningen, enten at støtten går til hver enkelt kandidat eller til de tillitsvalgte i fellesskap.

Alternativ 1 (dagens ordning):

Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.

Alternativ 2 (de tillitsvalgte for listen fastsetter budsjett, og får en enhet til å håndtere støtten):

Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. Formålet med støtten er å sette Nominasjonskomiteens lister i stand til å informere velgerne om sine lister og kandidater, for eksempel gjennom nasjonale kommunikasjonstiltak. De tillitsvalgte for Nominasjonskomiteens liste fra de ulike bispedømmene kan i fellesskap fastsette et budsjett for disse midlene, med mindre de bestemmer noe annet. De tillitsvalgte kan gi beskjed til Kirkerådet om de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer eller at en eller flere enkeltpersoner får stilt en sum til disposisjon og få refundert utlegg.

Hvis de foreslåtte nye fristene blir vedtatt (se avsnitt 3.11), vil listeforslag fra nominasjonskomiteen være klart senest 31. mars. Det er en måned tidligere enn ved

³ I sak KM 18/21 om støtte til nomineringsgrupper innvalgt i Kirkemøtet, vedtok Kirkemøtet at medlemmene fra Nominasjonskomiteens liste som utgangspunkt «kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen», men at de enkelte medlemmene «selv [kunne] gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer».

valget i 2019. De tillitsvalgte for listene får derfor bedre tid til å komme sammen og legge en plan for felles arbeid. Det foreslås at listetoppene i hvert bispedømme får et tydelig ansvar for nasjonal koordinering for å tilrettelegge for dette arbeidet. Det er viktig at nominasjonskomiteene har informasjon om hvordan dette vil fungere, så de kan opplyse de foreslåtte kandidatene på en god måte om hva de går til, og hva som er forventet av dem.

2.1.6 Om navnet «Nominasjonskomiteens liste»

Ved fastsettelsen av kirkevalgreglene i 2018 ble det stilt spørsmål om hva slags betegnelse valglisten fra nominasjonskomiteen skulle benytte. Kirkerådet uttalte i den sammenheng:

Kirkerådet er av den oppfatning at en nominasjonskomité som har mandat til å fremme en bredt sammensatt liste, gitt at det er en nominasjonskomité, ikke uten videre bør kunne velge et navn som sidestiller listens navn med en nomineringsgruppe sitt navn. Siden det er ulike typer nominasjonsprosesser for en nomineringsgruppe sitt listeforslag og en nominasjonskomité sitt listeforslag, bør det på et eller annet vis fremgå at listene har et noe forskjellig utgangspunkt.

Kirkerådet mente at det ikke måtte gis «inntrykk av at det er en liste som er mer offisiell enn lister fra nomineringsgrupper». Kirkemøtet valgte på den bakgrunn å regelfeste at listen fra nominasjonskomiteen skulle hete *Nominasjonskomiteens liste*.

«Nominasjonskomiteens liste» er en betegnelse som ikke kommuniserer veldig godt i offentligheten, stilt opp mot navnet på andre valglisten. Det fremgår blant annet ikke klart hvem som står bak nominasjonskomiteen, og også andre nomineringsgrupper kan ha hatt en nomineringsprosess med en nominasjonskomité.

Kirkemøtet har i 2021 vedtatt å «videreføre ordningen med *Nominasjonskomiteens liste* og andre lister, med noen justeringer». I Kirkemøtets vedtak blir egennavnet «Nominasjonskomiteens liste» eksplisitt benyttet. Kirkerådet mener navnet på listen fra nominasjonskomiteen fortsatt bør være regelfestet, slik at det ikke utvikler seg ulike navn og betegnelser på slike lister. Fordi Kirkemøtet har valgt å videreføre den gjeldende ordningen, og fordi det er et prinsipp om at det ikke bør gjøres flere endringer i regelverket enn nødvendig, foreslår Kirkerådet å videreføre betegnelsen «Nominasjonskomiteens liste».

2.1.7 Høringsspørsmål justert modell for listevalg ved valg leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Støtter du/dere forslaget om at valg av nominasjonskomité kan skje i digitalt møte?
Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Støtter du/dere forslaget om å regelfeste at menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet utfordres til å innhente forslag til kandidater til både Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppens valglister?
Ja / Nei / / Jeg/vi mener at menighetsrådene bare skal foreslå kandidater til Nominasjonskomiteens liste / Vet ikke / Ingen mening.

Hvilket alternativ støtter du/dere til for regulering av tillitsvalgt for Nominasjonskomiteens liste?
Alternativ 1 / Alternativ 2 / Ingen av dem / Vet ikke / Ingen mening.

Støtter du/dere forslaget om å presisere at Nominasjonskomiteen fastsetter spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål, men at Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte har ansvar for eventuell publisering av disse svarene? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Hvilket alternativ støtter du/dere til reguleringen av den økonomiske støtten til Nominasjonskomiteens liste? Alternativ 1 / Alternativ 2 / Annen løsning / Vet ikke / Ingen mening. Merknadsfelt.

Har du/dere merknader til organiseringen av Nominasjonskomiteens liste ved valg leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet? Kom gjerne med konkrete forslag.

2.2 Forhåndsstemmegivning

2.2.1 Bakgrunn og Kirkemøtets føringer

Ordinær forhåndsstemmegivning på papir kan foregå i tiden fra 10. august og frem til og med siste fredag før valgdagen. Dette er samme periode som forhåndsstemmingen ved kommune- og fylkestingsvalget. Etter dagens regler må forhåndsstemming i annet sokn enn der man har stemmerett gjøres før 1. september. Minstekravet til tid og sted for forhåndsstemming etter dagens regler er minst ett kirkekontor i fellesrådsområdet i ordinær åpningstid. Det er valgstyret (menighetsrådet) som har ansvar for å fastsette og kunngjøre tid og sted for forhåndsstemmegivning. Videre er det et krav til at det skal være to stemmemottakere til stede.

Ved kommunevalg blir stadig større andel av stemmene avgitt på forhånd, og i 2019 var det 51 prosent som stemte på forhånd. Ved Stortingsvalget i 2021 var det 58 prosent av velgerne som avga forhåndsstemme.

Den norske kirke har ikke mulighet til å ha forhåndsstemming samtidig med og i umiddelbar nærhet til forhåndsstemmegivningen ved offentlige valg. Det er derfor vedtatt en ordning med digital forhåndsstemmegivning fra 10. august til og med onsdagen før valgdagen. Denne ordningen skal supplere den ordinære forhåndsstemmegivningen på papir og stemmegivningen på valgdagen.

I saken om overordnede problemstillinger ved endringer av kirkevalgreglene til Kirkemøtet i 2021, behandlet Kirkemøtet spørsmål om forhåndsstemmegiving. I den forbindelse ble det vist til at selv om det legges opp til forhåndsstemming digitalt er det viktig å ha et tilbud om fysisk forhåndsstemming. I den forutgående høringen ble det drøftet hvordan dette kunne gjøres. 43 prosent av høringsinstansene støttet at Kirkemøtet burde fastsette felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming, 31 prosent ønsket å videreføre dagens ordning, og 11 prosent ønsket å fastsette et minstekrav til åpningstid per uke per sokn. Kirkemøtekomiteen uttalte:

Komiteen ser det som viktig å legge til rette for forhåndsstemmegiving. Det er en økende andel forhåndsstemmer ved offentlige valg, og komiteen mener kirken må legge til rette for at velgerne enkelt og effektivt kan avgi sin stemme. Den vedtatte ordningen om digitale forhåndsvalg vil være viktig bidrag til dette. Formålet med vedtaks punktet er å fastsette et prinsipp om at det skal være nasjonale tidspunkt for fysisk forhåndsstemmegiving, slik at det kan kommuniseres tydelig ut til velgerne at de kan avgi stemme over hele landet på slike tidspunkt. Komiteen understreker videre at forslaget gir rom for at den øvrige gjennomføringen av den fysiske forhåndsstemmegivingen skal fastsettes lokalt. Komiteen vil presisere at forhåndsstemmegivingen må skje på steder som er godt tilgjengelig for allmennheten. Dette er lagt til som en presisering i punkt 6 i forslag til vedtak.

Kirkemøtet 2021 vedtok følgende:

Det må bli lettere å avgi forhåndsstemme. Hvert fellesråds- /prostiområde må fastsette et minimum antall timer for forhåndsstemmegiving. Det regelfestes også nasjonale tidspunkt for forhåndsstemmegiving, fortrinnsvis utenfor vanlig åpningstid og på allment tilgjengelig sted. Det bør som et minimum gjennomføres forhåndsstemmegiving på institusjoner som ligger i soknet og på minst ett arrangement rettet mot unge. Det skal også være forhåndsstemmegiving etter en gudstjeneste minst en søndag i forhåndsstemmeperioden.

2.2.2 Struktur for kapitlet om forhåndsstemmegivingen

Kirkerådet foreslår å gjøre en del endringer i strukturen i kapitlet om forhåndsstemmegiving i kirkevalgreglene for å forenkle og gjøre kapitlet mer pedagogisk. Herunder foreslås det å fastsette en egen formålsparagraf for kapitlet om forhåndsstemmegiving:

§ 9-1. Kapitlets formål

Formålet med bestemmelsene om forhåndsstemmegiving er å legge til rette for at flest mulig velgere får avgitt stemme ved valg av menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Videre foreslår Kirkerådet å lage en egen paragraf om perioden for ordinær forhåndsstemmegivning på papir, som innholdsmessig viderefører bestemmelser som også gjelder i dag:

§ 9-2. Perioden for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Velgere som ønsker det, kan avgi ordinær forhåndsstemme på papir fra 10. august frem til fredagen før valgdagen innenfor de fastsatte åpningstider. Velgere som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er manntallsført, kan avgi forhåndsstemme på papir frem til 1. september i valgåret i det soknet de midlertidig oppholder seg.

(2) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

Forslaget medfører ikke innholdsmessige endringer.

Den digitale forhåndsstemmingen er regulert i særskilte regler for digital forhåndsstemming. Det foreslås å presisere i enkelte paragrafer i kirkevalgreglene at de gjelder den fysiske forhåndsstemmingen på papir. Dette gjøres for å tydeliggjøre hvilke regler som gjelder for hva.

2.2.3 Tid og sted for forhåndsstemmegivningen

Kirkerådet foreslår å samle bestemmelser om tid og sted for ordinær forhåndsstemmegivning på papir i én paragraf, § 9-3. Forslaget til ny § 9-3 inneholder fire ulike bestemmelser om tid og sted for ordinær forhåndsstemmegiving på papir. Dette kommer i tillegg til den digitale forhåndsstemmingen. Det er tre skalbestemmelser i første, andre og tredje ledd, og en bør-bestemmelse i fjerde ledd. Sjette ledd åpner for at valgstyrene kan søke dispensasjon fra kravene til tid og sted for forhåndsstemmingen, hvis valg gjennomføringen ikke kan gjennomføres uten uforholdsmessige vanskeligheter. Dette er en ny bestemmelse. Fristen for dette er satt til 15. mai. Dette er samme frist som for tilsvarende mulighet til å søke dispensasjon fra reglene om tid og sted på valgdagen.

§ 9-3 femte ledd åpner for at valgstyrene innenfor et fellesrådsområde kan gå sammen om felles forhåndsstemming. Det betyr at kravene til tid og sted kan oppfylles ved at valgstyrene samarbeider om et felles forhåndsstemmested. Det oppfordres til at man likevel gjennomfører forhåndsstemming i hvert enkelt sokn, særlig der det er lange avstander. Der det er flere prosti i ett fellesrådsområde, foreslås det å fastsette at det ikke er tilstrekkelig med felles forhåndsstemming ett sted i kommunen. I stedet foreslås det at valgstyrene innenfor et prosti kan gå sammen om felles forhåndsstemming, slik at man sikrer at det blir mulig å avgi forhåndsstemme minst i hvert prosti i slike kommuner.

Den tidligere regelen om at det skal være forhåndsstemming på et kirkekontor i ordinær åpningstid er ikke foreslått videreført.

Felles nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemmegiving

Kirkemøtet har bestemt at det skal regelfestes nasjonale tidspunkt for forhåndsstemmegiving, fortrinnsvis utenfor vanlig åpningstid og på allment tilgjengelig sted. Begrunnelsen er at det vil være lett å kommunisere til velgerne.

Kirkerådet har vurdert om det bør fastsettes ett eller flere nasjonale tidspunkt for forhåndsstemmegiving. Omfanget av et regelfestet nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemmegiving, bør etter Kirkerådets syn ikke være for omfattende. Det vil pålegge ekstra plikter ved gjennomføringen av forhåndsvalget, og den digitale forhåndsstemmegivingen vil allerede sikre at forhåndsstemmegivingen er mer tilgjengelig enn tidligere. Kirkerådet foreslår derfor ett nasjonalt tidspunkt i forslaget § 9-3 første ledd:

Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegiving den siste torsdagen i august i valgåret i tidsrommet 15:00 til 20:00.

Begrunnelsen for å velge en torsdag er at torsdag er den beste forhåndsstemmedagen. Ved Stortingsvalget i 2021 var torsdag den beste forhåndsstemmedagen tre av fem uker⁴. Den første uken var onsdag marginalt bedre og den siste uken var fredagen (som var siste forhåndsstemmedag) noe bedre. Det er likevel et klart mønster at torsdagen er en dag mange forhåndsstemmer.

Det felles tidspunktet for forhåndsstemmegiving bør være innen 1. september, fordi det er siste frist for å avgi forhåndsstemme i et annet sokn enn der man er manntallsført. Da kan for eksempel studenter, som oppholder seg andre steder enn der de er manntallsført, også benytte det felles tidspunktet for forhåndsstemming. Et tidspunkt etter 1. september vil være vanskelig å kommunisere om, fordi det vil være begrensinger på hvem som kan benytte seg av forhåndsstemmingen.

Datoen bør også være etter skolestart, og det er ønskelig å unngå den uken skolen starter. Siden skoler starter på ulike tidspunkt, er den mest naturlige datoen å velge den siste torsdagen i august. Ved valget i 2023 vil dette være torsdag 31. august.

Klokkeslettet for felles forhåndsstemmegiving er foreslått til mellom 15 og 20 slik at man kan rekke det på vei hjem fra jobb eller på vei til eller fra aktiviteter. Siden det er krav om minst to stemmemottakere til stede, innebærer det at plikten til å avholde slik forhåndsstemmegiving vil utgjøre ti timers arbeid for valgstyret eller de valgstyret utpeker til å gjennomføre oppgaven.

Forhåndsstemmegiving i forbindelse med en gudstjeneste

Kirkerådet foreslår at § 9-3 annet ledd skal lyde:

⁴ <https://www.valg.no/om-valg/valgene-i-norge/valgdata-og-historikk/forhandstemmegiving/mottatte-forhandsstemmer-2021/>

Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen.

Dette er en innskjerping av dagens paragraf som sier at «Det kan legges til rette for forhåndsstemmegivning i tilknytning til gudstjenester.» Dette er i tråd med Kirkemøtets vedtak. Forslaget innebærer at valgstyrene også får en plikt til å legge til rette for at gudstjenestedeltakere ved i hvert fall én gudstjeneste i perioden, får avgitt forhåndsstemme.

Annen forhåndsstemmegiving

Kirkerådet foreslår at § 9-3 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegiving minst to timer i uken, ut over tidspunktene fastsatt i første og annet ledd.

Det bør også legges til rette for at forhåndsstemmegivning på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn og i tilknytning til minst ett arrangement for unge.

Forslaget til § 9-3 tredje ledd følger opp Kirkerådets vedtak om at hvert fellesråds-/prostiområde må fastsette et minimum antall timer for forhåndsstemmegivning. Fordi det er valgstyrene som er ansvarlig for forhåndsstemmingen er det foreslått at ansvaret legges på dem, men valgstyrene bestemmer hvem som skal utføre oppgaven. Forslag til § 9-3 femte ledd åpner for at valgstyrene i et fellesrådsområde kan samarbeide om å ivareta kravet. Siden det er krav om minst to stemmemottakere til stede, innebærer det at plikten til å avholde slik forhåndsstemmegivning vil utgjøre 16 timers arbeid i løpet av de fire ukene forhåndsstemmingen pågår for valgstyret eller de valgstyret utpeker til å gjennomføre oppgaven.

§ 9-3 fjerde ledd sier at det bør legges til rette for forhåndsstemming på institusjoner og i tilknytning til arrangement for unge. Mange som bor på institusjon har vanskelig for å komme seg til valglokalene. Det vil også være mange på institusjoner som ikke er digitale. Når det gjelder ungdom er de en viktig gruppe å nå fordi de som er under 18 år ikke har stemmerett ved kommunevalget og derfor kanskje ikke er bevisste på at de har stemmerett ved kirkevalget. En del ungdommer vil heller ikke ha tilgang til Bank-ID for å kunne stemme digitalt. Hvis det er arrangementer eller steder som samler mange unge i menigheten kan det derfor være fint å gi mulighet til forhåndsstemming i forbindelse med dette. Denne bestemmelsen er videreføring av dagens regler.

Tilgjengelighet

Etter gjeldende regler skal forhåndsstemmegivningen foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger. Kirkemøtet uttalte at forhåndsstemmegivningen fortrinnsvis bør være på «allment tilgjengelig sted».

Komiteen presiserte «at forhåndsstemmegivingen må skje på steder som er godt tilgjengelig for allmennheten». Kirkerådet foreslår i tråd med dette å presisere i reglene at det skal foregå i «allment tilgjengelig lokale». Det vil være opp til valgstyret lokalt å ta stiling til hva slags lokaler som vil være egnet og allment tilgjengelig i henhold til reglene.

Videre foreslår Kirkerådet å videreføre dagens bestemmelse om at velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi stemme, kan avgi forhåndsstemme etter søknad til valgstyret, dersom valgstyret legger til rette for det.

2.2.3 Høringsspørsmål forhåndsstemmegiving

Støtter du/dere forslaget om felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Støtter du/dere forslaget om at valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegiving etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivingen.? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Støtter du/dere forslaget om at valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegiving minst to timer i uken? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Har du/dere merknader til reglene om forhåndsstemmegiving?

2.3 Oppfølging av andre vedtak fra Kirkemøtet 2021

2.3.1 Supplerende nominasjon av kandidater til menighetsråd

Hvis det bare er levert et listeforslag fra nominasjonskomiteen til menighetsrådet og den har for få kandidater (færre enn de som skal velges til medlem og vara) skal det åpnes for supplerende nominasjon innen en ny frist. Hvis listen har akkurat nok kandidater blir det derimot ikke åpnet for supplerende nominasjon. Kirkerådet foreslo i høringen om overordnede problemstillinger høsten 2020 å åpne for supplerende nominasjon uansett hvor mange kandidater det er på nominasjonskomiteens liste. Forslaget fikk bred støtte i høringen, og Kirkemøtet 2021 vedtok følgende:

Det skal være mulig å supplere kandidater ved valg til menighetsråd uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste. Muligheten til å stille selvstendige lister ved menighetsrådsvalget videreføres.

I tråd med dette, foreslår Kirkerådet følgende ny § 8-1 første ledd:

Dersom nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen listefristen, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-2 første ledd. *Dersom det ved valg av menighetsråd bare er godkjent listeforslag fra*

nominasjonskomiteen, skal det åpnes for supplerende nominasjon. Dette kunngjøres innen 5. mai i valgåret, med frist til kl. 12 den 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd gjelder følgende:

- a. Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal *være underskrevet* av fem stemmeberettigede forslagsstillere.
- b. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

2.3.2 Kommunikasjon om lister og kandidater ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Saken om overordnede problemstillinger tok opp spørsmålet om kommunikasjon om lister og kandidater ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Ved valget i 2019 var det en del uklarheter om dette spørsmålet, og det kom mange henvendelser fra velgere om for lite informasjon om listene og kandidatene. Saksdokumentet pekte på noen ulike modeller, der hovedforskjellen var om valgrådets presentasjon av lister og kandidater skulle inneholde informasjon om den enkelte kandidat ut over CV-opplysninger. Dette kan for eksempel være kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål eller hva kandidaten vil jobbe for hvis han eller hun blir valgt.

Kirkemøtekomiteen som behandlet saken i 2021 uttalte følgende.

Komiteen foreslår å innlede vedtaks punkt 3 med å presisere at listene selv er hovedansvarlig for informasjon om sitt program og sine kandidater. Dette er i tråd med forståelsen Kirkerådet har lagt til grunn i sin saksorientering, men komiteen mener dette bør fremgå av vedtaket. Valgrådet utarbeider en presentasjon av de enkelte listene i samarbeid med listene. Valgrådet utarbeider også informasjon om den enkelte kandidat i form av CV-opplysninger. Til forskjell fra Kirkerådets forslag til vedtak, mener komiteen at det ikke er valgrådet som skal utarbeide ytterligere informasjon om den enkelte kandidats standpunkter.

Kirkemøtet 2021 vedtok følgende:

Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sitt program og sine kandidater. For valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og til Kirkemøtet utarbeider valgrådet en presentasjon av de enkelte listene. Dette gjøres i samarbeid med listene. Det utarbeides også informasjon om den enkelte kandidat.

Det fremgår av dette at valgrådets presentasjon av lister og kandidater bare skal inneholde CV-opplysninger om den enkelte kandidat. Det foreslår å ta inn en paragraf i kirkevalgreglene som fastsetter hva valgrådets presentasjon skal inneholde.

§ 7-8 Valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

- (1) *Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.*
- (2) *Valgrådet utarbeider en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c, opplysninger om utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen.*

Dette er en mindre justering av det som ble fastsatt i forskrift om utfyllende regler til regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene) ved valget i 2019, som bygger på den føringen Kirkemøtet vedtok i 2021. I tillegg er det som nevnt i avsnitt 2.1.3 foreslått en endring i bestemmelsen om nominasjonskomiteens arbeid i § 6-2 (3).

Etter utløpet av fristen innkalles nominasjonskomiteen til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag. Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal ikke publisere kandidatenes svar på disse spørsmålene, men gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

Det at nominasjonskomiteen skulle fastsette spørsmål som forelegges kandidatene var også regulert i utfyllende bestemmelser ved valget i 2019. Det foreslås å presisere at det er Nominasjonskomiteens liste selv som har ansvar for eventuelt publisering av svar på disse spørsmålene. Det følger av at det er listene som er hovedansvarlige for informasjon om sin liste og sine kandidater. Se avsnitt 2.1a.5 for nærmere diskusjon av organisering av kommunikasjonsarbeidet for Nominasjonskomiteens liste.

De foreslåtte paragrafene innebærer at valgrådet og Kirkerådet ikke kan publisere informasjon om lister og kandidater ut over det som er fastsatt i forslag til § 7-8, dvs. CV-opplysninger om kandidatene og en kort tekst om hver liste. Dette er likevel ikke til hinder for at valgrådet kan legge til rette for arrangement der alle listene får lik mulighet til å presentere seg.

Videre foreslås det å fastsette i § 7-4 at opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 7-8 annet ledd, skal sendes som vedlegg til listeforslaget til valgrådet. Dette vil lette valgrådets arbeid med å utarbeide en presentasjon. På den annen side vil det gi de som fremmer listeforslaget en tidligere frist for når de må bidra med slike opplysninger, enn det har vært tidligere.

2.3.3 Andre vedtak fra Kirkemøtet

Kirkemøtet gjorde også prinsippvedtak om å videreføre enkelte bestemmelser i kirkevalgreglene. Siden Kirkemøtet allerede har tatt stilling til spørsmålene på bakgrunn av en forutgående høring, og det er snakk om å videreføre gjeldende bestemmelser, behandles ikke disse spørsmålene på nytt i denne høringen.

2.3.4 Høringsspørsmål oppfølging av andre vedtak fra Kirkemøtet

Støtter du/dere forslaget til endring i bestemmelsen om supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

Støtter du/dere forslaget til paragraf om valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

3 Andre endringer i kirkevalgreglene

I det følgende gjøres det rede for forslag til endringer i øvrige deler av kirkevalgreglene. Temaene er behandlet kronologisk ut fra regelverkets oppbygning.

3.1 Stemmerett, manntall, fritak

Oppfølging av tilkjenning av medlemskap

Kirkemøtet 2021 vedtok regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket, eller er norske borgere bosatt i utlandet. Biskopen vil etter dette regelverket kunne bestemme at en person som ikke er bosatt i riket, men som oppholder seg her, kan bli medlem av Den norske kirke samt at en person som ikke er norsk statsborger, og som er bosatt i utlandet, kan bli medlem av Den norske kirke. På grunn av et behov for å avklare noen administrative konsekvenser i forbindelse med regelverket er bestemmelsene ennå ikke satt i kraft.

Det er fastsatt en bestemmelse om at velgeren må være innført i manntallet i soknet på valgdagen for å utøve stemmeretten. Et medlem som er tilkjent medlemskap etter disse reglene, vil av tekniske grunner ikke inngå i manntallet til soknet. Det foreslås derfor et tillegg som presiserer følgende:

Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.

Tilsvarende er det nødvendig å presisere i § 11-1 at en forhåndsstemmegivning skal godkjennes dersom «velgeren er innført i manntallet i soknet *eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet*». Fordi det ikke foreslås å åpne for at norske statsborgere bosatt i utlandet kan få stemmerett må det også vurderes om de som er tilkjent medlemskap etter *regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet* skal ha stemmerett hvis de ikke oppholder seg i Norge.

Manntall

Kirkerådet foreslår i hovedsak å videreføre bestemmelsen om ansvar for å opprette og oppdatere manntall, men med en presisering av at oppdatering av manntallet etter 30. juni kan skje ved utmelding og ved overført tilknytning etter kirkeordningen § 6 annet ledd.

I kirkevalgreglene er det i dag en bestemmelse som slår fast at reglenes bestemmelser ved valg av menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter (døve-menighetene og Saemien Åålmege) så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt. Kirkerådet ser behov for å regulere nærmere ansvar for manntall m.m. for kategorialmenighetene, og foreslår å ta inn en bestemmelse om dette i bestemmelsen om kategorialmenigheter. Se forslag til § 14-5 annet og tredje ledd.

Kontroll av manntallsopplysninger

Etter dagens regler kan den enkelte person i perioden fra senest 10. august og frem til 1. september få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger i utkastet til soknets manntall om seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra. Den aktuelle paragrafen har den misvisende overskriften «Utlegging av manntallet til ettersyn» - manntallet som helhet blir ikke lagt ut til ettersyn.

Under paragrafoverskriften «Kontroll av manntallsopplysninger», foreslår Kirkerådet å justere denne bestemmelsen for å tydeliggjøre at den enkelte person vil få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger om seg selv i soknets manntall, herunder hvilke valg vedkommende har stemmerett i. Se forslag til § 2-6.

Rett til fritak fra valg

Etter kirkeordningen § 9 tredje ledd er stemmeberettigede medlemmer pliktige til å ta imot valg, med mindre de er fritatt. Kirkeordningen § 9 fjerde ledd regulerer rett til fritak fra valg. Tilsvarende gjelder også for valg av bispedømmerådet og Kirkemøtet i henhold til kirkeordningen § 24 tredje ledd. Selv om dette spørsmålet er regulert i kirkeordningen, legger Kirkerådet til grunn at det kan være nyttig å gjenta dette i kirkevalgreglene av pedagogiske hensyn.

Etter kirkeordningen er det menighetsrådet og bispedømmerådet som har i oppgave å fastsette en frist. Kirkerådet antar at det kan skje i praksis at det aktuelle rådet ikke

har fastsatt en slik frist. For å sikre forutberegnelighet både for potensielle kandidater og valgmyndighetene, foreslås det å fastsette at «menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret». Hvis rådet ikke har fastsatt en annen frist, legger Kirkerådet da til grunn at retten til å strykes fra listeforslaget, tapes etter dette tidspunktet.

Kirkerådet foreslår derfor følgende bestemmelser i § 3-3:

§ 3-3. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.

(2) Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

3.2 Valgorganene

Kirkevalgreglene har et eget kapittel om valgorganene. Kirkerådet foreslår i hovedsak å videreføre de gjeldende bestemmelsene om valgorganene, men det er likevel behov for noen presiseringer.

Det er menighetsrådet som utgjør valgstyret i hvert sokn. For at velgerne skal kunne få fullstendig informasjon om hvor valglokalene er, er det nødvendig at valgstyret rapporterer opplysninger om tid og sted for forhåndsvalget og valglokalenes navn, adresse og åpningstid på valgdagene. Kirkerådet vil da kunne sikre at informasjonen f.eks. kommer med på valgkortet og kirkevalgets nettsider. Det er allerede praksis for at valgstyrene må rapportere dette. Kirkerådet foreslår derfor å presisere at valgstyret har dette ansvaret ved å ta inn en bestemmelse i valgreglene som slår fast at

Valgstyret plikter, på den måte Kirkerådet fastsetter og innen 1. juni, å opplyse om følgende:

- a) tid og sted for forhåndsvalg.*
- b) valglokalenes navn, adresse og åpningstid på valgdagen(e).*
- c) godkjente valglister og kandidatene på disse.*

Kirkerådet legger opp til at dette enkelt vil kunne gjøres gjennom valgmodulen som ved tidligere valg.

Hvis stemmegivningen foregår på flere steder i soknet, skal valgstyret oppnevne et stemmestyre som skal administrere stemmegivningen på hvert sted. Stemmestyret må etter gjeldende regler ha stemmerett ved valget, dvs. ved det aktuelle menighetsrådsvalget. Kirkerådet anbefaler at dette forenkles. I stedet for at stemmestyrets medlemmer må ha stemmerett ved valget, anbefales det å fastsette at stemmestyrets medlemmer kun trenger å være medlem av Den norske kirke.

I de fleste kommuner vil kommunens stemmekretser kunne omfatte flere enn ett sogn. Kommunens stemmekretser skal følges, noe som innebærer at der disse ikke samsvarer med soknegrensene, vil det være behov for at valgstyrene i de berørte sogn inngår samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. Kirkerådet foreslår å presisere i reglene § 4-2 at der det er felles stemmested for flere sogn, oppnevner de berørte valgstyrene i felleskap et felles stemmestyre for det felles stemmestedet. Se mer om dette i avsnitt 3.6.

Kirkerådet foreslår ellers å ta inn en bestemmelse som beskriver internettvalgstyrets ansvar i kirkevalgreglene: Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og optelling av internettstemmene ved kirkelige valg som gjennomføres digitalt, skjer i henhold til regelverket. Internettvalgstyret er et valgorgan som bør nevnes i sammenheng med de andre valgorganene i kirkevalgreglenes kapittel 4.

3.3 Stemmesedler

Etter de gjeldende reglene er det bispedømmerådet som ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sørger for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglister i bispedømmet. Ved gjennomføringen av kirkevalget i 2019, ble det klart at en felles anskaffelsesprosess ville være forenklende sammenlignet med at hvert bispedømmeråd skulle gjennomføre hver sin prosess. Bispedømmerådene overlot derfor i praksis ansvaret for prosessen med trykking av stemmesedler til Kirkerådet. Kirkerådet foreslår av den grunn at det fastsettes at det er Kirkerådet som sørger for at det blir trykt opp stemmesedler til valget av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Samtidig foreslår Kirkerådet å presisere et krav om også å trykke blanke stemmesedler til valgene i bestemmelsene om trykking av stemmesedler. Se forslaget til § 7-9 annet ledd.

3.4 Presentasjon av lister og kandidater til menighetsrådsvalg

I evalueringen fra kirkevalget 2019 ble det vist til at det var mangel på informasjon om hva kandidatene til menighetsrådsvalget står for. Valgstyret utarbeider allerede i dag en presentasjon av kandidatene på grunnlag av det som finnes på valglisten. I tillegg er det mange valgstyret som presenterer kandidatene med opplysninger om utdanning, yrke, verv i kirkelig, offentlig og organisasjonsmessig sammenheng, satsningsområder og bilde. For å tydeliggjøre valgstyrets ansvar for informasjon om kandidatene til menighetsrådsvalg, foreslår Kirkerådet å ta med følgende bestemmelse i en ny § 8-3:

§ 8-3. Valgpresentasjon ved valg av menighetsråd

Valgstyret utarbeider en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, verv i kirkelig, offentlig og organisasjonsmessig sammenheng, satsningsområder og bilde.

Ut over de opplysningen som skal inngå i presentasjonen som finnes på valglisten, foreslås det å presisere at de andre opplysningene *bør* inkluderes i presentasjonen. Spørsmålet om hvor mye arbeid valgstyret legger ned for å presentere kandidatene, vil i stor grad variere ut fra størrelse på soknet og andre ressurser. Forslaget gir en tydelig retningslinje om at valgstyrene bør komme med en utfyllende presentasjon, men at det vil være opp til lokale forhold å avgjøre hvordan presentasjonen ellers utformes.

3.5 Rett til assistanse ved stemmegivning

Den offentlige valgloven ble vedtatt endret i 2021 med endring i bestemmelser om retten til assistanse ved både forhåndsstemmegivning og stemmegivning på valgting. Endringen innebærer at en velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsetting ikke kan stemme alene, selv kan peke ut en hjelper som skal assistere vedkommende uten at en valgfunksjonær er til stede i valgavlukket. Disse velgerne kan få assistanse fra en valgfunksjonær dersom de ønsker det.⁵ Forslaget fikk i den offentlige, forutgående høringen støtte fra bl.a. Funksjonshemmedes fellesorganisasjon og Unge funksjonshemmede.

De kirkelige valgreglene har fulgt valgloven på dette punkt. Kirkerådet anbefaler at de kirkelige valgreglene fortsatt bør følge valglovens bestemmelser, og fremmer derfor forslag om endringer som tilsvarer valglovens regulering av spørsmålet, jf. forslaget til §§ 9-5 sjette ledd og 10-4 femte ledd.

3.6 Organisering av stemmegivningen på valgtinget

Kirkemøtet har bestemt at de kirkelige valgene fortsatt skal skje samtidig med og i umiddelbar nærhet til offentlige valg. En konsekvens av dette er at kommunens stemmekretser skal følges. En stemmekrets er en geografisk del av kommunen. Hver stemmekrets har ett stemmested der man gjennomfører valg med den delen av manntallet som inneholder de stemmeberettigede i stemmekretsen. Mange steder er det ikke samsvar mellom kommunens stemmekretser og soknegrensene. Der det ikke er samsvar, heter det i dag at valgstyrene i de berørte sokn kan inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets.

Kirkerådet erfarer at det er noe uklarhet om hvordan dette skal praktiseres. Hver stemmekrets har ett stemmested. Er det et sokn som dekker flere kommunale stemmekretser, plikter valgstyret derfor å avholde valg på hvert av disse stemmestedene, men det kan inngå samarbeid med andre berørte sokn. Kirkerådet foreslår noen endringer for å tydeliggjøre dette (endringer i kursiv) samt å presisere at dette er noe de *skal*. For hvert stemmested skal det være ett kirkelig valglokale, og valgstyrene må derfor samarbeide for å finne ut hvor dette skal være, samt organisere det praktiske rundt valglokalet.

⁵ Nærmere begrunnelse finnes i Prop. 67 L (2020-2021).

Kommunens stemmekretser skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene, *skal* valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. *Hver stemmekrets har ett stemmested.* På hvert stemmested foregår stemmegivningen for *den delen* av manntallet som *inneholder velgerne som hører til stemmekretsen.*

Ved kirkevalget i 2019 ble det åpnet for at valgstyrene i et fellesrådsområde i felleskap kan bestemme at det skal bli adgang for velgerne å avgi stemme i alle soknene innenfor fellesrådsområdet, enten for begge kirkelige valg eller kun valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområdet tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmesedelkonvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i dagens § 9-4, ny § 9-5. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene blir overlevert til soknet der velgeren er manntallsført.

Mange kommuner har ordninger som gjør at velgerne kan stemme hvor som helst i kommunen. Da kan det være ønskelig at kirkevalget også har mulighet til dette. Men ved kirkevalget er det ikke elektronisk manntall på valgdagen, og det skaper en del praktiske utfordringer hvis velgerne kan stemme hvor som helst i kommunen. Alle stemmegivninger fra velgere som ikke står i manntallet på det aktuelle stemmestedet må tas imot i omslagskonvolutt og senere prøves mot det fysiske manntallet der vedkommende er registrert. Hvis dette ikke blir gjort får man ikke kontrollert at velgeren har stemmerett og ikke har stemt tidligere. Det blir heller ikke riktig forhold mellom kryss i manntall og mottatte stemmesedler, hverken i det soknet som mottar stemmen eller det soknet velgeren tilhører.

Det er uklart om paragrafen om felles stemmemottak ble brukt ved valget i 2019. Det har kommet rapporter om at det noen steder ble gjennomført felles stemmemottak for hele fellesrådsområdet i praksis. Et sted ble det ikke gjort vedtak etter kirkevalgreglene § 10-2 annet ledd, men likevel gjennomført felles stemmegiving. Et problem på det aktuelle stedet var at stemmesedlene ikke ble tatt imot i konvolutt og stemmegivingene ikke ble sendt til riktig sokn for prøving som de skulle. Det førte til rot med tallene som ble rapportert fra de ulike soknene, der det ikke var samsvar mellom kryss i manntall og antall stemmesedler.

Kirkerådet antar at det i hovedsak vil være mulig å videreføre ordningen, med bedre veiledning til valgstyrene om hvordan en slik ordning kan gjennomføres. I dag sier bestemmelsen at man enten kan åpne for å avgi stemme for begge de kirkelige valg eller kun for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Selv om man bare tar imot stemmer for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet, må hver enkelt stemmegiving (omslagskonvolutt med stemmesedel og informasjon om velgeren) uansett sendes til det soknet der velgeren er manntallsført for prøving.

Fordi stemmegivingen uansett må sendes til soknet der velgeren er manntallsført, er det liten praktisk forskjell på om det er åpnet for bare valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet eller begge valg. Det kan være en praktisk utfordring å ha stemmesedler

for alle sokn i fellesrådsområdet tilgjengelig på alle stemmesteder. Det kan løses enten ved at man har tilgang til en skriver og kan skrive ut den aktuelle stemmeseddelen eller ved at velgeren får et blankt ark og selv fyller ut den nødvendige informasjonen. Kirkerådet anbefaler derfor å ta ut bestemmelsen om at dette kan gjøres enten for begge kirkelige valg eller kun for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. En konsekvens av denne endringen er at en velger vil kunne avgi stemme i stemmesedelkonvolutt enten for menighetsrådsvalg, for begge valg eller for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgstyret i soknet velgeren hører til, må prøve stemmegivningen i etterkant av valget. Det innebærer blant annet å sjekke med manntallet at vedkommende ikke har stemt før, at vedkommende har stemmerett og så krysse vedkommende av i manntallet. Kirkerådet foreslår også å presisere at valgstyret plikter å sørge for at omslagskonvoluttene blir overlevert vedkommende sokn *uten opphold*, for å understreke at dette skal skje snarest mulig. Omslagskonvoluttene må rekke å komme frem til det berørte soknet tidsnok til at stemmesedlene kan telles med i opptellingen av valget. Det er også viktig at dette ikke fører til forsinkelse i sending av stemmesedler til valgrådet i bispedømmerådet. Se forslag til § 10-2 annet ledd.

3.7 Opptelling, protokollering og oversendelse av materiell

I paragrafen om opptelling av stemmesedler (§ 11-4), foreslås det å ta inn et nytt ledd som slår fast at hvis Kirkerådet har åpnet for internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen etter dagens § 9-6 annet ledd, ny § 9-7 annet ledd, skal tellingen av de digitale stemmene legges til de fysiske stemmene ved opptellingen.

Når valgstyret skal gjennomføre valgoppgjør kan de komme i en situasjon der to tilføyde navn på valgbare personer har fått like mange stemmer. For å avgjøre hvem som skal stå øverst må det derfor gjennomføres en loddtrekning. Dette har vært praksis også tidligere, og er tatt inn i valgmodul og veiledninger. Det bør også presiseres i reglene. Det foreslås å ta dette inn som tillegg i nåværende § 8-3, ny § 8-4, første og annet ledd om kandidatkåringen ved flertallsvalg.

Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.

Etter dagens regler er det fastsatt at valgstyret skal ta utskrift av rapport fra elektronisk verktøy inn i valgboken og sende kopi til prosten. Kirkerådet mener det er overflødig å videreføre plikten til å sende en kopi til prosten, og anbefaler derfor å oppheve denne plikten.

Etter gjeldende regler om valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal valgstyret så snart som mulig sende alle stemmesedler, sortert på urettede og rettede og på lister, alle stemmegivninger valgstyret har forkastet, bekreftet avskrift av det som er protokollert i forbindelse med valget, og kopi av innkomne klager. I praksis vil det imidlertid være ulike tidspunkt for når valgrådet trenger det ulike materialet. En oversendelse av stemmesedlene og forkastede stemmegivninger bør sendes snarest mulig, mens det som er protokollert i forbindelse med valget og innkomne klager ikke

vil kunne sendes før etter utløpet av klagefristen. Kirkerådet foreslår derfor å fastsette at stemmesedlene og forkastede stemmegivninger skal sendes så snart som mulig, men at det øvrige materiellet skal sendes til valgrådet på et senere tidspunkt:

§ 11-6. Oversending av materiell ved valg

(1) *Valgstyret* så snart som mulig sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

- a. alle stemmesedler *fra valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet*, sortert på urettede og rettede og på lister og
- b. alle stemmegivninger valgstyret har forkastet

(2) *Valgstyret* også sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

- a. det som er protokollert i forbindelse *med valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet*, og
- b. *innkomne klager*.

(3) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst betryggende måte. *Materiell nevnt i annet ledd kan sendes på betryggende måte elektronisk.*

3.8 Nytt valgoppgjør i perioden

I dagens regler er det fastsatt at lederen av menighetsrådet skal underrette bispedømmerådet dersom en plass i menighetsrådet blir ubesatt. Bispedømmerådet kan påby nytt valgoppgjør. Tilsvarende gjelder for når en vararepresentantplass blir ubesatt, dersom lederen i menighetsrådet finner det nødvendig. Det samme gjelder også for bispedømmerådet, hvor Kirkerådet kan påby nytt valgoppgjør. Bestemmelsen er en videreføring av en eldre kirkelig valgregel som kan spores tilbake til lov om Den norske kirkes ordning av 1953 § 13.

Etter Kirkerådets vurdering kan denne bestemmelsen med fordel forenkles. Menighetsrådet eller bispedømmerådet bør selv kunne gjennomføre et nytt valgoppgjør, uten at en annen kirkelig myndighet skal påby dette. Det foreslås derfor en regel som bygger på tilsvarende bestemmelse i den offentlige valgloven:

§ 13-1. Nytt valgoppgjør til valg av menighetsråd

Lederen i menighetsrådet skal underrette *menighetsrådet* hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. *Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.*

Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerådet om valget.

§ 13-2. Nytt valgoppgjør til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Lederen i bispedømmerådet skal underrette *bispedømmerådet* hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt.

Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

3.9 Omvalg ved ekstraordinære hendelser. Omvalg etter klage

Det offentlige valglovutvalget har i sitt forslag til ny valglov, foreslått å ta inn en bestemmelse om omvalg ved ekstraordinære hendelser, f.eks. ved pandemier e.l. Kirkerådet foreslår å ta inn en slik bestemmelse i regelverket, men presiserer at slik bestemmelsen er utformet, er det Kirkerådet selv som eventuelt må treffe beslutningen – det er ikke adgang til å delegere avgjørelsen.

§ 12-3. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

(1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.

(2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.

(3) Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

Ved kirkevalget i 2019, tok Oslo bispedømmeråd en klage over et menighetsrådsvalg til følge og kjente valget ugyldig. Kirkerådet ga derfor påbud om omvalg i henhold til gjeldende regler. I den forbindelse fastsatte Kirkerådet en egen forskrift om gjennomføring av omvalget, hvor det bl.a. ble fastsatt tidspunkt for forhåndsstemmegivning valgting m.m. Kirkerådet fastsatte dette med hjemmel i Kirkerådets myndighet til å gi utfyllende regler for valget og hjemmelen til å gjøre unntak fra bestemmelser i de kirkelige valgreglene. Kirkerådet foreslår å ta inn en egen hjemmel for at dette, jf. forslag endring i § 12-4, for å tydeliggjøre at dette skal gjøres ved omvalg.

3.10 Mindre forenklinger, presiseringer og språklige justeringer

Kirkerådet foreslår å forenkle regelverket ved å oppheve enkelte bestemmelser. De gjeldende reglene inneholder noen bestemmelser som enten er overflødige eller regulert i annet regelverk. Nåværende §§ 1-3, 1-4 og 1-5 er nå regulert i kirkeordningen, og kan derfor oppheves. Det samme gjelder nåværende § 5-2. Nåværende § 6-3 om registrering av nomineringsgrupper og gruppenavn ved menighetsrådsvalg ble ikke benyttet av noen grupper ved valget i 2019. Kirkerådet

antar derfor at behovet for slik registrering ikke er til stede, og anbefaler derfor å forenkle regelverket ved å oppheve bestemmelsen.

Enkelte steder i regelverket foreslås det å presisere at bestemmelsene regulerer ordinære stemmegivninger og stemmesedler på papir, i motsetning til digitale stemmegivninger og stemmesedler, som er regulert i eget regelverk.

3.11 Frister

I dagens regler er fristen for å levere listeforslag 30. april. Deretter skal valgstyre og valgråd godkjenne listene innen 5. mai. Det er en del jobb med å sikre at listene oppfyller kravene, i noen tilfeller trengs det også dialog med listens tillitsvalgte for å justere listen så den oppfyller kravene. Dette er en prosess som tar noe tid og fem dager viste seg å være for lite. Det er ikke mulig å flytte fristen for godkjenning av listene senere, da det allerede er knapt med tid for å forberede trykking av stemmesedler. Det foreslås derfor å flytte fristen for å levere listeforslag en måned tidligere til 31. mars. Det blir da samme frist som ved kommunevalget. Denne endringen er allerede vedtatt i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt, og foreslås å gjelde også for alle andre valg.

Når fristen for å levere listeforslag flyttes tidligere må også fristene som kommer i forkant av dette flyttes noe. Det gjelder fristen for å oppnevne nominasjonskomité og forslagsfristen for forslag til kandidater, som foreslås flyttet fra 1. mars til 1. februar. Det gjelder også fristen for å kunngjøre oppfordring om å stille liste og oppfordring om å fremme kandidater som foreslås flyttet fra 1. januar til 15. desember i året før valgåret.

For de valgene som har supplerende nominasjon foreslås det at fristen for supplerende nominasjon blir kl. 12 den 15. mai. Fristen for å godkjenne et forslag om supplerende nominasjon blir 20. mai. Da er det fortsatt tid til å få med disse kandidatene på stemmeseddelen før grunnlagsdata for valget skal være klart 1. juni.

Frist for innlegging av grunnlagsdata i valgmodulen 1. juni ble praktisert ved valget i 2019, men var ikke regelfestet. Det foreslås nå å ta inn en bestemmelse om dette i reglene. Grunnlagsdata vil si informasjon om tid og sted for forhåndsstemming og valgting, i tillegg til valglister og kandidater.

3.12 Fødselsår på stemmesedlene

Stemmesedler ved de ulike kirkevalgene har hatt ulike bestemmelser om det skal oppgis alder eller fødselsår på stemmeseddelen. Fordi det nå skal gjennomføres digitale valg må dette være likt for alle valg. Det foreslås at alle stemmesedler skal oppgi fødselsår.

3.13 Andel under 30 år på listeforslag

Dagens regler sier at listeforslag ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 20 prosent kandidater under 30 år. For menighetsrådsvalg er det en tilsvarende bør-bestemmelse. Ved valget i 2019 la Kirkerådet til grunn en tolkning om at det bare var de som ikke var fylt 30 år på valgdagen som talte med i kvoten for under 30. For å gjøre arbeidet med beregning av andel unge enklere foreslås det at det er fødselsår som teller og at de som har fylt 30 år i løpet av valgåret teller med i antall under 30. Det er enklest å forholde seg til et helt årskull som enten er innenfor eller utenfor en regel.

3.14 Tidspunkt for fratredelse av stilling – betydning for valgbarhet

I gjeldende regler er det fastsatt i bestemmelsene om valgbarhet for henholdsvis leke, prester og lek kirkelig tilsatte, samiske representanter og døvemenighetenes representant at «Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen». Samtidig er det fastsatt i reglene om leke at «Dersom en kandidat ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon». Det er tilsynelatende en motstrid mellom disse bestemmelsene. Kirkerådet avklarte i 2019 gjennom en tolkningsuttalelse av 31. januar 2019 at utgangspunktet er at en person er utelukket fra valg om vedkommende innehar stillingen på valgdagen, men at en person i prestestilling eller lek kirkelig stilling likevel vil være valgbar ved valg av leke medlemmer dersom vedkommende legger ved en erklæring om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon.

Bakgrunnen for dette er at kirkevalgreglene bygget på valgloven på dette punkt, men valgloven har gjort forskjell på hva som gjelder ved stortingsvalg og ved valg til kommunestyre og fylkesting. Ved stortingsvalg er følgende fastsatt i bestemmelsen om valgbarhet: «Om en person skal utelukkes fra valg til Stortinget avhenger av om vedkommende innehar stillingen på valgdagen», jf. valgloven § 3-1 (3). Ved valg til kommunestyre og fylkesting er følgende fastsatt i bestemmelsen om valgbarhet: «Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når fylkestinget eller kommunestyret trer i funksjon», jf. valgloven § 3-3 (5).

Kirkerådet ser behov for å presisere i regelverket at om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon. Mellom valgdagen i september og tidspunktet bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon 1. januar året etter valgåret, går det flere måneder. En presisering av at vedkommende må ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon, vil gi de leke medlemmene mulighet til å kunne velge blant de leke medlemmene som endrer kategori fra prest eller kirkelig tilsatt mellom valgdagen og funksjonstiden starter. Det vil gi dem en større bredde å velge blant. En person har en stilling i form av et engasjement eller vikariat som utløper før rådets funksjonstid, bør kunne velges innen den kategorien vedkommende vil ha når rådet trer i funksjon. Alternativet ville være at vedkommende i realiteten ville kunne være avskåret fra stille til valg som bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dersom vedkommende stilte som prest eller lek

kirkelig tilsatt ut fra hvilken kategori vedkommende var i på valgdagen og ble valgt, ville vedkommende i så tilfelle måtte tre ut av rådet på grunn av tapt valgbarhet før funksjonstiden trer i kraft.

Kirkerådet foreslår derfor å endre dette gjennomgående i alle regelsettene, slik at det blir funksjonstiden for bispedømmerådet og Kirkemøtet som blir avgjørende.

3.15 Andre endringer

I forbindelse med registrering av nomineringsgrupper, innlevering av listeforslag fra uregistrerte nomineringsgrupper, forslag om supplerende nominasjon og i enkelte andre sammenhenger, er det et krav om at slike dokumenter skal være egenhendig underskrevet. I utgangspunktet er det da krav om skrift på papir, men Kirkerådet har likevel godtatt elektroniske skanner av underskriftene. Kirkerådet foreslår å presisere at «Underskrifter på listeforslag kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.»

Underskrifter fra listens tillitsvalgte vil være offentlige, mens underskrifter fra personer som skriver under på en erklæring om registrering av nomineringsgrupper eller listeforslag fra uregistrerte nomineringsgrupper, vil være underlagt taushetsplikt. Det er derfor viktig at eventuelle skannede underskrifter sendes elektronisk på en måte som ivaretar kirkens forpliktelser på personvern. Kirkerådet kan kontaktes via eDialog, en sikker kanal hvor man kan sende sensitive personopplysninger til Kirkerådet.

3.16 Høringsspørsmål

Støtter du/dere forslaget til nye frister? Ja / Nei / Vet ikke / Ingen mening.

Har du/dere merknader til forslag til nye frister?

Har du/dere merknader til de andre spørsmålene behandlet i kapittel 3?

Har du/dere andre merknader til arbeidet med kirkevalgreglene?

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene til endring i kirkeordningen medfører ingen økonomiske konsekvenser. Forslaget om å redusere antallet varamedlemmer vil kunne forenkle nominasjonsprosessene noe ved at det blir færre kandidater nominasjonskomiteene må få til å stille til valg.

Forslagene til endringer i regler for nominasjonskomiteen og Nominasjonskomiteens liste er justeringer som skal bidra til å tydeliggjøre ansvarsfordelingen mellom de ulike aktørene. De er ikke forventet å ha økonomiske og administrative konsekvenser. De to modellene for utbetaling av listestøtte til Nominasjonskomiteens liste vil utgjøre noe forskjell i det administrative arbeidet i Kirkerådet, der det å utbetale en samlet sum til en enhet vil være betraktelig mindre arbeidskrevende enn å håndtere refusjonskrav fra hver enkelt kandidat.

Ved kirkevalget i 2019 utbetalte Kirkerådet 39,6 millioner kroner i tilskudd til kirkevalg gjennomføring lokalt. Disse midlene dekker kostnader valgstyrene har ved gjennomføringen av kirkevalget.

Forslaget til nye regler for forhåndsstemmegiving vil stille krav til at valgrådene lokalt kan stille opp med lokale og minst to personer til å bemanne dette på det fastsatte, nasjonale tidspunktet, i forbindelse med en gudstjeneste og ellers to timer i uken. Samtidig tas kravet til å ha forhåndsstemming på et kirkekontor i ordinær åpningstid bort. Det vil nok oppleves forskjellig fra sted til sted om dette totalt sett innebærer mer eller mindre tidsbruk til forhåndsstemming. Mer av tidsbruken til forhåndsstemming vil skje utenfor ordinær arbeidstid. Dette kan gjøre det dyrere og vanskeligere å bruke tilsatte som stemmemottakere, men kan gjøre det enklere å bruke frivillige til denne jobben.

Hvis mange avgir stemme digitalt, vil det bli færre fysiske stemmesedler å telle opp. Dette vil innebære en besparelse for menighetene.

Forslaget om endring i reglene for supplerende nominasjon vil medføre noe ekstra arbeid med kunngjøring og håndtering av eventuelle forslag for de valgstyrene som etter dagens regler ikke hadde behovd å åpne for supplerende nominasjon. Samtidig er den nye ordningen mer forutsigbar, siden alle sokn nå skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon, og man da kan legge det inn i planene.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Regler som foreslås endret

Kirkeordningen

I kirkeordning for Den norske kirke foreslås følgende endringer:

§ 6 annet ledd skal lyde:

Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sogn enn det vedkommende er bosatt i. *Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sogn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.*

§ 9 første ledd skal lyde:

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. *Velges det fire medlemmer, skal det samtidig velges minst tre varamedlemmer. Velges det seks medlemmer, skal det samtidig velges minst fire varamedlemmer. Velges det åtte eller ti medlemmer, skal det samtidig velges minst fem varamedlemmer.* Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

Forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet (kirkevalgreglene)

Følgende endringer foreslås:

§ 2-1 tredje ledd skal lyde:

For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-2 annet ledd skal lyde

For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet i soknet på valgdagen. *Et medlem som er tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet, kan utøve stemmeretten på grunnlag av særskilt dokumentasjon fra Kirkerådet.*

§ 2-5 skal lyde:

§ 2-5. Ansvar for å opprette og oppdatere manntall. Utsendelse av valgkort

(1) Kirkerådet er ansvarlig for at manntallet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra Den norske kirkes medlemsregister. Kirkerådet sørger for at alle sogn får et manntall over personer med stemmerett i soknet. Det skal føres et felles manntall for valg til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

(2) Oppdateringer i manntallet etter 30. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold:

- a. Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
- b. Ved flyttemelding som ikke ble registrert før manntallsutkastet ble skrevet ut, men som er mottatt av folkeregistermyndigheten innen skjæringsdatoen 30. juni. Vedkommende manntallsføres i tilflyttingssocknet og strykes fra manntallet i fraflyttingssocknet.
- c. Når utenlandsboende flytter tilbake til Norge. Vedkommende føres inn i manntallet i tilflyttingssocknet. Dersom vedkommende allerede er manntallsført i et annet sokn, strykes vedkommende fra manntallet i tidligere bostedssokn. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- d. Ved erverv av medlemskap. Dersom medlemskapet medfører at vedkommende får stemmerett ved valget, føres vedkommende inn i manntallet i bostedssoknet. Slik oppdatering kan skje frem til 1. september i valgåret.
- e. Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.
- f. *Ved utmelding. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.*
- g. *Ved overført tilknytning etter kirkeordningen § 6 annet ledd.*

(3) Det skal ikke føres noen inn i eller ut av manntallet hvis vedkommende derved blir manntallsført i mer enn ett sokn, eller ikke blir manntallsført i noen sokn. I slike tilfeller skal ikke manntallet oppdateres uten at manntallet i det andre soknet blir oppdatert tilsvarende.

(4) Velger skal ikke føres inn i manntallet dersom vedkommende er manntallsført i et annet sokn og har avgitt forhåndsstemme til dette soknet.

(5) Kirkerådet kan sørge for at det blir sendt ut valgkort til alle stemmeberettigede som er innført i manntallet i soknet.

§ 2-6 skal lyde:

§ 2-6. Kontroll av manntallsopplysninger

(1) Den enkelte person skal fra senest 10. august få anledning til å gjøre seg kjent med opplysninger i soknets manntall om seg selv eller en annen person som en har fått fullmakt fra.

(2) Manntallsopplysningene som tilgjengeliggjøres etter første ledd, skal kun inneholde navn, adresse, fødselsdato, *hvilke valg vedkommende har stemmerett i* og eventuelt manntallsnummer og kretsopplysninger til de manntallsførte.

§ 3-2 tredje ledd skal lyde:

Om en person skal utelukkes fra valg avhenger av om vedkommende innehar stillingen *når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.*

§ 3-3 skal lyde:

§ 3-3. Rett til å kreve fritak fra valg

(1) *Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten.*

(2) Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet eller bispedømmerådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Menighetsrådets eller bispedømmerådets frist må senest være 15. april i valgåret. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

§ 4-1 og § 4-2 skal lyde:

§ 4-1. Valgstyre

(1) Menighetsrådet utgjør valgstyret i hvert sokn. Valgstyret har ansvar for forberedelse og ledelse av valget. Med valgstyre menes det i disse regler menighetsrådet som valgstyre.

(2) Valgstyret har ansvar for at informasjon om valget er tilgjengelig for velgerne, herunder informasjon om tid og sted for valget, valgform, krav til *listeforslag* samt forhåndsstemming. Denne informasjonen skal kunngjøres i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad, på menighetens nettside dersom dette eksisterer, og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer.

(3) Valgstyret har ansvar for å sette i gang nominasjonsarbeidet.

(4) Valgstyret plikter, på den måte Kirkerådet fastsetter og innen 1. juni i valgåret, å opplyse om følgende:

- a) tid og sted for forhåndsvalg.
- b) valglokalenes navn, adresse og åpningstid på valgdagen(e).
- c) godkjente valglister og kandidatene på disse.

§ 4-2. Stemmestyre

Foregår stemmegivningen på flere steder i soknet, skal et stemmestyre med minst tre medlemmer administrere stemmegivningen på hvert sted. Stemmestyret oppnevnes av valgstyret. Valgstyret oppnevner ett av medlemmene, fortrinnsvis blant sine egne medlemmer, til leder av stemmestyret. *Der det er felles stemmested for flere sokn, oppnevner de berørte valgstyrene i felleskap et felles stemmestyre for det felles stemmestedet. Medlemmer av stemmestyret må være medlem av Den norske kirke.*

§ 4-5 skal lyde:

§4-5. Internettvalgstyret

Internettvalgstyret skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene ved kirkelige valg som gjennomføres digitalt, skjer i henhold til regelverket.

Nåværende § 4-5 blir § 4-6.

§ 5-2 oppheves.

Datoen «15. desember året før valgåret» erstatter «1. januar i valgåret» i § nåværende 5-3 første ledd. Nåværende § 5-3 blir § 5-2.

§ 5-3 skal lyde:

§ 5-3. Forslag til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å innhente forslag til leke kandidater til Nominasjonskomiteens liste og nomineringsgruppens valglister. Forslag til kandidater kan komme fra hele bispedømmet. Forslagene kan sendes til

nominasjonskomiteen etter § 6-2 og alle nomineringsgruppene, uten at menighetsrådene trenger å ta stilling til hvilken kandidat som er aktuell for hvilken valgliste.

§ 6-2 skal lyde:

§ 6-2. Nominasjonskomité ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Valgrådet har ansvaret for at det blir valgt en nominasjonskomité etter følgende prosedyre:

- a. Et lekt medlem og et lekt varamedlem valgt fra hvert prosti i bispedømmet. Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd innen prostiet til et valg møte. *Valgmøtet kan gjennomføres digitalt.* Møtet finner sted innen 1. februar i valgåret. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Valget avgjøres ved simpelt flertall.
- b. Et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år oppnevnt av ungdomsrådet i bispedømmet innen 1. februar i valgåret.
- c. I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen innen 1. februar i valgåret.
- d. Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger etter bokstav a til c ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene etter bokstav a opp på de respektive lister i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.
- e. Medlemmer og varamedlemmer i bispedømmerådet er utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.
- f. Komiteen velger selv sin leder.

~~(2) Valgrådet skal sende en oppfordring til menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag om inntil fire leke kandidater til bispedømmerådet. Rådene kan foreslå kandidater fra hele bispedømmet. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteens medlemmer fremme forslag om kandidater. De som foreslås, skal forespørres av forslagsstiller om de er villige til å la seg nominere.~~

(3) Nominasjonskomiteen innkalles til ett eller flere møter der en setter opp et listeforslag. Nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. *Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge spørsmålene til grunn for nominasjonsprosessen samt gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon.* Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listeforslaget.

(4) En tilsatt i bispedømmerådet utfører sekretariatsfunksjoner for nominasjonskomiteen. Den personen som utpekes kan være den samme som er sekretær for valgrådet.

Alternativ 1

(5) Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. *Listens tillitsvalgte representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.*

Alternativ 2

(5) Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte og de fem øverst rangerte kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal sammen fungere som tillitsutvalg. Listens tillitsvalgte representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering.

(6) Ved forhandlinger etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd, skal listetoppen og lederen av nominasjonskomiteen – i felleskap – regnes som listeforslagets tillitsvalgte.

§ 6-3 sjette ledd bokstav d skal lyde:

erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, om at de ønsker gruppenavnet registrert. *Erklæringene skal være underskrevet. Underskriftene kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.*

§ 6-3 åttende ledd skal lyde:

Listen fra nominasjonskomiteen skal benytte betegnelsen Nominasjonskomiteens liste.

§ 6-4 skal lyde:

§ 6-4. Intensjonsstøtte og listestøtte

- (1) Kirkerådet skal gi støtte til registrerte nomineringsgrupper etter § 6-3 i form av intensjonsstøtte og listestøtte.
- (2) Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet.
- (3) Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål.
- (4) De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:
 - a. Gruppen må være registrert som en nomineringsgruppe etter § 6-3.
 - b. For intensjonsstøtte er det et krav om at søknaden om registrering fra nomineringsgruppen er journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, jf. § 6-3 (7).
 - c. For listestøtte er det et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.
 - d. Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet. Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.
 - e. Kirkerådet kan fastsette andre vilkår, herunder vilkår i tråd med økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke.

Alternativ 1

[(5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. *Formålet med støtten er å sette kandidater på Nominasjonskomiteens liste i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Kandidatene på Nominasjonskomiteens liste skal kunne få stilt til disposisjon en individuell sum og så få refundert utlegg opp til denne summen. De enkelte kandidater på Nominasjonskomiteens liste kan selv gi beskjed til Kirkerådet dersom de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer.]*

Alternativ 2

[(5) Kirkerådet skal stille midler til disposisjon til Nominasjonskomiteens liste på lik linje med registrerte nomineringsgrupper. *Formålet med støtten er å sette Nominasjonskomiteens lister i stand til å informere velgerne om sine lister og kandidater, for eksempel gjennom nasjonale kommunikasjonstiltak. De tillitsvalgte for Nominasjonskomiteens liste fra de ulike bispedømmene kan i fellesskap fastsette et budsjett for disse midlene, med mindre de bestemmer noe annet. De tillitsvalgte kan gi beskjed til Kirkerådet om de ønsker støtten utbetalt til en enhet med organisasjonsnummer eller at en eller flere enkeltpersoner får stilt en sum til disposisjon og få refundert utlegg.]*

§ 7-1 tredje ledd bokstav f skal lyde:

Listeforslag ved valg av menighetsråd bør inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn samt minst 20 prosent andel kandidater under 30 år. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*

§ 7-1 tredje ledd bokstav g skal lyde:

Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent kandidater som er under 30 år samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. *Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.*

§ 7-3 nytt tredje ledd skal lyde:

Underskrifter på listeforslag kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.

§ 7-4 ny bokstav c skal lyde:

Opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 7-8 annet ledd.

Nåværende § 7-4 bokstav c blir ny bokstav d osv.

Ny § 7-8 skal lyde:

§ 7-8. Valgpresentasjon ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

(1) Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater.

(2) Valgrådet utarbeider en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c, opplysninger om utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for

hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen.

Nåværende § 7-8 blir ny § 7-9 osv.

§ 7-9 annet ledd skal lyde:

- a. Ved valg av menighetsråd sørger valgstyret for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglister i soknet og *blanke stemmesedler* for forhåndsstemmegivningen starter 10. august.
- b. Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sørger *Kirkerådet* for at det blir trykt stemmesedler for alle godkjente valglister og *blanke stemmesedler* i bispedømmet før forhåndsstemmegivningen starter 10. august.

§ 8-1 skal lyde:

§ 8-1. Supplerende nominasjon

(1) Dersom nominasjonskomiteen ved valg av menighetsråd ikke lykkes med å fremskaffe et tilstrekkelig antall kandidater innen listefristen, kan valgstyret godkjenne en liste med færre kandidater enn angitt i § 7-2 første ledd. *Dersom det ved valg av menighetsråd bare er godkjent listeforslag fra nominasjonskomiteen, skal det åpnes for supplerende nominasjon.* Dette kunngjøres innen 30. april i valgåret, med frist til kl. 12 den 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av menighetsråd gjelder følgende:

- a. Et forslag til kandidat fremmet ved supplerende nominasjon skal *være underskrevet* av fem stemmeberettigede forslagsstillere. *Underskrifter kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument.*
- b. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(2) Valgrådet i bispedømmet skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon dersom det blir klart at valget gjennomføres som flertallsvalg *med Nominasjonskomiteens liste.* Fristen for supplerende nominasjon er 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder følgende:

- a. Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et bispedømme, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden.
- b. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne.
- c. Forslagsstillerne må oppgi en tillitsvalgt for forslagsstillerne.
- d. Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.
- e. For øvrig gjelder § 7-4 tilsvarende for forslag om supplerende nominasjon.

(3) Vedkommende valgmyndighet skal innen 20. mai i valgåret avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes. Godkjent forslag settes nederst på den endelige valglisten. Rekkefølgen på de supplerte kandidater avgjøres ved loddtrekning. Det må tydelig fremgå at de supplerte kandidater ikke er nominasjonskomiteens nederst prioriterte kandidater.

Ny § 8-3 skal lyde:

§ 8-3. Valgpresentasjon ved valg av menighetsråd

Valgstyret utarbeider en presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 tredje ledd bokstav c. Presentasjonen bør også inneholde opplysninger om utdanning, yrke, verv i kirkelig, offentlig og organisasjonsmessig sammenheng, satsningsområder og bilde.

Nåværende § 8-3 blir ny § 8-4.

§ 8-4 skal lyde:

§ 8-4. Kandidatkåringen

(1) Dersom den eneste godkjente valglisten er Nominasjonskomiteens liste, gjelder følgende: Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

(2) Dersom den eneste godkjente valglisten er fra en annen gruppe enn nominasjonskomiteen, gjelder følgende: Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til § 7-2 tredje ledd, før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. *Har flere tilføyde navn på valgbare personer fått like mange stemmer, skal disse rangeres ved loddtrekning.*

§ 9-1 skal lyde:

§ 9-1. Kapittelets formål

Formålet med bestemmelsene om forhåndsstemmegivning er å legge til rette for at flest mulig velgere får avgitt stemme ved valg av menighetsråd og bispedømmeråd og Kirkemøtet.

§ 9-2 skal lyde:

§ 9-2. Perioden for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Velgere som ønsker det, kan avgi ordinær forhåndsstemme på papir fra 10. august frem til fredagen før valgdagen innenfor de fastsatte åpningstider. Velgere som midlertidig oppholder seg i et annet sokn enn der de er manntallsført, kan avgi forhåndsstemme på papir frem til 1. september i valgåret i det soknet de midlertidig oppholder seg.

(2) Velgeren er selv ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at forhåndsstemmegivningen kommer inn til valgstyret innen valgdagen.

§ 9-3 skal lyde:

§ 9-3. Tid og sted for ordinær forhåndsstemmegivning på papir

(1) Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning den siste torsdagen i august i valgåret i tidsrommet 15:00 til 20:00.

(2) Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen.

(3) Valgstyret skal legge til rette for forhåndsstemmegivning minst to timer i uken, ut over tidspunktene fastsatt i første og annet ledd.

(4) Valgstyret bør også legge til rette for at forhåndsstemmegivning på de institusjoner som geografisk hører til det enkelte sokn og i tilknytning til minst ett arrangement for unge.

(5) Valgstyrene innenfor et fellesrådsområde kan gå sammen om en ordning for felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd. I fellesrådsområder som omfatter flere prostier, gjelder ikke første punktum. I stedet kan valgstyrene innenfor hvert prosti gå sammen om felles forhåndsstemmegivning, ett eller flere steder, etter første til fjerde ledd.

(6) Dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene til tid og sted for forhåndsstemmegivningen, kan bispedømmerådet innvilge dispensasjon fra kravene. Frist for å søke om dispensasjon er 15. mai i valgåret.

(7) Valgstyret kunngjør forhåndsstemmegivning med tid og sted.

(8) Forhåndsstemmegivningen skal foregå i egnet og allment tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger.

(9) Velgere som på grunn av sykdom eller uforhet ikke kan avgi ordinær forhåndsstemme, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg dersom valgstyret velger å legge til rette for det. Valgstyret fastsetter selv fristen for når søknaden må være kommet inn til valgstyret. Fristen må fastsettes til et tidspunkt innenfor perioden mellom tirsdag og fredag siste uke før valget. Dersom valgstyret velger å legge til rette for slik stemmegivning, skal søknadsfristen kunngjøres.

§ 9-4 skal lyde:

§ 9-4. Hvem kan motta forhåndsstemmer

(1) Stemmемottakere oppnevnes av valgstyret. Det skal være minst to stemmemottakere til stede ved mottak av forhåndsstemmer.

(2) Kandidat som er oppført på valgliste ved valg til menighetsråd eller bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan oppnevnes til stemmemottaker eller valgfunksjonær i vedkommende sokn/bispedømme.

Nåværende § 9-4 blir ny § 9-5 osv.

§ 9-5 sjetzte ledd skal lyde:

En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. En stemmemottaker avgjør om velgeren oppfyller kravene til å motta hjelp.

§ 10-2 første og annet ledd skal lyde:

(1) Valgstyret bestemmer etter § 10-1 hvor stemmegivningen skal foregå. Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger. Det skal ikke benyttes samme rom som det samtidig pågående offentlige valget benytter. Kommunens stemmekretser skal følges. Der disse ikke samsvarer med soknegrensene, skal valgstyrene i de berørte sokn inngå samarbeid om avviklingen av valget i en stemmekrets. *Hver stemmekrets har ett stemmested. På hvert stemmested foregår stemmegivningen for den delen av manntallet som inneholder velgerne som hører til stemmekretsen.*

(2) Valgstyrene i et fellesrådsområde kan i fellesskap bestemme at det skal bli adgang til at velgerne kan avgi stemme i alle soknene innenfor *fellesrådsområdet*. Dersom et flertall av valgstyrene i fellesrådsområdet går inn for slik tilrettelegging, skal alle valgstyrene i fellesrådsområde tilrettelegge for dette. Velgere som avgir stemme i et sokn de ikke er manntallsført i, avgir stemme i stemmeseddelkonvolutt etter prosedyren for forhåndsstemmegivning i § 9-5. Valgstyret plikter i så tilfelle å sørge for at omslagskonvoluttene *uten opphold* blir overlevert til vedkommende sokn.

§ 10-4 femte ledd skal lyde:

En velger som på grunn av psykisk eller fysisk funksjonsnedsettelse ikke kan stemme alene, kan etter eget ønske få hjelp av en stemmemottaker eller en annen person som velgeren selv peker ut. En stemmemottaker skal gjøre hjelperen oppmerksom på at vedkommende har taushetsplikt. Hvis et stemmestyremedlem eller en valgfunksjonær på valgtinget mener at velgeren ikke oppfyller kravene til å motta hjelp, avgjør stemmestyret om velgeren oppfyller kravene.

Nåværende kapittel 12 og 13 flyttes til egne regelsett. Nåværende kapittel 14 blir kapittel 11 osv.

§ 11-1 første ledd bokstav a skal lyde:

(1) En forhåndsstemmegivning skal godkjennes dersom
a. Velgeren er innført i manntallet i soknet *eller har særskilt dokumentasjon om tilkjent medlemskap etter regler for tilkjenning av medlemskap for personer som ikke er bosatt i riket eller er norske borgere bosatt i utlandet.*

§ 11-4 nytt fjerde ledd skal lyde:

Hvis Kirkerådet har åpnet opp for internettstemmegivning under forhåndsstemmegivningen etter § 9-7 annet ledd, skal tellingen av de digitale stemmene legges til de fysiske stemmene.

Nåværende § 11-4 fjerde ledd blir nytt femte ledd osv.

§ 11-4 syvende ledd skal lyde:

Ved forholdstallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 7-11. Ved flertallsvalg foretas det valgoppgjør i tråd med § 8-4.

§ 11-5 tredje ledd skal lyde:

Valgstyret skal innberette elektronisk resultatet av valget, det samlede antall stemmeberettigede som har avgitt stemme samt andre relevante data om valget, på den måten Kirkerådet fastsetter. Valgstyret skal ta utskrift av rapport fra elektronisk verktøy inn i *valg*boken.

§ 11-6 skal lyde:

§ 11-6. Oversending av materiell ved valg

(1) *Valgstyret* så snart som mulig sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:

- a. alle stemmesedler fra valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet, sortert på urettede og rettede og på lister og
 - b. alle stemmegivninger valgstyret har forkastet
- (2) Valgstyret også sende følgende materiell til valgrådet i bispedømmet:
- a. det som er protokollert i forbindelse med valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet, og
 - b. innkomne klager.
- (3) Materiellet skal pakkes i god orden i forsvarlig forseglet emballasje og sendes på hurtigst betryggende måte. Materiell nevnt i annet ledd kan sendes på betryggende måte elektronisk.

§ 12-3 skal lyde:

§ 12-3. Omvalg ved ekstraordinære hendelser

- (1) Hvis det har skjedd noe ekstraordinært som har hindret en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan Kirkerådet selv bestemme at det skal holdes omvalg. Vedtak om omvalg kan fattes bare så langt det er nødvendig for å sikre velgerne mulighet til å stemme.
- (2) Kirkerådet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av omvalg etter første ledd.
- (3) Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, før det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, forlenges valgperioden for de sittende medlemmene inntil omvalget er endelig godkjent. Hvis det skal holdes omvalg etter første ledd, etter at det nye bispedømmerådet har trådt i funksjon, blir de nyvalgte representantene sittende i vervet inntil omvalget er endelig godkjent.

§ 12-4 skal lyde:

§ 12-4. Gjennomføring av omvalg

- (1) Ved omvalg benyttes manntallet fra det opprinnelige valget. Manntallet skal oppdateres og feil rettes.
- (2) Kirkerådet fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Dersom det er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig gjennomføring av omvalget, kan Kirkerådet gjøre unntak fra bestemmelser i regler fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§§ 13-1 og 13-2 skal lyde:

§ 13-1. Nytt valgoppgjør til valg av menighetsråd

Lederen i menighetsrådet skal underrette menighetsrådet hvis plassen til et medlem i menighetsrådet blir stående ubesatt. Menighetsrådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i menighetsrådet mener det er nødvendig, skal menighetsrådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Menighetsrådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og bispedømmerådet om valget.

§ 13-2. Nytt valgoppgjør til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Lederen i bispedømmerådet skal underrette bispedømmerådet hvis plassen til et medlem i bispedømmerådet blir stående ubesatt. Bispedømmerådet gjennomfører deretter et nytt valgoppgjør.

Hvis lederen i bispedømmerådet mener det er nødvendig, skal bispedømmerådet gjennomføre nytt valgoppgjør også når plassen til et varamedlem er blitt ledig.

Bispedømmerådet informerer det nye medlemmet eller varamedlemmet og Kirkerådet om valget.

§ 13-4 annet ledd skal lyde:

Er valget holdt som flertallsvalg *eller preferansevalg*, utpekes kandidaten til den ledige plassen av bispedømmerådet.

Nåværende § 17-1a blir § 14-2. Nåværende § 17-2 blir § 14-3 osv.

§ 14-5 skal lyde:

§ 14-5. Kategorialmenigheter

(1) Reglens bestemmelser om valg av menighetsråd benyttes av kategorialmenigheter så langt de passer, med mindre annet er særskilt bestemt.

(2) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerådet og Saemien Åålmege, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Saemien Åålmegeaerie og sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerådet og Saemien Åålmege. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

(3) Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerådet og døvemenighetene, er ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av Døves menighetsråd og døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerådet og Døvekirkenes fellesråd. § 2-5 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

(4) Kirkerådet kan bestemme at menighetsrådsvalg i kategorialmenigheter kan gjennomføres som heldigitale valg. Særskilte regler om digital forhåndsstemming gjelder da så langt de passer.

Gjennomgående endres fristen til å levere listeforslag 30. april til 31. mars. Frist for å godkjenne listeforslaget blir 30. april. Fristen for å oppnevne nominasjonskomité foreslås flyttet fra 1. mars til 1. februar. Frist for supplerende nominasjon blir kl. 12 den 15. mai. Frist for å godkjenne supplerende nominasjon blir 20. mai.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Magnus Andreas Våge	004	22/01074-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

Høring: Rekrutteringsstilling i Den norske kirke

Vedlegg:

Høring om rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning

Saksorientering

De siste årene har mangelen på kvalifiserte prester blitt en utfordring i de fleste bispedømmene i landet. For å bøte på problemet, har noen bispedømmer tilsatt teologistudenter som så har studert parallelt med jobben. Dette har hovedsakelig vært andrekarrierestudenter. Det har ikke vært en enhetlig praksis i rettssubjektet og det har vært flere utfordringer knyttet til de ulike praksisene.

Under Kirkemøtet i november 2021 ble kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger behandlet og i Kirkemøtets vedtak framkom det at en slik ordning, kalt «prest under utdanning», forutsettes å komme på plass senest fra Kirkemøtet 2022. Dette vil være et av flere tiltak i kirkens rekrutteringsstrategi.

Det foreslås to alternative løsninger for opprettelse av «prest under utdanning»-stilling (PUU-stilling). For begge foreslås det tilsetting i fast 100 % stilling med visse betingelser knyttet til fullføring av studiet, godkjenning for ordinasjon og bindingstid. I perioden fram til ordinasjon (tilsvarende studieperioden) gis det permisjon med lønn tilpasset studieprogresjonen for det enkelte semester etter en individuelt utarbeidet plan. Det legges opp til en gjennomsnittlig arbeidsmengde på 60 % av full stilling i studieperioden fram til ordinasjon, slik at betalt permisjon vil utgjøre 40% av full stilling. Studieperioden er foreslått til maksimum 4 år. Dette for å sikre at ordningen har en oversiktlig tidshorisont for både arbeidstaker og arbeidsgiver. Ordningen legger opp til en viss bindingstid etter fullført studieløp. Forslaget medfører at det må gjøres endringer i tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester og personalreglement for Den norske kirke.

Vi viser for øvrig til høringsnotatet som beskriver ordningen. Administrasjonen legger til grunn at fremlagt forslag til rekrutteringsstillinger vil gi en god og tjenlig ordning, som kan bidra til rekruttering til prestestillinger. Samtidig møter den foreslåtte ordningen arbeidsgivers behov på en god måte.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd gir sin tilslutning til forslag til ordning for «Prest under utdanning»-stilling.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

Dato: 07.03.2022

Vår ref: 22/01043-1

Deres ref:

Høring om rekrutteringsstilling i Den norske kirke - prest under utdanning

Kirkerådet sender dette høringsnotatet om om rekrutteringsstilling i den norske kirke- prest under utdanning til alle bispedømmeråd, biskoper, arbeidstakerorganisasjonene - Fagforbundet teOLOgene og PF og de tre teologiske utdanningsinstitusjonene.

Høringssvar bes sendt elektronisk til

post.kirkeradet@kirken.no

Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova og vil bli publisert på kirken.no.

Saken er berammet til behandling i Kirkerådets møte i mai 2022. Av hensyn til de nødvendige saksforberedelser er høringsfristen derfor fastsatt til 24. april 2022, men høringsinstansene må gjerne sende inn svar tidligere.

Med vennlig hilsen

Jan Rune
Avdelingsdirektør

Maude Chinhengo Hals

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat - Høring om rekrutteringsstilling i Den norske kirke - prest under utdanning

Kopi til:

KA - Kirkelig arbeidsgiverorganisasjon

Postboks 1034
Sentrum

0104 OSLO

Mottakere:

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Maude Chinhengo Hals

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a,Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Hamar biskop	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros biskop	Kongsgårdsgata 1a,Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Den norske kirkes presteforening - PF	Postboks 437 Sentrum	0103 OSLO
Oslo biskop	Postboks 9307 Grønland	0135 Oslo
Bjergvin biskop	Postboks 1960	5817 BERGEN
Fagforbundet teOLOgene	Boks 7003 St. Olavsplass	0130 OSLO
Nord-Hålogaland biskop	Postboks 790	9258 TROMSØ
Universitetet i Oslo - Det teologiske fakultet	Postboks 1023 Blindern	0315 OSLO
Møre biskop	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Agder og Telemark biskop	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Stavanger biskop	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Tunsberg biskop	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Borg biskop	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
VID vitenskapelige høyskole AS	Postboks 184 Vinderen	0319 OSLO
MF vitenskapelig høyskole	Postboks 5144 Majorstuen	0302 Oslo
Sør-Hålogaland biskop	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Preses i Den norske kirke		

Høringsnotat

Rekrutteringsstilling i Den norske kirke - Prest under utdanning

Sammendrag

Det har de siste årene vært et økende fokus på behovet for rekruttering til kirkelige stillinger. Over tid har det etablert seg en praksis i flere bispedømmer der man har tilbudt teologistudenter stillinger som menighetsprest samtidig som man studerer, fordi kirken har en økende utfordring med å få kvalifiserte søkere til ledige stillinger. I all hovedsak er det snakk om andrekariere-studenter. Dette har blitt håndtert noe ulikt i bispedømmene, og det har vært knyttet flere utfordringer til en slik praksis.

Under kirkemøtet i november 2021 ble kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger behandlet (KM 24/21) og i Kirkemøtets vedtak framkom det at en slik ordning, kalt «prest under utdanning», forutsettes å komme på plass senest fra Kirkemøtet 2022.

Det foreslås to alternative løsninger for opprettelse av «prest under utdanning»-stilling (PUU-stilling). Fortrinnsvis foreslås det at når en stilling som menighetsprest har vært utlyst uten at det har meldt seg kvalifiserte søkere, har bispedømmerådet mulighet til å *omgjøre* den konkrete, tidligere utlyste stillingen midlertidig til en PUU-stilling.

Alternativt kan bispedømmerådet *opprette* en prestekandidat-stilling ikke på basis av en tidligere utlyst stilling, men basert på et framtidig forventet bemanningsbehov.

Det foreslås tilsetting i fast 100% stilling med visse betingelser knyttet til fullføring av studiet og godkjenning for ordinasjon, samt bindingstid. I perioden fram til ordinasjon (tilsvarende studieperioden) gis det permisjon med lønn tilpasset studieprogresjonen for det enkelte semester etter en individuelt utarbeidet plan. Det legges opp til en gjennomsnittlig arbeidsmengde på 60 % av full stilling i studieperioden fram til ordinasjon slik at betalt permisjon vil utgjøre 40% av full stilling.

Studieperioden er foreslått til maksimum 4 år. Dette for å sikre at ordningen har en oversiktlig tidshorisont for både arbeidstaker og arbeidsgiver. Slik sett kan et masterløp e.l. inkorporeres i ordningen. Ordningen legger opp til en viss bindingstid etter fullført studieløp.

Etter fullført studieløp og oppnådd ordinasjon, vil det for alternativ 1 innebære at stillingsinnehaver normalt ordineres til prestetjeneste på samme tjenestested og med samme vilkår som i den tidligere utlyste stillingen. For alternativ 2 vil stillingsinnehaver ordineres til tjeneste som prostiprest i samme prosti eller flere av bispedømmets prostier som har behov for økt prestedekning, og får da vilkår som følger en slik stilling.

Forslaget medfører at det må gjøres endringer i tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester og personalreglement for Den norske kirke.

Bakgrunn

Det har over tid etablert seg en praksis i flere bispedømmer der man har tilbudt teologistudenter stillinger som menighetsprest samtidig som man studerer, ut fra kirkens behov for å få dekket vakante stillinger. I all hovedsak er det snakk om andre-karriere studenter. Dette har blitt håndtert noe ulikt i bispedømmene, og det har vært knyttet flere utfordringer til en slik praksis.

I januar 2019 skrev Martin Enstad, leder av Presteforeningen, artikkelen “*Prest under utdanning – en skisse til å kombinere jobb og studier for second-career prester*”, hvor han tar til orde for å få på plass en ordning med rekrutteringsstilling som kombinerer jobb og utdannelse.

På vårparten i 2021 tok HR-seksjonen i Kirkerådet initiativ til å sette sammen en partssammensatt gruppe som skulle se på en enhetlig ordning for ansettelse av prester som er under utdanning. Mandatet var å utvikle en felles nasjonal og kvalitetssikret praksis for en ordning for “prest under utdanning”. Gruppen ble satt sammen av en stiftsdirektør, en fra juridisk seksjon i Kirkerådet, en fra Bispemøtet, HR-sjef i Kirkerådet, en representant fra Presteforeningen, en representant fra Fagforbundet TeOLOgene, en personalsjef og en prost. I august 2021 sammenfattet de sine foreløpige anbefalinger i et notat. I januar 2022 fikk gruppen seg forelagt og ga tilbakemeldinger på første utkast til den framlagte ordningen som her beskrives.

Gruppens anbefalinger ble omtalt i KM 24/21 *Kvalifikasjonskrav for kirkelige stillinger*, som ble behandlet på kirkemøtet 2021. Komiteen som arbeidet med saken hadde følgende merknad til kirkemøtet:

Komiteen har merket seg at saksutredningen beskriver en ordning kalt «prest under utdanning», og legger til grunn at denne ordningen kommer på plass senest fra Kirkemøtet 2022 (merknad 2).

Kirkemøtet gjorde etter dette følgende vedtak: *Kirkemøtet ber Kirkerådet utarbeide en ordning for prest under utdanning* (KM 24/21 vedtakspunkt. 7).

Kirkerådet behandlet på dette grunnlag saken i sitt møte 10.-11. februar 2022, og vedtok å sende den på høring til berørte instanser.

I det følgende gis først en kortfattet beskrivelse av forslaget til rammeverk for en «prest under utdanning»-ordning. Deretter blir ulike sider av en slik ordning drøftet mer inngående.

Forslag til ordning for «Prest Under Utdanning»-stilling (PUU) Opprettelse og utlysning av PUU-stilling - to alternativer

Når en stilling som menighetsprest har vært utlyst uten at det har meldt seg kvalifiserte søkere (faglig kvalifisert eller personlig egnet til stillingen), har bispedømmerådet, vanligvis innenfor en periode på maksimum 4 måneder etter at

stillingen sist var lyst ut på ordinært vis, mulighet for å omgjøre stillingen til en PUU-stilling. Dette kan gjøres på to måter:

Alternativ 1 - normalordning

Bispedømmerådet omgjør den konkrete, tidligere utlyste stillingen midlertidig til en PUU-stilling for en periode på inntil 4 år. Stillingen lyses så ut som en fast 100 % stilling der en vesentlig del av stillingen er avsatt til fullføring av studier og kvalifisering for ordinasjon til prestedtjeneste. Tjenestested og tjenstedistrikt er her normalt det samme som den opprinnelige utlyste og ubesatte stillingen. Om lag 40 % av stillingen må i denne perioden dekkes opp ved bruk av prostiets øvrige presteressurser. Det kan vurderes om prostiet i denne perioden skal tilføres tilsvarende ekstra ressurser.

Ved ordinasjon vil stillingsinnehaver normalt ordineres til prestedtjeneste på samme tjenestested og med samme vilkår som i den tidligere utlyste stillingen.

Alternativ 2 - basert på framskrivning

Alternativt til normalordningen i alt. 1, kan bispedømmerådet opprette en eller flere PUU-stillinger basert på en framskrivning av rekrutteringssituasjonen 4 år fram i tid. Dette kan gjøres dersom behovet for nyrekrutteringer til bispedømmet av ulike grunner antas å være større enn det en regner med å få rekruttert på normalt vis og gjennom bruk av PUU-stillinger som i alt. 1. Bispedømmerådet kan i så fall gjøre vedtak om opprettelse av en eller flere PUU-stillinger som lyses ut som faste 100% stillinger. Den vesentlige delen av stillingen lyses ut i en periode på inntil 4 år, på samme vilkår som i alternativ 1. Tjenstedistriktet som lyses ut kan her normalt være hele bispedømmet, med tjenestested i et navngitt prosti i studieperioden, inntil 4 år.

Ved ordinasjon vil stillingsinnehaver ordineres til tjeneste som prostiprest i samme prosti eller flere av bispedømmets prostier som har behov for økt prestedekning.

1. Målgruppe og kvalifikasjonskrav

Denne ordningen henvender seg primært til andrekarriere-kandidater som ikke har tilstrekkelig utdanning til å bli prest, men ønsker å oppnå kompetanse med tanke på framtidig prestedtjeneste i Den norske kirke. Det forutsettes at man med 2 års fulltidsstudier kan kvalifisere seg til prestedtjeneste i henhold til Tjenesteordning for menighetsprester § 3. Dette må være bekreftet av studiestedet. Det forutsettes at man allerede er opptatt på Bispemøtets VTV-ordning, eller vil bli det før tiltredelse i stillingen.

Forslag til ordning stiller imidlertid ikke noe alderskrav ut over det som allerede finnes i tjenesteordningen.

2. Tilsetting i PUU-stilling

Det tilsettes i fast 100% stilling med visse betingelser bl.a. knyttet til fullføring av studiet (individuell plan) og godkjenning for ordinasjon etter en maksimumstid på 4 år etter tilsetting, samt bindingstid. Dette tas inn i arbeidsavtalen sammen med en beskrivelse av lønns- og arbeidsvilkår etter at studieperioden er avsluttet. Lønnsvilkår

i studieperioden er som uordinert, altså 0950 Prestevikar eller tilsvarende. Det bør utredes om en ny lønnsramme skal opprettes for formålet.

Det gjennomføres en samtale med biskop i det aktuelle bispedømmet før tilsetting. Dette innebærer også en forsikring fra kandidaten om å være lojal mot Den norske kirkes lære og ordninger. Biskopen vurderer på bakgrunn av denne samtalen kandidatens skikkethet/egnethet og om det kan utstedes nødvendige fullmakter for hele studieperioden.

3. Tilrettelegging i studieperioden

I studieperioden gis delvis permisjon med lønn, som tilpasses studieprogresjonen for det enkelte semester etter en individuelt utarbeidet plan. Det legges opp til en gjennomsnittlig arbeidsmengde på 60% av full stilling i studieperioden fram til ordinasjon, slik at lønnet permisjon vil utgjøre 40% av full stilling i gjennomsnitt for perioden.

Det legges en individuell plan for mengden studier og jobb for hvert enkelt semester i samarbeid mellom lærested, kandidat, prost og bispedømmets personalavdeling.

Det oppnevnes en personlig mentor som er en erfaren prest, helst med veilederkompetanse. Mentoren følger kandidaten jevnlig i studieperioden. Ellers er veiledning og oppfølging som for bispedømmets øvrige ansatte.

I studieperioden kan det gis en studiestøtte fra bispedømmet, til dekning av utgifter knyttet til reise og opphold ved studiestedet. Uttak av studiedager knyttet til obligatoriske samlinger, lesedager etc. planlegges i samråd med prost og tas ut som del av allerede innvilget permisjon med lønn for det enkelte semester, jfr. individuell plan.

En studieperiode på maksimum 4 år vil sikre at ordningen har en oversiktlig tidshorisont og gjør at et masterløp e.l. kan gjennomføres i rammen av ordningen.

4. Bindingstid

Det foreslås 2 års bindingstid etter ordinasjon, som gjennomføres i samme bispedømme, jfr. HTA §14.4 om bruk av bindingstid.

Det må avklares nærmere om ordningen også skal omfatte en forholdsmessig tilbakebetaling av utbetalt lønnet permisjon hvis arbeidstakeren slutter i stillingen før bindingstiden er omme, eller bryter studieløpet. Dette må i så fall hjemles i individuelle avtaler og tas inn i arbeidsavtalen ved tilsetting. Beløpet som skal tilbakebetales må være rimelig.

Skulle man mot formodning ikke oppnå ordinasjon etter endt studieperiode foreslås det å ikke kreve tilbakebetaling.

5. Endringer i tjenesteordning og personalreglement

Kirkerådet mener at det kan være tjenlig å forankre stillingskategorien «prest under utdanning» i Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprest. Det kan

gjøres ved å legge inn et tillegg i § 3 om kvalifikasjonskrav tilsvarende det som finnes i tjenesteordning for kateket og diakon, som åpner for omgjøring av stilling i tilfeller hvor det ikke melder seg kvalifiserte søkere. I tråd med dette foreslår Kirkerådet følgende tillegg til § 3:

Dersom det ikke melder seg søkere som oppfyller kvalifikasjonskravene til prest, kan bispedømmerådet midlertidig omgjøre stillingen til en stilling som «prest under utdanning». Alternativt kan bispedømmerådet opprette stilling som «prest under utdanning» når en 4-årig framskrivning av rekrutteringsbehovet ansees som kritisk. Et vilkår for slik tilsetning er at vedkommende inngår en avtale med arbeidsgiver om videreutdanning for å kvalifisere seg for ordinasjon.

I Personalreglement for rettssubjektet Den norske kirke er det i dag en forutsetning for å tilsettes fast i en prestestilling at man er eller er kvalifisert for å kunne bli ordinert til prest. Det finnes i dag ingen åpning for å tilsette uordinerte i slike stillinger. Det vil dermed være nødvendig med en tilføyelse i personalreglementet på dette punktet. Det er to løsninger som kan velges for å åpne for dette. Enten kan en PUU-stilling etableres som en egen stillingskategori som beskrives i personalreglementet, eller det kan lages unntak i tilsetningskravene for prest, som ivaretar stillingskategorien «prest under utdanning». Kirkerådet foreslår den siste løsningen, ut fra en betraktning av at disse stillingene i det alt vesentlige har samme innhold og innretning som andre prestestillinger. De er også i sin natur midlertidige, og skal i prinsippet tilbakeføres til en vanlig prestestilling.

Kirkerådet foreslår etter dette følgende tillegg (som nytt annet ledd) i personalreglementet § 18. *Særregler ved tilsetning av prest:*

Personer som blir tilsatt i en «prest under utdanning»-stilling, er unntatt fra kravet om ordinasjon, frem til utdanningen er fullført.

Kirkerådet mener også at det bør regelfestes at tilsetning i slike stillinger bare kan skje etter en samtale med biskopen. Det foreslås at § 18 annet ledd endres til å lyde slik:

Før bispedømmerådet treffer vedtak om tilsetning av person som er ordinert til prest i et annet kirkesamfunn, skal biskopen etter samtale med søkeren ha funnet vedkommende skikket for prestatjeneste i Den norske kirke og mottatt vedkommendes løfte om å utføre denne tjeneste i overensstemmelse med Den norske kirkes ordninger. Tilsvarende gjelder for personer som er tilsatt i en «prest under utdanning»-stilling.

Videre foreslås det å ta inn et tillegg i tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprest § 5 hvor det stilles krav om ordinasjon før tiltredelse i prestestilling. Kirkerådet foreslår her følgende tillegg:

For person i «prest under utdanning»-stilling gjelder kravet om ordinasjon fra det tidspunkt utdanningen er fullført.

6. Navn på ordningen

Ordningen er foreløpig kalt «prest under utdanning», forkortet til PUU, fordi dette til en viss grad er innarbeidet. Dette er navnet i det opprinnelige forslaget til ordning, og den partssammensatte gruppen brukte denne betegnelsen. Kirkemøtet bruker denne betegnelsen i sitt vedtak (KM 24/21).

Kirkerådet mener imidlertid at det er vektige grunner til å finne et annet navn. Et viktig moment i vurdering av stillingstittel er at det bør framkomme tydelig at innehaver av en slik stilling ikke er prest, men under utdanning for å slutføre nødvendig teologisk kompetanse for prestedtjeneste. Samtidig bør det framkomme av stillingstittelen hva slags jobb stillingen er tenkt til å omfatte. Andre stillingsbenevnelse som har blitt vurdert er «prestestudent i arbeid», «presteutdanningsstilling», «prestekandidatstilling» eller «utdanningsstilling». I Den norske kirke er det ikke tradisjon for flerordstitler. Vanlige stillingsbenevnelse er kapellan, sokneprest, prestevikar, prostiprest, diakon, kateket osv.

Kirkerådet foreslår som et alternativ til PUU at et skapes en stillingskategori kalt «prestekandidat», med den tilhørende stillingsbetegnelsen «prestekandidatstilling». En slik betegnelse vil ivareta de hensynene som er drøftet over.

Ved avsluttet studieløp vil stillingen omgjøres tilbake til en ordinær stilling, evt. en prostipreststilling.

Vurderinger

Formkrav – behov for en enhetlig ordning

Kirkemøtets vedtak, «å utarbeide en ordning for prest under utdanning» (KM 24/21 pkt. 7) innebærer at det må legges til rette for enhetlige rammer for en slik stillingskategori. Behovet for dette understrekes ved at ulike ordninger/avtaler allerede er i bruk i flere bispedømmer. Ettersom dagens regelverk ikke åpner for å tilsette fast i prestestilling uten ordinasjon, er slike avtaler som oftest basert på midlertidig tilsetting. Dette gir utilfredsstillende rammer for begge parter, og vil i fremover etter alt å dømme bli enda vanskeligere, se neste avsnitt.

I forlengelse av de forslag til endringer i det kirkelige regelverket som foreslår i dette dokumentet, vil Kirkerådet også foreslå at det skapes enhetlige rammebetingelser for den gruppen som vil omfattes av ordningen. Dette vil gjelde om stillingen skal være fast eller midlertidig, hva som skal være inngangsbetingelsene for tilsetting i slike stillinger, herunder biskopens rolle, rammebetingelser for studieprogresjonen og lønn og andre ytelser. Kirkerådet ser for seg at Kirkemøtet gir Kirkerådet fullmakt til å fastsette en instruks til bispedømmerådene som kan gi en enhetlig ordning. Dette vil være en minsteløsning, og vil ikke være til hinder for at enkelte bispedømmer kan gi bedre betingelser på enkeltområder.

Fast eller midlertidig tilsetting

Normalordningen i arbeidslivet er fast tilsetting, jf. AML 14-9. Midlertidig tilsetting kan kun benyttes unntaksvis, og må være hjemlet i en av unntaksbestemmelsene. Med den varslede innstramningen i arbeidsmiljøloven, som tar bort muligheten for å ansette midlertidig i en periode på 12 måneder av gangen (AML § 14-9 andre ledd bokstav f) står vi da i vår sammenheng tilbake med unntaksbestemmelsene i AML 14-9-2 b) arbeid i stedet for en annen eller andre (vikariat) og c) Praksisarbeid.

Vikariat vil kun være aktuelt der en navngitt innehaver av stillingen er i permisjon eller sykmeldt, og ikke når stillingene står vakant. Ved ledighet kan denne bestemmelsen dermed ikke brukes.

Praksisarbeid er ikke nærmere definert i loven, men forarbeidene til den tidligere tilsvarende bestemmelsen viser til at slikt arbeid normalt utføres i forbindelse med opplæring eller kvalifisering innenfor et fagområde. Praksisarbeidet kan skje før, under og etter utdanningen og må inngå som et ledd i et fastsatt utdanningsløp. For prester er slik praksis ivare tatt av praksisperiodene i studiet og ordningen Veien til vigsling (VTV) i regi av Bispemøtet. Innføring av ytterligere praksisarbeid som obligatorisk del av studiet for samtlige studenter, ansees å falle utenfor intensjonen for «Prest under utdanning».

Uavhengig av de begrensningene som ligger i arbeidsmiljøloven, antar Kirkerådet at det uansett vil være langt mindre attraktivt for kandidater som står i annen fast jobb å si opp denne for å gå inn i et midlertidig tilsetningsforhold hos Den norske kirke. En slik ordning vil innebære en betydelig risiko for den enkelte og det ville derfor antagelig begrense rekrutteringsmulighetene kraftig.

Det følger av dette at det er lite realistisk å basere en fastlagt PUU-ordning på annet enn fast tilsetting. Dette innebærer at det i første rekke vil være arbeidsgiver som vil bære risikoen dersom et studieløp ikke blir gjennomført innen fristen eller ikke i det hele tatt. En forutsetning for fast tilsetting vil i utgangspunktet være at avtale om fullføring av studiet innen en konkret dato, som maksimalt kan være 4 år fram i tid, tas inn i arbeidsavtalen. Det vil imidlertid ikke innebære at arbeidsavtalen dermed vil være ugyldig dersom denne delen av avtalen ikke er oppfylt. Hvis årsaken ligger i at arbeidstaker åpenbart neglisjerer de arbeidsoppgavene som er knyttet mot studier, kan dette være oppsigelsesgrunn, men erfaring fra lignende avtaler viser at det i de fleste tilfeller kan handle om utenforliggende hensyn; at man får barn, med derav følgende permisjon, eller helseutfordringer, at studiesituasjonen er mer krevende enn antatt. I en del tilfeller vil det kunne medføre at perioden frem til fullførte studier blir lengre enn først avtalt eller at man ikke makter å gjennomføre.

Bispedømmerådet kan dermed potensielt sitte igjen med ansatte som ikke er kvalifisert til å bekle en ordinær prestestilling og heller ikke uten videre kan sies opp. En slik situasjon kan motvirkes for det første gjennom en grundig vurdering av den enkelte søker, herunder at det foreligger en realistisk og gjennomarbeidet studieplan. For det annet må det være en tett oppfølging fra bispekontoret og prosten underveis, både i samarbeid med lærestedene og lokale mentorer. Dette vil ikke helt ta vekk risikoen for arbeidsgiver, men det vil etter Kirkerådets mening være en forsvarlig risiko.

Utlysning og kvalifikasjonskrav

I personalreglementet § 19 er kvalifikasjonsprinsippet inntatt i sin fulle bredde. Kvalifikasjonsprinsippet er et prinsipp om at man skal velge den som er best kvalifisert for stillingen. Dette innbefatter også personlig egnethet, og omfatter ikke kun faglige kvalifikasjoner. Det er tydeliggjort i § 19 at kvalifikasjonsprinsippet kun kan fravikes ved lov eller forskrift. PUU-ordningen vil dermed først og fremst bli

brukt i situasjoner der det ikke melder seg kvalifiserte søkere til en ordinær prestestilling. Søkergrunnet for en slik stilling vil dermed bli utvidet ved en utvidelse av søkergrunnet. Dersom det ved en slik utvidet utlysning skulle melde seg ordinære søkere som anses kvalifisert, vil disse normalt gå foran, og det vil ikke være nødvendig å omgjøre stillingen.

Likevel ansees det som nødvendig gitt den svært krevende rekrutteringssituasjonen som er forventet på bakgrunn av aldersfordelingen blant dagens prester, å kunne lyse ut PUU-stillinger også med basis i hvordan rekrutteringssituasjonen forventes å være noe fram i tid. Dette foreslås som alternativ 2, og kommer som et ekstra virkemiddel bispedømmerådet kan benytte etter drøfting med tillitsvalgte.

De som tilsettes etter alternativ 2, ender opp i stilling som prostiprest etter ordinasjon. Arbeidstaker har da fått lønn under den siste delen av studiene, og har et fast ansettelsesforhold. Vedkommende vil da eventuelt kunne risikere å måtte flytte på seg innen bispedømmet etter ordinasjon, men har da fått betydelig støtte til å opparbeide seg verdifull kompetanse som kvalifiserer til annen prestestilling i et arbeidsmarked som er svært gunstig for søkerne i overskuelig framtid.

Med hensyn til kvalifikasjonsprinsippet må det understrekes at stillinger som lyses ut vil være å betrakte som trainee-stillinger. Kvalifiseringen frem til ordinasjon vil dermed være en sentral del av stillingens innhold, slik at personer som allerede er ordinert eller som er kvalifisert til å bli det, ikke vil være målgruppe for denne type stilling.

Fullmakt og ordinasjon, biskopens myndighet/egnetthetsvurdering

Biskopene har, i tillegg til lærestedene, et selvstendig ansvar for å foreta en skikkethets- og egnetthetsvurdering av teologiske kandidater som sikter mot ordinasjon

I § 1 og § 8 i tjenesteordning for biskoper tydeliggjøres biskopens selvstendige ansvar med tanke på egnetthetsvurdering. I § 8 heter det bl.a. at «Biskopen beslutter om ordinasjon til prestetjeneste og vigsling til andre kirkelige tjenester, etter i samtale å ha funnet kandidatene skikket for tjenesten ...». Det kommer også tydelig fram at biskopen har et læremessig ansvar i kirken, og for å ivareta dette tilsynsansvaret kan gi råd, veiledning og bindende pålegg vedrørende presters og andre kirkelige tilsattes tjenesteutøvelse. Det kommer også fram av § 1 at biskopen har et ansvar også for prestenes livsførsel, trosliv og ellers det som kommer frem av ordinasjonsløftet,

Når biskopen vurderer av kandidat til prestetjeneste forut for fullmakt og en endelig ordinasjon, vil denne vurdering delvis *utvide* den vurdering som skikkethetsforskriften i universitets- og høgskoleloven pålegger. Biskopene har utfra tjenesteordningen et særlig *læremessig* ansvar. Biskopens vurdering innebærer dermed en større grad av *helhetsvurdering*, der også kirkens tro, kandidatens livsførsel, trosliv, teologisk forståelse, indre kirkelig forhold og ordinasjonsløftets pålegg spiller inn. Biskopene og lærestedene forholder seg til ulikt regelverk, da skikkethetsvurderingen og egnetthetsvurderingen er hjemlet ulikt.

Det er derfor viktig å påpeke at en PUU-ordning ikke binder biskopene til en framtidig ordinasjon. PUU-ordningen tar sikte *mot* ordinasjon, men det innebærer

også en viss mulighet for at en slik autorisasjon ikke oppnås. Det er en risiko man må ta høyde for. Slik det for øvrig også er for dem som har fullført profesjonsutdanningen etter vanlig ordning. Det som er annerledes er at kandidater i PUU-ordningen har fast ansettelse. Kirkerådet mener derfor det vil være rimelig at en person som blir innstilt til en PUU-stilling, må ha en samtale med biskopen i forkant av tilsetningen, der denne kan foreta en helhetlig vurdering av den som skal tilsettes og dessuten motta en forsikring om at vedkommende vil være lojal mot Den norske kirkes lære og ordninger.

Tilrettelegging i studieperioden

Å være student midtveis i livet har andre utfordringer enn for yngre studenter. Det er krevende å rydde plass til studier når man samtidig må arbeide og dette i mange tilfeller skal kombineres med familieliv. Det er belastende å skulle leve på lån eller deltidsjobber over lang tid. Samtidig er det naturlig å påregne en viss egeninnsats for å komme i havn med ønsket karrierevei. At det koster både tid og krefter for den enkelte, og at det må gjøres prioritering, er naturlig.

Disse momentene vil være viktige i en tilrettelegging av «prest under utdanning». Det innebærer en vesentlig tilrettelegging for å få fullført et kvalifiserende studium. Dette vil påvirke den samlede profilen på stillingene.

Andrekariere-prester som har tatt deler av teologi studiet i kombinasjon med annet arbeid, trekker fram som avgjørende for at en slik ordning skal virke rekrutterende at ordningen må være fleksibel, sikre en forutsigbar økonomi og gi trygghet for framtidig jobb i kirken. Disse momentene vil være viktige i en uttegning av ordningen.

Det foreslås for det første en fleksibel fordeling mellom arbeid og studier, med et fleksibelt uttak av størrelsen på lønnet permisjon etter oppsatt studieprogresjon og arbeidsplan. Det vil måtte utarbeides en individuell plan for hvert semester i et samarbeid mellom kandidat, personalavdeling, prost og studiested fram til fullført studieløp, som angir forholdet mellom jobb og studium. Flere av de teologiske lærestedene er nå i gang med å utarbeide studietilbud som vil bli innrettet mot denne type studenter.

Tett oppfølging av den enkelte arbeidstaker/student er avgjørende for å lykkes med gjennomføringen av ordningen og fullføring av studieløpet. Det kan tenkes ulik innretning på slike oppfølgingssamtaler, der f.eks. prosten kan ha ansvar for medarbeidersamtaler og lærested/bispedømmekontor har ansvar for det mer på formelle og faglige ved ordningen.

Aldersgrense?

PUU-ordningen er primært ment å være for andrekariere-studenter, og ikke for dem som tar teologistudiet som første utdanning. Både kandidatene og kirken vil i utgangspunktet være best tjent med at sistnevnte gruppe fullfører studiet som ordinært studieløp på normert tid og deretter søker seg til prestatjeneste.

Kirkemøtet vedtok i sak KM 24/21 punkt 6 at «Kirkemøtet ber Kirkerådet styrke tilrettelegging for at personer over 35 år skal kvalifisere for vigsling til diakon, kantor, kateket og prest». Det kan sees i sammenheng med at de reviderte

kvalifikasjonskravene for prest angir en aldersgrense på 35 år for personer som ikke har tatt profesjonsstudiet i teologi (cand.theol.). Det saklige grunnlaget for en slik aldersgrense er et ønske om å peke på profesjonsstudiet som den primære veien til ordinasjon.

Kirkerådet antar at det store flertall av dem som er aktuelle søkere for en PUU-stilling ikke sikter mot en cand.theol.-grad. For disse vil dermed alderskravet uansett være knyttet sammen med tilsetting, selv om det er et åpent spørsmål om alderskravet skal gjøres gjeldende ved tilsetting, eller fra det tidspunkt studiene etter planen er fullført og stillingen kan omgjøres til en ordinær prestestilling.

Dersom det likevel skulle bli tilsatt søkere som sikter mot cand.theol.-grad, vil alderskravet ikke slå inn. På tross av det som er sagt i første avsnitt, synes det også lite tjenlig å sette en absolutt skranke mot å slippe til yngre søkere. I en situasjon med stor mangel på søkere, kan hensynet til at en stilling blir besatt tenkes å veie tyngre enn at studieløpet skal fullføres på ordinært vis.

Konklusjonen er dermed at det ikke bør stilles noen krav til alder for denne type stillinger, utover det som alt finnes i tjenesteordningen.

Bindingstid

Ved tilsetting i en PUU-stilling og utarbeidelse av individuell plan vil det være klart hvor lang tid som settes av til fullføring av studiet og samtidig hvor mye permisjon med lønn som samlet sett er avtalt. Det er da naturlig og i tråd med HTA 14.4 at det innarbeides en avtale om bindingstid. Videre at det inngås avtale om eventuell tilbakebetaling.

Det må avklares nærmere om ordningen også skal omfatte en forholdsmessig tilbakebetaling av utbetalt lønnet permisjon hvis arbeidstakeren slutter i stillingen før bindingstiden er omme. Dette må i så fall hjemles i individuelle avtaler. Beløpet som i tilfelle skal tilbakebetales må være rimelig. Hvis ikke risikerer man at aktuelle kandidater vegrer seg for å gå inn i en slik ordning med et potensielt høyt krav om tilbakebetaling. Samtidig vil en form for krav om tilbakebetaling gi et visst insitament til å fullføre studieløpet. Det kan være et verktøy for å sikre framdrift og motivasjon.

Ved brudd på bindingstid kan avtalelovens § 36 komme inn og gjøre bindingstiden ugyldig dersom resultatet av en opprettholdelse vil medføre klar urimelighet. Saken anbefales utredet videre med formål å utarbeide en standardtekst som kan tas inn i arbeidsavtalene for PUU-stillingene.

Skulle man mot formodning ikke oppnå ordinasjon etter endt studieperiode der nødvendige eksamener er bestått, kreves det ikke tilbakebetaling

Økonomiske/administrative konsekvenser

Stillingene finansieres i utgangspunktet over bispedømmets ordinære budsjett. Det bør utredes om bispedømmerådet kan søke Kirkerådet om rekrutteringsmidler til dekning av kostnader til lønnet permisjon og øvrige ekstrautgifter.

Ordningens alternativ 2 innebærer å utvide antall stillinger i det prostiet som hadde den ubesatte stillingen. Dette gir arbeidsgiver noe større handlingsrom med hensyn

til tjenestested, spesielt ettersom PUU-kandidaten ikke skal arbeide i full stilling i studieperioden. Noen stillinger som menighetsprest vil ikke gi rom for permisjon i det omfang som ordningen legger opp til.

Videre vil konsekvensen av alternativ 2 kunne være at det jobbes videre med rekruttering til den ubesatte stillingen, også etter at en PUU-kandidat er tilsatt i prostiet. Dersom rekrutteringen til den vakante stillingen skulle føre fram og PUU-kandidaten etter endt studieløp velger å ikke søke seg til annen stilling, vil vedkommende gå inn i en stilling som prostiprest samtidig som den opprinnelige vakante stillingen også blir besatt. Dette vil innebære en økt bemanning og medfølgende økte kostnader.

Totalt sett medfører rekrutteringsutfordringene en større risiko for de fleste bispedømmer enn risikoen for å sitte med for mange tilsatte prester i et prosti der en har valgt å opprette en PUU-stilling. Derfor ansees risikoen i den foreslåtte ordningen totalt sett som både håndterlig og fornuftig.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	004	22/01030-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	07.04.2022

Høring: Fjerning av regler om registrering av tilhørige – høring

Vedlegg:

Fjerning av regler om registrering av tilhørige – høring

Fjerning av regler om registrering av tilhørige

Saksorientering

Kirkelovens bestemmelser om barns tilhørighet til Den norske kirke ble ikke videreført i den nye trossamfunnsloven som trådte i kraft 1. januar 2021.

Kirkemøtet vedtok likevel at kirkeordningen inneholder en bestemmelse om at også personer som er tilhørig til kirken skal registreres i medlemsregisteret, jf. kirkeordningen § 5. Kirkeordningen § 4 regulerer premissene for en slik registrering.

Kirkerådet har sendt ut på høring et forslag om å fjerne ordningen med å registrere tilhørige. Dette medfører endringer i §§ 4 og 5 i kirkeordningen. Videre betyr det endringer i forskrift om Den norske kirkes medlemsregister og i regler for innmelding og utmelding.

I vedlagt høringsnotat beskriver Kirkerådet ordningen, gjør rede for hvorfor den bør endres. Det fremgår det at Kirkerådet forventer at ordningen vil bli brukt i svært liten, om noen, utstrekning. Tilhørighetsregistrering har ikke lenger noen funksjon av betydning, og den foreslås derfor fjernet fra kirkeordningen og tilhørende regler om registrering.

Administrasjonen anbefaler at bispedømmerådet støtter fremlagt forslag om å fjerne regler om registrering av tilhørige.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd støtter forslag om å fjerne ordningen med å registrere tilhørige.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Dato: 17.02.2022

Vår ref: 21/04551-2 jm782

Deres ref:

Fjerning av regler om registrering av tilhørige – høring

Registrering av tilhørige krever etter dagens lovverk uttrykkelig samtykke fra foreldre som har foreldreansvar, i tråd med personvernforordningen. Den norske kirke har ikke lenger tilgang til informasjon fra Folkeregisteret om foreldreansvar. En slik registrering vil dermed i praksis falle bort. Kirkerådet foreslår derfor at regler for registrering av tilhørige i kirkeordningen og underliggende regelverk blir opphevet.

Kirkeordningens bestemmelse om at barn av medlemmer regnes som tilhørende Den norske kirke inntil de er myndige, foreslås beholdt.

Endringsforslagene sendes med dette på høring til et utvalg høringsinstanser. Alle menighetsråd og kirkelige fellesråd vil også varsles om at det er mulig å gi høringssvar. Høringsfristen er **30. april 2022**. Endringene vil etter planen vedtas av Kirkemøtet i september 2022.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Torbjørn Backer Hjorthaug
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Fjerning av regler om registrering av tilhørige

Mottakere:

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web:
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Jørund Østland Midttun

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.

Fjerning av regler om registrering av tilhørige – høring

Bakgrunn

Gjeldende rett

Kirkelovens bestemmelser om barns tilhørighet til Den norske kirke ble ikke videreført i den nye trossamfunnsloven som trådte i kraft 1. januar 2021.

Kirkemøtet vedtok likevel at kirkeordningen inneholder en bestemmelse om at også personer som er tilhørige til kirken skal registreres i medlemsregisteret, jf. kirkeordningen § 5. Kirkeordningen § 4 regulerer premissene for en slik registrering.

Kirkerådets forslag

Kirkerådet foreslår å fjerne ordningen med å registrere tilhørige. Dette medfører endringer i §§ 4 og 5 i kirkeordningen. Videre betyr det endringer i forskrift om Den norske kirkes medlemsregister og i regler for innmelding og utmelding.

Kirkerådets begrunnelse

Den norske kirke anser at barn av foreldre som er medlemmer, hører inn under kirken fra fødselen av. Dette er fastsatt i dagens kirkeordning, som ble vedtatt av Kirkemøtet i 2019, og er en videreføring av tidligere bestemmelser om tilhørige til Den norske kirke. Kirkeloven av 1996 fastsatte at personer som anses å høre inn under Den norske kirke, skulle registreres i medlemsregisteret. Begrunnelsen for å regne med tilhørige som en del av kirken, har utgangspunkt i synet på kirken som fellesskap. Den som er født inn i en familie av medlemmer, regnes som en del av det kirkelige fellesskap også før vedkommende selv er døpt. Tidligere var det en grunnlovsfestet forpliktelse at medlemmer som fikk barn, også skulle la disse døpe. Slik gikk de over fra å være tilhørige til å bli medlemmer. Den norske kirke har fortsatt en forventning om dåp, men det er ingen konkret forpliktelse for foreldrene.

Den nye trossamfunnsloven videreførte ikke den lovregulerte tilhørighetsordningen for barn av medlemmer i Den norske kirke og andre trossamfunn. Trossamfunnene står likevel fritt til å ha egne ordninger for tilhørige. Den norske kirke kan altså fortsatt anse barn av medlemmer som tilhørige fra fødselen av, men for å kunne *registrere* dem og behandle personopplysninger om dem, må vilkårene etter gjeldende personvernlovgivning være oppfylt. Rent konkret betyr dette at registrering av tilhørige krever uttrykkelig samtykke fra de foreldre som har foreldreansvar, i tråd med personvernforordningen (GDPR). Den norske kirke har ikke lenger tilgang til informasjon fra Folkeregisteret om foreldreansvar. En ordning som krever samtykke fra begge foreldrene (hvis begge har foreldreansvar) samt dokumentasjon på foreldreansvaret, vil være svært krevende å praktisere. Kirkerådet forventer at ordningen i tilfellet vil bli brukt i svært liten, om noen, utstrekning. Den kan heller ikke forenkles noe særlig gjennom digitalisering, og ville uansett være kostbar å følge.

Andre trossamfunn kan ha regler om medlemskap og tilhørighet som gjør at det kan være aktuelt å kreve tilskudd for tilhørige, så for disse trossamfunnene kan det være

hensiktsmessig å registrere tilhørige. I merknadene til den nye trossamfunnsloven § 17 (Prop. 130 L (2018–2019) side 264–265) klargjøres det imidlertid at det kun er medlemmer i Den norske kirke, og ikke tilhørige, som skal inngå som faktor i beregningen av tilskuddet til andre tros- og livssynssamfunn.

Da det ble klart at den lovregulerte tilhørighetsordningen skulle avvikles, ønsket Kirkerådet å legge til rette for at foreldrene til de tilhørige barna likevel på en enkel måte skulle kunne registrere at de fortsatt ønsket å få tilsendt tilbud om ulike trosopplæringstiltak o.a. til disse barna. Det ble derfor utviklet en funksjonalitet for dette på “Min side” som kalles trosopplæringsabonnement. Forskjellen på denne løsningen og ordningen med å registrere tilhørige barn er at man i den nye ordningen tar utgangspunkt i at det er foreldrene som får en endret registrering. Det er foreldre som blir trosopplæringsabonnenter, og det er foreldre som skal få tilsendt alle tilbud. For at det utsendte tilbudet skal kunne bli tilpasset riktig aldersgruppe, legges det inn fødselsdato for barnet. Av hensiktsmessighetsgrunner legges også navn på barnet inn, men det er ingen entydig identifisering av barnet slik det er med tilhørige. Barnets personnummer registreres ikke. Det innebærer også at det er nok at én av foreldrene er registrert på denne måten for at informasjon o.a. kan bli tilsendt. Så lenge det er den voksne som abonnerer på tilbud, er det heller ikke nødvendig å innhente dokumentasjon på foreldreansvar. Dermed kan voksne personer selv enkelt administrere sitt trosopplæringsabonnement på Min side.

Ordningen med trosopplæringsabonnement anses som den beste måten for Den norske kirke å legge til rette for at udøpte barn av medlemmer kan gis opplysninger om kirkelige tiltak som er tilpasset deres aldersgruppe. Tilhørighetsregistrering har dermed ikke lenger noen funksjon av betydning, og den foreslås derfor fjernet fra kirkeordningen og tilhørende regler om registrering.

Videre prosess og fremtidige endringer i medlemsregisterforskriften

Endringene i regelverket som nå sendes på høring, gjelder bare bestemmelser som direkte knytter seg til ordningen med å registrere tilhørige.

Kirkerådet ser behov for å komme tilbake med forslag til mer omfattende endringer i medlemsregisterforskriften på et senere tidspunkt. Digitaliseringsstrategien har visjonen "tilgjengelig kirke" og mål om å sette brukernes behov i sentrum og legge til rette for aktiv oppfølging fra kirken. I fremtiden må kirken tenke mer proaktivt om sitt register over medlemmer og informasjon som forvaltes om medlemmene, når det gjelder kirkelige handlinger og annen kontakt med menigheten. Kirken må tenke medlemsoppfølging og service. Nye krav i personvernlovgivningen gjør også at det er behov for å gjennomgå de registrertes rettigheter.

Oversikt over de konkrete forslagene til endringer i regelverk

I Kirkeordning for Den norske kirke

§ 4. Medlemskap og tilhørighet

Dåp er en forutsetning for medlemskap i Den norske kirke.

Bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet bestemme at også andre personer kan være medlem av kirken.

Barn anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen dersom foreldrene er medlemmer.

~~Et barn registreres som tilhørig når foreldrene gir melding om det. Foreldrene må gi slik melding også når barnet anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen. Melding kan gis selv om bare en eller ingen av foreldrene er medlem av Den norske kirke. Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem, faller tilhørigheten bort.~~

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om framgangsmåte for inn- og utmelding ~~sa~~mt for registrering av tilhørig ~~het~~ i Den norske kirke.

Biskopen avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.

§ 5. Registrering i Den norske kirkes medlemsregister

~~Medlemmer registreres i Den norske kirkes medlemsregister. registreres i tillegg til medlemmer også personer som er tilhørig til kirken.~~

Opplysninger om døpte, konfirmerte, vigslers til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.

II Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften forstås med:

- medlemsregister: Den norske kirkes elektronisk lagrede opplysninger om medlemmer ~~og tilhørende~~, kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger,
- sentral behandlingsansvarlig: den som er ansvarlig for all behandling av personopplysninger i medlemsregisteret og som bestemmer hvilke formål og hjelpemidler for behandlingen som skal brukes,
- lokal behandlingsansvarlig: den som er ansvarlig for behandlingen av personopplysninger på fellesrådsnivå,
- kirkelige handlinger: dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd,
- kirkelig fellesråd: kirkelig fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner.

§ 5. Registreringsplikt

Sentral behandlingsansvarlig skal sørge for at det føres register over personer som i samsvar med kirkeordningen § 4 er medlem av ~~eller anses å høre inn under~~ Den norske kirke, jf. kirkeordningen § 5 første ledd.

Opplysninger om personer som blir døpt, konfirmert, vigslert til ekteskap og jordfestet ved prest i Den norske kirke, skal inntas i medlemsregisteret, jf. kirkeordningen § 5 annet ledd.

Sentral behandlingsansvarlig skal sikre at Den norske kirke har ett medlemsregister, og dette skal føres elektronisk. Lokal behandlingsansvarlig plikter å påse at varig registrering av kirkelige handlinger samt inn- og utmeldinger kun skjer i medlemsregisteret.

§ 6. Opplysninger som skal registreres

Medlemsregisteret skal inneholde opplysninger om den registrertes navn, folkeregistrerte bostedsadresse, fødselsnummer, ~~kirkelig status (medlem / hørende inn under)~~, dåp eller innmelding (dato og sted) og tilhørighet til sokn og valgkrets i henhold til folkeregistrert adresse.

Medlemsregisteret kan også inneholde opplysninger om familierelasjoner, den registrertes postadresse samt digital kontaktinformasjon.

III Regler for innmelding i og utmelding av Den norske kirke ~~m.m.~~

§ 1. Innmelding

Innmelding i Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Norsk statsborger som er bosatt i utlandet retter henvendelsen til kirkebokføreren på siste bosted i Norge, eventuelt til den kirkebokføreren som Kirkerådet bestemmer. Den som melder seg inn i Den norske kirke, må være døpt med kristen dåp og skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- ~~d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom innmeldingen får virkning for disse,~~
- e) sted og dato for dåp dersom det er mulig å opplyse om dette,
- f) opplysning om at eventuelt medlemskap i annet tros- og livssynssamfunn i Norge er brakt til opphør.

~~En innmelding som mangler opplysningene i første ledd bokstav d, er likevel gyldig.~~ Innmeldingen kan skje ved personlig fremmøte eller skriftlig. Skriftlig innmelding skal være underskrevet og datert av den som melder seg inn, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet. Ved innmelding skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.

§ 2. Utmelding

Utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til kirkebokføreren på bostedet eller til Kirkerådet. Den som melder seg ut av Den norske kirke, skal gi følgende opplysninger:

- a) fullt navn ifølge folkeregisteret,
- b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,
- c) fødselsnummer (11 siffer),
- ~~d) navn og fødselsnummer på eventuelle barn under 15 år dersom utmeldingen får virkning for disse.~~

Utmeldingen skal være underskrevet og datert av den som melder seg ut, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet.

§ 3. Registrering av tilhørighet (oppheves)

~~Et barn registreres som tilhørig når foreldrene melder barnet som tilhørig i Den norske kirke. Foreldrene må gi slik melding også når barnet anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen. Melding kan gis selv om bare en eller ingen av foreldrene er medlem av Den norske kirke.~~

~~De som melder barnet inn som tilhørig, skal gi følgende opplysninger:~~

- ~~a) fullt navn ifølge folkeregisteret,~~
- ~~b) bostedsadresse ifølge folkeregisteret,~~

~~e) fødselsnummer (11 siffer).~~

~~Melding etter første ledd skjer ved personlig eller skriftlig henvendelse til kirkebokføreren på barnets bosted eller til Kirkerådet. Meldingen skal være underskrevet av dem som har foreldreansvaret, eller autentisert etter nærmere bestemmelse om dette gitt av Kirkerådet. Er barnet bosatt i utlandet, gjelder regelen i § 1 første ledd annet punktum tilsvarende.~~

~~Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem av Den norske kirke, faller tilhørigheten bort. Personer som har fylt 15 år, kan selv sende melding om at tilhørigheten skal opphøre. Det samme kan de som har foreldreansvaret for et barn under 15 år.~~

~~Ved melding om tilhørighet skal kirkebokføreren eller Kirkerådet påse at kirkeordningens vilkår er til stede.~~

§ 4. Saksbehandlingstid

Henvendelse om inn- eller utmelding til kirkebokfører bør besvares innen 14 dager i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert.

Henvendelse om inn- eller utmelding til Kirkerådet besvares i form av attest som viser at inn- eller utmeldingen er registrert, etter den ordning som Kirkerådet bestemmer.

~~Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.~~

§ 5. Varsling

Når inn- og utmelding skjer hos Kirkerådet, skal det så snart som mulig gis melding til kirkebokfører i vedkommendes bostedsmenighet etter nærmere bestemmelser gitt av Kirkerådet. Kirkebokfører bør så snart melding er mottatt sørge for at det blir tatt kontakt med den som er innmeldt.

~~Bestemmelsene i første ledd gjelder tilsvarende ved melding om tilhørighet og opphør av tilhørighet.~~

Stiftsdirektørens rapport april 2022

Personal

Vikariat

Ragnhild Dagny Fasseland vikarierer i 75 % stilling som kapellan i Sandnes prosti, med særskilt tjeneste i Gand sokn, i perioden 01.01.2022-30.06.2022.

Sigfred Sørensen vikarierer i 60 % stilling som sokneprest i Haugaland prosti, med særskilt tjeneste i soknene Skjold, Vats og Vikebygd, i perioden 01.01.2022-31.08.2022.

Roald Byberg vikarierer i 50 % stilling som sokneprest i Jæren prosti, med særskilt tjeneste i Undheim sokn, i perioden 01.01.2022-30.06.2022.

Studenter i stiftspraksis

I mars og deler av april har Stavanger bispedømme hatt syv studenter i stiftspraksis, fra Haugaland i nord til Jæren i sør. Studentene har hatt selvstendig menighetspraksis under veiledning av prostene. Vi håper at god stiftspraksis vil være rekrutterende for stilling i Den norske kirke.

Nytt varslingssystem

I høst lanserte Kirkerådet nytt varslingssystem for ansatte og brukere av kirkelige tjenester. Dette er et digitalt system som ligger på bispedømmets hjemmeside. Det har vært opplæring av varslingssystemet for vernetjenesten og for ledelsen.

Samordningsmøter

Stavanger biskop har inngått avtale om samordning av HMS arbeidet med alle fellesråd i bispedømmet, i tillegg til institusjoner. I vinter har det vært felles møte med biskop og kirkeverger om hvordan samordningen i samordningsmøter kan bli et nyttig redskap for HMS-arbeidet for kirkelige ansatte.

LIM-arbeidet (Likestilling, inkludering og mangfold)

Kirkerådet har laget en strategiplan for likestilling, inkludering og mangfold, forkortet til LIM. Stavanger bispedømme v/ RAMU skal utarbeide en strategi for dette arbeidet i vårt bispedømme. Denne vil bli ferdigstilt i mai. Arbeidsmiljøkartlegging for kvinner i prestedtjeneste har blitt tatt opp i våre fora og på proste- og prestemøter. Det er laget en samtaleguide om hvordan en kan snakke om uønskede hendelser.

LIM-oppfølgingen har i hovedsak vært knyttet til oppfølging etter rapporten om kvinner i prestedtjeneste:

- Det viktigste redskapet i oppfølgingen av rapporten er et samtaleopplegg til bruk i prostiene om hvordan snakke sammen om krenkelser og ubehagelige situasjoner. Samtaleopplegget

skal bidra til god kultur og setter fokus på hvordan vi snakker sammen og hvilket språk vi bruker.

- Arbeidsmiljøkartleggingen for kvinnelig presters arbeidsmiljø ble presentert og samtalt om på den årlige HMS-dagen i november.
- Det er gjennomført opplæring for vernetjenesten om hvordan de kan involveres i saker med uønskede hendelser og rutiner for varsling.
- I november ble undersøkelsen presentert på Kvinnenettverk sammen med innlegg og samtaler.
- Undersøkelsen er tatt opp på prostemøter, og det ble snakket om hvordan rapportresultatene skal behandles på prestemøtene i prostiene.
- Det er gjennomført opplæring om ny varslingskanal til vernetjeneste og ledere.
- Det gjennomføres samordningsmøter i samordningsgruppe for begge linjer etableres i prosti/fellesråd, og hvor rapporten tas opp.

Menighetsutvikling

Kommunikasjon

- «Portaler til tro» er nok den største kommunikasjonssatsingen i bispedømmet i år. I et tett samarbeid mellom undervisningsrådgiver, kommunikasjonsrådgiver, ressursgrupper og reklamebyrå utvikles konseptet trinn for trinn. Det jobbes nå med utvikling av brosjyre og nettside. Prosjektet skal nå ut via menighetene og sosiale media. Dette er et spennende utviklingsprosjekt som vi håper vil nå ut til en bredde av folkekirken. Målet er å ha det lanseringsklart til sommeren, og så finne gode måter å både ta det ut i menigheter og direkte til medlemmer gjennom nett-kampanjer.
- Sammen om å lede hadde tema «Samfunnskontakt» i sist samling, med en god gjennomgang av arbeidsområdet fra nesteleder i kommunikasjonsavdelingen i Kirkerådet. Temaet engasjerte både proster og kirkeverger, og vi fikk gode verktøy til å systematisere arbeidet på alle nivåer i bispedømmet.
- Kirke-kommunikatører i menigheter og fellesråd i bispedømmet har ikke vært samlet fysisk på over 2 år. Vi er rundt 10 stykker. Nå er det planlagt en samling 25. april, med tema som medlemsundersøkelsen, samarbeid og hvordan bispedømmet kan bidra på best mulig måte til godt kommunikasjonsarbeid i menighetene.
- 24. mai inviterer bispedømmet og Stavanger kirkelige fellesråd til [skrivekurs for menighetsbladredaksjoner](#). Temaet var et av de som var mest ønsket etter tilbakemeldinger ifm. menighetsbladfestene i fjor høst. Deler av kurset vil bli tatt opp og gjort tilgjengelig for de som ikke kommer seg på kurset.

Trosopplæring

- Anita Skretting begynte som rådgiver trosopplæring 21. mars. Hun bruker tiden til å skaffe seg en oversikt over ansvarsområder/-oppgaver som ligger til stillingen, og til å bli kjent med stab på bispedømmekontoret.
- Vi er godt i gang med å planlegge Forum for trosopplæring som skal være 7. og 8. september.
- Denne uken starter vi også med de årlige utviklingssamtalene med alle menighetene på trosopplæringsområdet. Noen samtaler skjer prostivis og andre med den enkelte menighet.
- Det jobbes med et nytt trosopplæringsprosjekt med navnet Sirkus Credo (Sirkus = sirkel/kirkeåret og Credo= Jeg tror). Det handler om å formidle kirkeårets farger på en pedagogisk måte til 7-åringer. Opplegget består av 4 samlinger og en gudstjeneste, og

utarbeides i samarbeid med ansatte fra Bekkefaret menighet og Kopervik menighet. Sirkus Credo skal lanseres på årets Forum for trosopplæring.

- Vi jobber nå med en stor høring om trosopplæringens framtid: «Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning og læring». Det er en plan for framdrift fram mot BDRs behandling, og høringsfristen 1.juni. Vi utfordrer også noen menigheter i bispedømmet til å svare på høringen.

Kultur

Jubileet 2025

Siden sist har det vært flere møter knyttet til forberedelsene av jubileet 2025. Kirkens hovedkomite var samlet et døgn på Utstein kloster hotell 25. – 26. mars hvor vi jobbet med innhold og kommunikasjon for kirkens jubileum. Bispedømmets jubileumskomite og Stavanger kommunes komite har også hatt møter. Mange gode tanker, ideer og ønsker for jubileet er allerede kommet, og vi har fått god dialog med andre fagmiljø og ressurser vi ønsker å samarbeide med.

Pilegrim

Konferanse og fagsamling

Nasjonal pilegrimskonferanse og fagsamling for kirkens pilegrimsarbeid ble arrangert i Trondheim 24. – 26. mars. Nasjonalt pilegrimssenter arrangerte konferansen, mens kirkens nasjonale pilegrimsutvalg inviterte til fagsamlingen. Hvert bispedømme har mulighet til å sende inntil 3 deltakere på den siste. Fra Stavanger bispedømme deltok

- *Sigve Clementsen*, medlem av bispedømmets pilegrimsutvalg
- *Lars Sigurd Tjelle*, prost på Jæren og medlem av pilegrimsutvalget på Jæren
- *Jane Brynie Baltzersen*, menighetspedagog i Madlamark menighet. Hun jobber med pilegrimstema i trosopplæringen.

Tanke var å gi flere mulighet til å få faglig påfyll og informasjon om pilegrimsarbeidet gjennom å delta enn oss som er ansatt ved bispedømmekontoret.

Rikssamlingsjubileet

I forbindelse med Rikssamlingsjubileet 9. – 19. juni i år er Utstein pilegrimsgard sentrale i planlegging og gjennomføring av programmet på Utstein onsdag 15. juni.

Kirkelig organisering

Det gis en muntlig orientering om status i prosessen for ny kirkelig organisering.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.